

EZEKIELI

Yá pò kú láε bee guu

Yelusaleũ Lua kpé sa'ona Ezekieli ku Isaili pò wà tàr̀ǹ Babiloniɔ guue e wàɔ gé Yesu Kilisi ii wè 597, Nebukanεza lélea Yelusaleũwa s̄́ia gbεa. A wè s̄́iɔ gbεa Lua aà s̄́isi aà ke ānabi ũ. Kua zɔbleu Ezekieli lé lɛda Yuda pò wà tàr̀ǹ Babiloniɔwa ní gbé pò aa gò Yelusaleũɔ lɔ. Ké wà Yelusaleũ ní Lua kpéo kàale wè 587 guu, ɔ à ní nòse n̄́niné, a òné aa wɛɔ Luazi.

Ezekieli wépfungu'è dasi, bee gbεa à yáɔ kèke seelaɔ ũ, aà yākeapiɔ aà yādanε s̄́ianapiliwáné. Dea sa'ona ũ guu à gbāakpà Lua kpé dɔa yáwa maa-maaε, ní beeo à mè Lua kú ní a gbéɔ, baa Babiloni bùsuu, i ke kpépi ɔ Lua kuu adoo (11.16). Baade yākeɔ de azia yá ũε (18), i ke gbēpāle yá no, ɔ à baade ḡ́ɔa gbé dafu ũ yā'ò à kpàle à s̄́iwà. A mè lɔ Lua a a Nis̄́ina da Isailiɔgu, aai vu (37) aai εa tá ní bùsuu (11.14-20, 36.1-38).

Dii azia ɔba Ezekielie

¹ Ma wè baakwide guu, a mɔ s̄́iɔde gɔɔ s̄́ode z̄́í, má kú ní z̄́z̄́ɔ swa pò w̄́i mε Kebaa saε, ɔ luabe wèaa,* ɔ ma Lua è wépfungu'ea guu.

² Kí Yekɔnia ḡ́ɔa z̄́z̄́ɔ ũ† wè s̄́ode guu

³ ɔ Dii yā'ò mapi sa'ona Ezekieli, Buzi néε Babiloni bùsuu we. We Dii gbāa m̀ɔua.

* **1:1** Zia 19.11 † **1:2** 2Kia 24.10-16

4 Ké ma wεzù, ò má è zàa'iana lé fεε gugbāntoo oi. Lou sa sìsi, àε píε, àε τεεε púuu. Té pó kú a guoguo de lán mò tēa bóiboíwa.

5 Pó kú tépi guu, a de lán pó bée mèn síiōwa,‡ an taa bò gbēnazina,

6 āma an baade oa síiōsiiió mé aa gāsia ví síiōsiiió.

7 An gbáo súsu, an gbááo de lán zù swewa, àε τεεε lán mōgotē yōawa.

8 Aa gbēnazina òó ví ní gāsiaó zíε. An oa síiō ní ní gāsia síiōo dōdō aε ní kpeo, gbātēε ní gbātēεo,

9 an gāsiaπio lé kákōwa. Gu pó aale géu, aali lé liaao, aai gé ní aε màa gōōε.

10 Lá an oapió den ke: An baade gbēnazina oa ví, mé aa nōomusu oa ví oplaai oi, zu oa ozeε oi, mé aa kúu oa ví lo ní kpe oi. §

11 Màa an oao de. An baade gāsia pōoa musu plapla, aale kákōwa, a pla pó gōō naa'zi.

12 An baade i gé a aedōawae súsu. Gu pó an nisina tâu, we aai géu, mé gu pó aale géu píi, aali lé liaao.

13 Pó bēεpio kekeá de lán teyō ge sētewae. Tépi gupua zō, lo taa'o pó bée mèn síiōpio zānguo. Lou lé píεpile tépi guu.*

14 Pó bēεpio wāa lán loupileawa, aaió gé, aaió su.

15 Ké máε pó bée oa síiōdepio e màa, ma wuluu è an baade saε tole.

16 Wuluupio ní ní pōó lé τεεε lán gbè beεedewa, mé an síiō píi aa doūε. Wuluupio kea taan ke: Ampii aa wuluu ví mèn plapla pāpāakōa.

‡ 1:5 Zia 4.6 § 1:10 Zia 4.7 * 1:13 Zia 4.5

17 Tó aale taa'o, aaĩ gé ae ní kpeo, gbàt̄ēe ní gbàt̄ēeo liaasaie.

18 An wuluupio lesi, ì to via ní kú, mé wé fífiwà à liai.†

19 Tó pó b́éepio lé taa'o, wuluupio ìo be ní saee. Tó pó b́éepio fèle t̄ole aale gé musu, wuluupio ì fèle musu s̄ōe.

20 Gu pó an nisina t̄au, we aaĩ géu, an wuluuo ì fèle géin̄o s̄anuē, asa pó b́éepio nisina kú ní wuluuo guue.

21 Tó pó b́éepio lé taa'o, an wuluuo ìo taa'oe. Tó aa zeaē, aaĩo zea s̄ōe. Tó aa fèle t̄olewa, wuluupio ì felerin̄o s̄anuē, asa pó b́éepio nisina kú ní wuluuo guue.

22 B̄aluma kp̄álea pó b́éepio mia e musu, àle teke w̄asawasa lán diiwa.‡

23 B̄alumapi z̄ie an ḡàs̄iao p̄ooa, aale k̄ák̄ōwa, an baade ḡàs̄ia m̄en plap̄l̄ao naaĩzi.

24 Ké aale taa'o, ma ní ḡàs̄iapīo k̄ia mà lán iz̄ōosuka k̄ōfiwa, § lán Gb̄āapiide loowa, lán z̄iḡōo z̄ōawa. Ké aa z̄è, ō aa ní ḡàs̄iao n̄aa.

25 Ké aa zea an ḡàs̄iao naaaa màa, ma loo mà ní mia za b̄aluma musu.

26 P̄oe kú ní mia b̄alumapi musu we lán kiblekila pó wa k̄è ní safiowa,* mé ma gb̄ēe è z̄ōlea k̄ilapiu musu we lán gb̄ēnaz̄inawa.

27 Má è, z̄ōa āapi léu e musu a de lán m̄ò t̄ēa bóiboi† pó lé pipi lán t̄éwawa, mé z̄íle oi de lán t̄éwa. Gupua gb̄āa liaaāzi.

† 1:18 Zia 4.8 ‡ 1:22 Zia 4.6 § 1:24 Zia 1.15, 19.6 * 1:26 Eze 10.1, Zia 4.2-3 † 1:27 Eze 8.2, Zia 1.15

²⁸ Gupuapi b̀̀ lán nàali p̀̀ b̀̀ g̀̀ p̀̀ lou lé mawa. Dii gawi kekéá p̀̀ má èn we. Ké má è, ma wule ma gb̃̃u g̀̀, ò ma l̀̀ mà, àlè yā'om̃̃.

2

Dii Ezekieli sisia

¹ A mè: Gb̃̃nazin né, f̃̃lè zè mà yā'onno.

² Ké àlè yā'om̃̃, aà Nisina ðim̃̃ à ma s̃̃ ma zè, ò má mà àlè yā'om̃̃

³ à mè: Gb̃̃nazin né, málè n z̃̃ Isailiowae, bui swágbāade p̀̀ b̀̀ ma k̃̃p̃̃io. Amp̃̃io ní ní deziò aa z̃̃m̃̃ yáwae e ní a gb̃̃o.

⁴ Gb̃̃é p̀̀ málè n zimápio swá gb̃̃aa, mé aali ma yāmao. Oné Dii Lua mé lé yáe bee oné.

⁵ Aa swásei ge aa gí séii an swágbāa yáin nò, aao ð̃̃ ké ānabi kú ní guu.

⁶ Mpi s̃̃ gb̃̃nazin né, nsu ṽ̃lakené ge an yā'oã̃o. Baa ní kua l̃̃aa ní lesikaopio guu, mé ní z̃̃l̃̃ea sóipio kíi, nsu ṽ̃lake ní yā'oã̃o. Nsu to s̃̃ k̃̃ngu an yáio, asa swágbāadẽ̃ñ̃.

⁷ Tó aa swásè ma yáí ge tó aa swás̃̃io, nsu gí oinéo, asa swágbāadẽ̃ñ̃.

⁸ Mpi s̃̃ gb̃̃nazin né, swás̃̃e yá p̀̀ málè oñ̃i. Nsu swágbāake lán swágbāadepiowao. L̃̃'ẽ̃le, ní p̀̀ p̀̀ má dauñ̃e só.

⁹ Ké ma wesè, ò ma ̀̀ è, a taala kooa k̃̃ia, àlè ð̃̃m̃̃e,

¹⁰ a p̀̀o ma ã̃. Wà w̃̃nale ní búbuao ní waiyoo k̃̃wà k̃̃p̃̃e pla píi.*

* **2:10** Zia 5.1

3

¹ A òmεε: Gbēnazīn né, pópó d̄banε só. Taalae bee só, ní γε ñ a yā'o Isailiõε.

² Ké ma le'èle, à taalapi dàumεε mà só.

³ Ǿ a òmεε: Gbēnazīn né, taala pópó má d̄anε ní léupi só, i n n̄õse ká. Ǿ má sò. A kè ma léu na lán zówa.*

⁴ Ǿ a òmεε: Gbēnazīn né, fele γε ñ ma yápi o Isailiõε.

⁵ Mále n zī bui pópó an buiyā maa ña mé an yā'oa zī'ũ k̄iõ, Isailiõ mále n zīmá.

⁶ I ke bui dasi pópó an buiyā maa ña mé an yā'oa zī'ũ mé ñyõ ní yāmaoõ k̄i no. Tó amp̄iõ mále n zīmá, aa swáse n yáie.

⁷ Isailiõ we swáse n yáio, asa aali swáse ma yáio. Amp̄ii an swá f̄eε, an k̄ua gbāaε.

⁸ Má tó n kua àõ gbāa lá ní pówae. Má tó ñ ze gí lá aa zè lé gíwa.

⁹ Má tó n kua gbāa àõ de gb̄ea. Nsu viakenéo. Nsu to s̄õ k̄engu an yáio, asa swágb̄adeõε.

¹⁰ Ǿ a òmεε: Gbēnazīn né, swáse yá pópó mále onei píi, ñyõ k̄ua n s̄õ.

¹¹ Fele γε yā'o n gb̄ē z̄iz̄õne, ní me Dii Lua mé yáε bee ò, tó aa swásei, ge aa swáseio.

¹² Aà Nisina ma se musu, ñ ma k̄õfi gbāa mà ma kpe wà mè: Wà Dii gawide sáaukpa aà k̄uk̄i.

¹³ Pópó b̄épiõ ḡàs̄iãõ leakõwa k̄õfi mé d̄õ ní wuluu pópó be ní saeõ k̄õfi gbāao.

¹⁴ Nis̄inapi ma se ḡèmanõ z̄éa, ma n̄õse òõkpa mé ma p̄õ paa, áma Dii gbāa mé m̄ò.

* 3:3 Zia 10.9-10

15 Ma ka zìzò pò kú Telabibiò kí Kebaa sae, ò ma zòle gu pò aa kuu we e gòò soplá. Yá ò dia.

Isailiò gbaa laai

16 Gòò soplápi gbéa Dii yá'òmèè à mè:

17 Gbēnazin né, ma n ke gudōana ũ Isailiōnèè.†
Swáse yá pò lé bò ma léuzi, ní n gbaomèè laai.

18 Tó má ò vāikenaè a gae, mé ni aà gba laaio, ge ni ledawà aà mikē vāiwa ké à e àò kuo, vāikenapi a ga a duuna yáíè. Aà gaa yá sō a wi n musuè.

19 Tó n aà gbà laai sō, mé i mikē a vāikeapiwao, a ga a duuna yáí, mpi sō n lé àò ku yápi guu bō.

20 Tó maakena a makea tò mé àle vāike, má tó aà kpaguaè, i ga. A ga, ké ni aà gba laaio yáíè. Má maa pò a kè yáda bō. Aà gaa yá sō a wi n musuè.

21 Tó n ledawà n mè asu duunakèo sō, mé i duunakèo, àò kue, ké à n ledama mà yáí. Mpi sō n lé àò ku yápi guu bō.

22 Dii gbāa m̀ba we, ò a òmèè: Fèlè gé gusalalau, we má yá'ounè.

23 Ǿ ma fèlè ge gupiu, ma Dii gawi è ze we lá má è Kebaa saewa, ò ma wulè ma gbèeu gòò.

24 Ǿ aà Nisina dèdèa à ma se ma ze, ò a òmèè à mè: Ge n gē kpéu. Zetanlè.

25 N gbēnazin né, wa m̀oma n̄ bao, wi k̄anè, ké n̄su bō n̄ kí bàasio yáí.

26 Má tó n léna naale n lé musu, ké n̄su yá'oné, ní n̄ gba laaio yáí, asa swágbāadeon n̄ ũ.

† 3:17 Eze 9.1-9

27 Ama tó ma yā'òne, má n léna goɛ, ní gbasa oné ma Dii Lua mámɛ ma yáɛ bee ò. Gbé pọ a swásci, aà séi, gbé pọ a gii, aà gii, asa swágbãadeɔn ní ũ.

4

Koezōa Yelusaleūi seela

1 Gbēnazin né, biliki dile n aɛ, ní Yelusaleū wéle taa kewà,

2 ní koezōi. Bòo kpákpai, ní gbà lesiɔ da n liai, ní bùsu kálɛkale a bíiɔ saɛ, ní bíigboobɔɔ kále n liai.

3 Mò pèpɛɛ sɛ n péle mò bíi ũ mpi ní wélepɔ zānguo, ní aɛɔwà. Wà koezò wélepizie, míme ní koezōnapi ũ sɔ. Bee iɔ de seela ũ Isailiɔne.

4 Wúle n gbàtɛɛ ɔzɛɛwa, níɔ Isailiɔ duuna sea e n wúlea n gbàtɛɛpiwa gɔɔ léu.

5 Ma gɔɔ òaa pla kwisai (390) dilɛne ñyɔ Isailiɔ duuna seaɛ e an duunakɛa wè dasileu.

6 Tó n bee kè ní làa, ɛa wúle n gbàtɛɛ ɔplaawa, níɔ Yudaɔ duuna sea e gɔɔ bla. Ma ní duunakɛa wè dilɛne, wè dodo gɔɔ dodo.

7 Aɛɔ Yelusaleū pọ n koezōipiwa, ní n ula gási sɔsɔ, ní ānabikɛke a yá musu.

8 Má ba káne, ké nsu lilekii eo yái, níɔ wúlea n gbàtɛɛ kpɛ dopiwa e koezōgɔɔpi gɛ paò.

9 Mase ní naao ní bláao ní nasio ní éseo ní weao sɛ ka ta doū guu, ní a bleke ñyɔ ble gɔɔ òaa do kwisai pọ ñyɔ wúlea n gbàtɛɛwapiu.

10 Níli ble pọ ñyɔɔ ble lá gu lé dɔ yɔ kiloowa galaū òaa dodo, níɔ ble yóbiyobi.

11 Níli í pọ ñyɔɔ mi lá gu lé dɔ dā litili kɔkpaaɛ léu, níɔ ga vólovoló.

12 Gbēnazīn gbō tē ō n̄yō kàa kēwà an wáa, ní só.

13 Dii èa mē: Beewa Isailiō blē gbālēa blē bui pó ma ɔ̀z̀h̄zi ní bùsuō guu.

14 Ǿ ma mē: A'a Dii, mi gbālē yāao. Za ma nézī e ní a gbāo mi pó pó gā ní azlao ge pó pó wài taitai n̄o soo. N̄o pó dē tē ū i gē ma léu ziio.

15 Ǿ a òmē: T̄o, ma n gba zé n̄ kàa kē zùgbō tēwa gbēnazīn gbō gbēu.

16 Ǿ à èa mē: Gbēnazīn né, má Yelusaleūdeō kūsūa midē, aaiō p̄blea ȳȳk̄ōē yākāakea guu, aaiō imi ḡōna lē dodo s̄deedeē guu,

17 asa p̄blea ní imiao a kēsāmāē. S̄o a k̄éngu n̄pii, aai ibaba ní tàae yái.

5

Iadaa Yelusaleūdeōwa

1 Gbēnazīn né, fēnda lena sē sa, ní n mikā ní n lekānao waō lá m̄bona i kēwa. Ní kiloo sē n̄ n k̄api yō, ní kpaalē lēē àaō.

2 Tó n koezōa w̄l̄ei ḡo lé pà, ní a lēē do s̄l̄ē ká pó pó ní k̄ē w̄l̄ē taa ūpiwa, ní tesōwà. Ní a lēē plaade do sē n̄ fēndapi lélēò n̄ lia w̄l̄epizi. Ní a lēē àaōde do pó ḡō f̄āē íanau, asa má a fēnda wo mà pél̄ēziē.

3 Mi k̄apiō p̄elē we ȳo, ní ye n ula léu,

4 ní dā n̄ k̄ateu à tékū. T̄epi mé a k̄ulé Isailiōwa píi.

5 Ma Dii Lua ma mē, yá pó a Yelusaleū len we. Má k̄alē buiō guoguoē, an bùsuō liaai.

6 An v̄aikē guu aa b̄o ma yādileāō k̄pē dē buiōla, aa ḡi ma ikoyā mai dē bùsu pó liaañziō deola. Aa ḡi ma yādileāōiē, aai tē ma ikoyāpiōzio.

⁷ Ayāmeto ma Dii Lua ma mē, a zɔakà de bui pò liaaázio, i te ma ikoyāio, i zíkē ma yādileaɔwao. Bui pò liaaázio felekaayāɔ s̄ a zíkèwà.

⁸ Ayāmeto ma Dii Lua ma mē, mapi s̄ má feleánɔe. Yelusaleũdeɔ, má yákpalekèánɔ buipio wáa.

⁹ Má yá pò mi ke yāao mé má ke bo kéé á yābēekεaɔ yái.

¹⁰ A yái maεɔ ní néɔ só, mé néɔ ní maεɔ só á mεεwiau.* Má á wetā, mí á gbé kōnaɔ fáaa gupiiu.

¹¹ Ma Dii Lua ma mē, lá a ma kpé gbālè ní á pɔbēεɔ ní á yābēekεaɔ, ní ma kuaɔ má kéwáε. Má á wēnagwao, má á boɔ.

¹² A gbéεɔ leε do a gaga ní gagyāo ge nɔana á mεεwiau, á gbéεɔ leε plaade a gaga zī guu bíi kpe, mé má á gbéεɔ leε àaɔde fáaa gupiiu, mí a fēnda wo mà péleoázi.

¹³ Ma pɔkūma i gbasa kpáε, ma pɔ i wee, ma n̄se i níni sa. Tó ma pɔkūmabòbɔmá má làa, aα d̄s sa ké ma gbé pò mili sí s̄aao máme má ò.

¹⁴ Má Yelusaleũ ke bezia ũe, iɔ de láanipɔ ũ bui pò liaaioɔne ní gbé pò lé doio.

¹⁵ Tó ma yákpalekèánɔ, mé ma á wetà ní pɔfēo ní pɔkūmao, áɔ de láanipɔ ũe, pò s̄s̄s̄aɔ ũ bui pò liaaázioɔne. A yá a to s̄ kēngu, i ní gba laai maamaa. Ma Dii máme má ò.

¹⁶ Tó ma a kagba t̄s̄águ nɔana ũ, má á ke kélekele. Má á kūsua midεε, mí nɔana káfíé.

¹⁷ Má nɔana kááguε, mí wàio sóikεwá, í ḡs̄ nésai. Gagyā ní gbēdeao a gēázi, mí tó wà siágu ní zio.† Ma

* 5:10 Wēn 4.10 † 5:17 Zia 6.8

Dii máme má ò.

6

Isaili bùsu gbèsísíṣ

¹ Dii yá'òmèè à mè:

² Gbēnazin né, wēbiibii Isaili bùsu gbèsísíṣwa, ní ānabikēkē a yá musu

³ n̄ mē: Isaili bùsu gbèsísíṣ, à Dii Lua yāma. Dii Lua ò gbèsísíṣnē ní sísíṣ ní swadṣṣ ní guzulēṣ, à mè ále m'wá ní zio, i á gulesí p'ó wa b'ò daaí.

⁴ Wa á sa'okliṣ gboo, wi á tulaletikateakliṣ wíwi, mí á gbéṣ dēdē á táṣ aē.

⁵ Isailiṣ, má á gēṣ kálē á táṣ aē, mí á wáṣ fāaa mà lia á sa'okliṣzi.

⁶ Wéle p'ó á kúu a g'ṣ bezia ū píie. Wa gulesí p'ó á b'ò daaíē, wi á sa'okliṣ gboo aaṣ da wáiwai. Wa á táṣ wíwi aaṣ ku l'ò, wi á tulaletikateakliṣ gboo, wi p'ó p'ó á kèpiṣ míṣnz'ṣ.

⁷ Gbé p'ó wà fēnda t'ómá á guuṣ i kwé, íṣ d'ṣ ké māmēmaa Dii.

⁸ N beeo má t'ó á gbé k'ṣnaṣ g'ṣéē. T'ó ma á fāaa buiṣ guu, á gbēṣ b'ṣ fēnda lézi bùsu p'ó á kúu,

⁹ ma yāyiamá an náaisai p'ó tò an s'ṣ kua l'ò yá musu ní ní gbāsikewe p'ó aaí táṣ gwaṣ yáṣ. Aaṣ ye nízia gíyáio vāi p'ó aa kè yáí ní ní yābēēkēṣ yáṣ,

¹⁰ aaíṣ d'ṣ ké māmēmaa Dii. Mí lé'iana gba no, má yápi yíamáē.

¹¹ Ma Dii Lua ma mè, ṣplaa da zēēu, ní gbápāle n̄ mē: Agya! Zi ní n'ṣanaṣ ní gagyāṣ a Isailiṣ dēdē an yāvāi p'ó má ye a gíyáioṣ yáí.

12 Gbé pọ aa ku zàṣo gaga ní gagyāo, gbé pọ aa ku káiṣo i gaga ziu, mé gbé pọ aa sù bọṣo gaga ní nṣanaoε. Lá má pọkūmabọṣomán we.

13 Wa ní gbēo dede, aṣo kálea ní ní táaṣo an gbag-bakíṣo saε síṣi lesiṣo musu píi ní gbèṣiṣi misonaṣo píi ní lí yèlèlè ní gbèneli lásisiṣo gbáṣo píi, gu pọ aa tulaleti gínana kpásau ní táaṣoεpiṣo, aaiṣo dṣ sa ké mámεmaa Dii.

14 Má ọṣo tó má, mí tó an bùsupi gṣ bezia ũ wáiwai za guwaiwau e Dibla, gu pọ aa kuu píi, aaiṣo dṣ ké mámεmaa Dii.

7

Isailiṣo midεa kà kái

1 Dii yá'òmεε à mè:

2 Gbēnazin né, yá pọ ma Dii Lua má ò Isaili bùsudeṣenεn ke: A kua lé kà! A bùsu gola síiṣo píi midε.

3 A kua lé kà! Má pọkūmabọṣowáε, mí yákpalekeáṣo á yákeṣowa, mí yābēε pọ á kè flaboé píi.

4 Má á wēnagwao. Má á kēo. A yákeṣo fla má boé ní yābēε pọ á kè, íṣo dṣ ké mámεmaa Dii.

5 Ma Dii Lua ma mè yá a á le!

Yāzṣo a á le!

6 A kua lé kà! A kua lé kà!

Yápi lé sṣázi, à pílawá kò!

7 Yá zṣlεwáε,

á gbé pọ á kú bùsuε beeuṣo.

A gṣo kà kái, à kà se!

Gili gèngu gbèṣiṣiṣo musu,
i ke pona wii aale léo.

⁸ Tia kéwa má pɔkūmabɔbɔwá,
mí palawá ní pɔfěo.

Má yákpalekeáńɔ á yákeawá,
mí á yáběekeawá fiaboé.

⁹ Má á wěngwao, má á kěo.

Má fiaboé á yáběekeawá,
íɔ dɔ ma Dii máme ma á wetà.

¹⁰ A gɔɔpi gwa, à kà! Yá p̄ila!

A nɔsi yá gbāa ũ, ɔ à ne'í wala ũ.

¹¹ Yáp̄asi fěle vāikenaɔ gběgo ũ.

An gběe a bɔo! Bílapi gběe a bɔo!

Ɔdee a bɔo! An beedeede a bɔo!

¹² A gɔɔ kà! A ní lé!

Pɔluna su pɔnakɔ,

pɔyiana su ɔɔbɔ,

asa ma pɔ fě̀ bílapizie.

¹³ Pɔyiana a pɔ pɔ á yia si lɔ e a wěni léu.

Anabikekeá bílaepi a léle p̄ao,

gběe a bɔo a t̄ae yáí.

¹⁴ Wà kuupè, z̄i sɔu mà píi,

kási gběe a gé z̄ilauo,

asa ma pɔ fě̀ bílapizie.

¹⁵ Z̄i ku bíi kpe,

gagyá ní nɔanao ku wéle guu.

Gbé pɔ aa ku s̄euɔ gaga z̄i guue,

gbé pɔ aa ku wéle guuɔ gaga

ní nɔanao ní gagyãoe.

¹⁶ An gbé pɔ aa b̄o

bàale ta gbèsis̄iɔ k̄íi.

Aa óòb lán swadòò felenaòwa
baade zía tàae yáí.

17 Ampii an ò a gō dórízié,
an kosokūò i busa.

18 Aai zwánkasaò dō n̄ pi,
vía i n̄ kú.

An gēē i gō kpá n̄ wéi,
aai migbaa lé n̄pii.

19 Aa n̄ ánusuo kólē zēaò guu,
an vuaò i gōné pò gbāleaò ũ.

An ánusuo n̄ n̄ vuaò a f̄ n̄ b̄ Dii pof̄ēgòòz̄io.

Ɔapi a n̄ n̄ana kpáleo,
an gbēē kão,

asa òmē n̄ dá duunau.

20 Aa n̄z̄ia s̄ē les̄i

n̄ n̄ambleò kefenaò yáí,
aa pòbēē pò má ye a ḡiyáioò p̄iò.

A yáí má tó à gōné pò gbālea ũ.

21 Má p̄p̄io na bui z̄iloòne n̄ òz̄i
aa n̄ pò sélēē.

Má kpá dúnia v̄aikenaòwa,

aa n̄ pò naaaē, aai a gbāle.

22 Má mikp̄elinéē,

aai ma gu b̄ēēede gbāle.

Kpáí weliwep̄io ḡēu, aai a gbāle.

23 A m̄galaò pí,

asa gb̄ēd̄ea di b̄ùsuuē,

mé yá gbāa k̄ò w̄éleu.

24 Má tó bui v̄áio mò n̄ uaò símá,

má tó gb̄ādeò z̄ias̄ea les̄i midē,

wi n̄ sa'ok̄iio gbāle.

25 Tó gili gèngu, aa aafia wεελε,
kási aa eo.

26 Músi a κε músi,
bao íi a κε bao íi,
aai gbasa kpáleκε ānabikekeai.
Sa'ona a fua ikoyāwa,
gbēzōo a kua ledamawa.

27 Kí a búbuape,
yá a di kíanewa,
táaaoo a lualua.
Má kené an yākeawae,
má yādańla lá aa dà gbéawae,
aaiō dō ké mámema Dii.

8

Táakea Dii kpéu

1 Zizoo kŭa wè soolode guu, a mo soolode goooode zí, má zōlea ma kpéu, Yuda gbēzōoo kálea ma ae, ñ Dii Lua gbāa m̀a we.

2 Ké ma wεsè, ñ ma pœ è lán gbēnazinawa.* Zōa aapi léu zíle oiá téε. Musu oi sō, àle teke lán mò tēa bóiboiwa.

3 A pó b̀ lán owa, ñ à ma kŭ ma mikāwa. Lua Nisina ma se, má musu yáio, má zíle yáio, ñ à gèmano Yelusaleū wépungu pó Lua m̀omεpi guu e Lua ua plaade bíibole pó kú gugbāntoo oi kpεεlu, gu pó taa pó a yá ì Dii ǹse fele kúu.

4 Ma Isailio Lua gawi è we, lá má è yāa gusalalaa wépungu'ea guuwa.†

* 8:2 Eze 1.26 † 8:4 Eze 1.28

5 ɔ a òmɛɛ: Gbēnazīn né, wése gugbāntoo oi gwa. Ké ma wesè má gwà, ɔ ma táa pɔ a yá í Dii nòse fɛlepi è bíibɔle pɔ kú sa'okíi gugbāntoo oi kpɛɛɛ.

6 ɔ a òmɛɛ: Gbēnazīn né, n yābɛɛ sa pɔ Isailiɔ lé ke la éó? Yápi a ma ya ma kúkíi à ma kpa zǎ. Nyɔ ɛa yá pɔ a bèɛ de beea maamaa e ɔ.

7 ɔ à gèmanɔ ua bíibɔleu. Ké ma wesè, ɔ ma ɛ è bíi guu.

8 A òmɛɛ: Gbēnazīn né, bíipi fɔ. Má fɔ, ɔ ma ɔle è we.

9 ɔ a òmɛɛ: Gē ñ yābɛɛ pɔ má zau aale ke la gwa.

10 ɔ ma gē má gwà. Má è wà pɔtaa'onkuawaɔ taa kè wà lía gípizi píi ní nò pɔ de tē ũ ní Isailiɔ táa píi.

11 ɔ Isaili gbēzɔɔ gbēɔn bàaɔkwíɔ sía ní aɛ, Safana né Yazania kú ní guu. Baade tésibɔ kúkúá, tulaleti súle gí na buumbo, àle fɛle musu.

12 ɔ a òmɛɛ: Gbēnazīn né, ní è lá Isaili gbēzɔɔ lé ke gusiau, baade ní a táaɔ gugolonaua? Aaí mɛ ma wé lé ní eo, ma pākpà ní bùsuziɛ.

13 A èa òmɛɛ ɔ: Nyɔ ɛa yá pɔ aale ke a bèɛ de beea maamaa e ɔ.

14 ɔ à gèmanɔ a ua bíibɔle pɔ kú gugbāntoo oi guu. Ma nɔɔ è kále we, aale Tamuzu ɔɔɔ.

15 ɔ a òmɛɛ: Gbēnazīn né, n bee èa? Nyɔ yá pɔ a bèɛ de beea maamaa e ɔ.

16 ɔ à gèmanɔ a kpé ua plaadeu, ɔ ma gbéɔ è baasɔ taawa, bilandaa ní sa'okíio zānguo. An kpɛ lía Dii kpéɛ, an aɛ dɔa gukpɛwa, ɔ aale kúle íatɛɛ we.

17 ɔ a òmɛɛ: Gbēnazīn né, n bee èa? Yābɛɛ pɔ Yudaɔ lé ke lapi dené yāe ũ, ɔ aa tò yāpási kò ní

bùsuu ké ma pòkūma e fεε lɔa? N ní gwa, lá aale gozõzõ ma léwa.

¹⁸ Tòò! Má pòkūmabòbò má. Má ní wegwao. Má ní bòò. Baa tó an wii gbãa lé gẽ ma swáú, má swásεio.

9

Táagbagbanao dεδεa Yelusaleu

¹ Ǿ à lezù gbáugbáú ma swáú à mè: Mó ní wéle d̄sanao, baade ní a gbēdeboo.

² Ǿ ma gbēon sooloo è, aa b̄ Musu Bole p̄o a lé elea gugbāntoo oiwa, aale mó baade ní a gbéwiwiboo. Ḡse kú ní guu bàabaa ula daa, lákēboò ní taalao d̄oa aà pi. Aa ḡè zè m̄ogotē sa'ok̄i sae.

³ Isailio Dii gawi gò malaika ḡasiadeola à m̄ò aà kpé kpele. Ǿ Dii lezù gbé p̄o bàabaa ula daa, lákēboò ní taalao d̄oa aà pipizi

⁴ à mè: Yelusaleu keele, ní seelake gbé p̄o aale ólo, aale wēnake yābēe p̄o wāle keu pii musuo mi'aewa.*

⁵ Ǿ má mà, a ò gbé k̄iniõne à mè: Āo te aà kpe, àò wéle keele, ío gbēdele ní wegwasai ní k̄esai.

⁶ A maez̄oo ní èwaasoo ní wéndiāo ní néo ní noeo dede à ní mide pii, āma ásu s̄o gbé p̄o wà see-lakémázio. A daale ma kpéu la. Ǿ aa dàale gbēz̄oo p̄o kú Dii kpé kpeleowa.

⁷ Ǿ a òné: A ní ḡeo kále ma ua, í ma kpé gbāleò. A gé! Ǿ aa s̄i wéleu, aale gbēdele.

⁸ Goo p̄o aale gbēdele, máme ma ḡõ mado, ò ma wule ma gb̄eu ḡõ, ma wiilè ma mè: A'a Dii Lua!

* 9:4 Zia 7.3, 9.4, 14.1

N pòkùmabòbòa Yelusaleùwa guu ríyò Isaili kónaò dèdè pii yà?

⁹ Ǿ a wèa: Isailiò ní Yudaò duuna zòò maamaae. Gbèdèa di ní bùsuue, mé yádòsai di wéle guue. Aaí me ma pàkpà ní bùsuzie, ma wé lé ní eo.

¹⁰ Tòò! Má ní wegwao, má ní kèò. Má ní yàkèaò wíné ní musue.

¹¹ Ǿ ma gbé pò bàabaa ula daa, lákèbòò dò aàpi pi è, à sù ní yáo à mè: Má kè lá ní òmèwae.

10

Dii gawi goa a kpéa

¹ Ké ma wezù, ò ma pòe è lán kiblekila pò wa kè ní safii gbèowa* bàluma pò kú malaika gàsìadeò mia musu.

² Ǿ Dii ò gbé pò bàabaa ula daapie à mè: Gè wuluu pò kú malaika gàsìadeò zìeò guu, ní òkpa plapla teyò pò kú malaikapiò zànguo si n ò pai, ní fá wéleu.† Ǿ à gèu ma wáa.

³ Ké à gèu, malaikapiò sía Lua kpé gèomidòkii oi, mé súele buumboa kùle Lua kpé ua plaadewa.

⁴ Ǿ Dii gawi gò malaikapiò mia à gè aà kpé kpele. Súlepi kpépi pà mé Dii gawipi uapi pù.

⁵ Wà malaikapiò gàsìa kía mà za ua séiau lán Lua Gbãapiide yá'owa.

⁶ Ké a ò gbé pò bàabaa ula daapie aà tési wuluu ní malaikapiò zànguo, à gè zè wuluue sae.

⁷ Pò bèepiò do òò gè té pò kú ní zànguo, a si kà gbé pò bàabaa ula daapie a òu, ò à bòò.

* **10:1** Eze 1.26, Zia 4.2 † **10:2** Zia 8.5

8 Ma pœ è lán gbēnazina ɔwa malaikapio gāsia zíe.

9 Ké má gwà, ma wuluu è mèn síiṣ malaikapio sae, an baade ní a wuluuo. Wuluupio lé teke, an kekeá de lán gbè beedewa.

10 Wuluupio dou píie, mé ampíi wuluu ví mèn plapla pāpākōa.

11 Tó aale táa'o, aaí gé ae ní kpeo, gbātēe ní gbātēeo liaasai. Aaib te wuluu pó kú kpe pó wàle géuzi. Goo pó aale táa'o, aali lé liaao.

12 Wé fifi malaikapio mewa píie, an kpe ní ní ɔ ní ní gāsiao ní ní wuluu mèn síiṣpio píi.‡

13 Má mà wuluupio lé liasāizō.

14 Pó bēepio oa síiṣiiṣe, a séiaóá zù pœ, a plaadeóá gbēnazina pœ, a aaddeóá nòomusu pœ, a síiṣdeóá kúu pœ.§

15 ɔ malaikapio fēle musu. Pó bēe pó má è Kebaa saeɔne.

16 Tó malaikapio lé gé, wuluu pó kú ní saepio ì gé sōe. Tó aa ní gāsia pòo, aale fēle tōle, wuluupio lí go ní saeo.

17 Tó aa zεae sō, aaib zεae. Tó aa fēle, aaí fēleńɔe, asa malaikapio nisina kú ní guue.

18 ɔ Dii gawi gò a kpé kpelea à gè zè malaika gāsiaɔepio mia.

19 Ké mále gwa, aa ní gāsiao pòo, ɔ aa fēle tōlewa. Ké aale gé, wuluuo lé géńɔ, ɔ aa zè Dii ua bíibole pó kú gukpe oi musu. Isailio Lua gawi kú ní mia musu.

20 Pó bēe pó má è Isailio Lua zíe Kebaa saeɔn ke, ɔ má dō sa ké malaika gāsiaɔeɔne.

‡ 10:12 Zia 4.8 § 10:14 Eze 1.10, Zia 4.7

21 An baade oa ní gàsɬaɔ vɪ síiõsiiiõ, mé pɔ pɔ de gbẽnazina ɔwa kú ní gàsɬapio zíe.

22 An oaɔ doũ ní pɔ pɔ má è Kebaa saeɔ pɔoe. Ampii ì taa'o a aedɔawae súsu.

11

Yákpalekea ní Isaili gbẽzɔɔ

1 Dii Nisina ma se gèmanɔ Dii ua bíibole pɔ kú gukpe oi guu, ò ma gbẽɔn baasɔɔ è kálea we. Kíaeɔ kú ní guu, Azuu né Yazania ní Benaia né Pelatiao.

2 ɔ Dii òmɛɛ: Gbẽnazín né, gbé beeɔ lé vāi lekpaai, aale lé bèe da má wélee beeu.

3 Aa mè kpɛdɔgɔɔ i ka gíao. Wélee beeá dàae, ò aa kau nòɔ ũ.

4 Ayãmeto ãnabikekené. Gbẽnazín né, ãnabikeke.

5 ɔ Dii Nisina dèdea à mè mà o mà mɛ: Ma Dii ma mè á Isailio ì o màa, kási má á làasoo dõ.

6 A gbèdède dasidasi wélee beeu, a gɛɔ daadà a zeaɔ.

7 A yái ma Dii Lua ma mè, gbé pɔ a ní dede kálepiao mé nòɔpi ũ, mé wélee bee mé dàapi ũ. Apio sɔ, má á yá mà á bɔleue.

8 Ma Dii Lua ma mè, fẽnda ále víakeè, fẽndapi ò má mɔowá.

9 Má á yá mà á bɔleue, mí á na bui zìloone ní ɔzi, aai á wetã.

10 Má yákpalekeánɔ á bùsu zɔleu, wi á dede ní fẽndao, ío dõ ké mámɛmaa Dii.

11 Wélee bee aɔ déé dàa ũo, mé áo ka dàapi guu nòɔ ũo. Má yákpalekeánɔ á bùsu zɔleue,

12 Ío dõ ké mámɛmaa Dii, asa i ma ɔtondɔkii gwao, á ma ikoyã kũao, a bui pɔ liaaázio ɔlesèe.

13 Ma ānabikεεεapi guu Benaia né Pelatia gà, ̄ ma wulε ma gbεεu ḡo ma wii gbāa lè ma mè: A'a Dii Lua! Nȳ Isailio midε píi yà?

Dii a gbé p̄ fáaaa k̄aaa

14 Dii yā'òmεε à mè:

15 Gbēnazīn né, n gbé p̄ aa de n au ūó ní Isailio píi, Yelusaleūdeó ì oné: Aó ku zā ní Diio màa, asa à bùsuε bee kpáwá wá p̄ ūε.

16 A yáì tò, oné ma Dii Lua ma mè baa ké ma taíno zāzā buipāleó guu, mé ma ní fáaa bùsu ní bùsuo, ní beeo má dené ulek̄i ū ḡo pla bùsu p̄ aa tàuo guu.

17 A yáì tò, oné ma Dii Lua ma mè má ní k̄aaa buio guu, má ní naaa bùsu ní bùsuo gu p̄ aa fáaaauó, mí suíno Isaili bùsuu.

18 Aa su we, aai p̄b̄εε p̄ má zauó b̄le a guu,

19 mí s̄o doŭ dané, mí nisina dafu dané ní n̄seu. Má ní s̄o p̄ de lán gbewa b̄o, mí s̄o p̄ de báasi ū dané,

20 aaió ma ɔtond̄k̄i gwa, aaió ma ikoyāó k̄ūa, aaió z̄ikεwà.* Aaó de ma gbéó ū, míó de ní Lua ū.

21 Gbé p̄ an p̄o d̄o p̄b̄εε p̄ má zauówa s̄o, ma Dii Lua ma mè má ní yākeáo wíné ní musuε.

22 ɔ malaikapió ní ḡásiáo p̄o, wuluupió kú ní saε, mé Isailio Lua gawi kú ní mia.

23 ɔ Dii gawipi gò w̄éle pia, à ḡè z̄è s̄is̄i p̄o kú w̄éle gukpe oi musu.

24 W̄épun̄gu p̄o Lua Nisina m̄o pi ea guu, à ma se tàmanó z̄iz̄o k̄i Babiloni bùsuu. Ké w̄épun̄gu p̄o má èpi w̄èea,

25 ̄ ma yá p̄o Dii òl̄mεε ò z̄iz̄o ne píi.

* 11:20 Zel 31.33, Eze 36.26-28

12

Taa ní Isailiᵒ zìzᵒᵒ ù seela

¹ Dii yā'òmεε à mè:

² Gbēnazin né, ní kú swágbāadeᵒ guue. Aa wé ví, kási aali gu'eo, aa swá ví, kási aali yāmao, asa swágbāadeᵒne.*

³ Ayāmεto gbēnazin né, ò n pᵒᵒ naaa fāane, ò n taa bùsu pāleu sᵒuke, ní dazeu ní wáa. Go n tía, ta gupāleu ní wáa. Baa ké swágbāadeᵒn ní ù, an wé a gí kéia?

⁴ Bᵒle ní pᵒ pᵒ ní nàaapiᵒ fāane ní wáa. Tó aua pīla, ní bᵒ wēleu ní wáa lán gbé pᵒ lé gēzeawa.

⁵ Bīi fᵒ ní wáa, ní bᵒle ní n asoᵒ we.

⁶ Asopi sé ní wáa oosiele, ní bᵒᵒ. Ní pᵒku n wéa, ké nsu bùsupi eo yái. Ma n ke yá pᵒ a Isailiᵒ le seela ũε.

⁷ Ǿ má kè lá Dii òmεεwa. Ma bᵒ ní ma pᵒᵒ fāane lá mále tá bùsu pāleuwa. Ké aua pīla, Ǿ ma bīi fᵒ ní ᵒᵒ. Oosiele Ǿ ma a aso sè ma bᵒᵒ ní wáa.

⁸ Ké gu dᵒ, Dii yā'òmεε à mè:

⁹ Gbēnazin né, Isaili swágbāadepiᵒ i ní la bó níε ke màaio lé?

¹⁰ Oné ma Dii Lua ma mè, yá pᵒ dᵒaana pᵒ kú Yelusaleũ ní Isaili pᵒ kú weᵒ ken we.

¹¹ Oné seelan n ù, lá ní kè, a ní le sᵒε, aai ta bùsu pāleu zìzᵒᵒ ù.

¹² An kía a a aso da a gāu oosiele, i daᵒ zéu. Wa bīi fᵒè, i bᵒᵒ, i pᵒku a wéa, ké asu bùsupi eo yái.

* **12:2** Isa 6.9-10, Zel 5.21, Maa 8.18

13 Má ba kpaè, i aà kú, mí taaàno Babeli, Babiloni búsuu, kási a wesi búsupile bo.† We a gau.

14 Má gbé pò liaaaàziò fáaa gupiiue, aà donledeò ní aà doaiò píi, mí a fēnda wo mà péleozi.

15 Tó ma ní fáaa buio guu, mé ma ní zuzu búsuu ní búsuo, aao dō sa ké mámēmaa Dii.

16 Zì, noana, gagyā, má tó an gbēo bo apii guu, ké aa e ní yābēkeo dau siuné búsuu pò aa tào guu, gbépio io dō ké mámēmaa Dii.

17 Dii yā'òmē à mē:

18 Gbēnazin né, nì ní blepi ble ní sōdeedeo, ní ípi mi ní lualuaao yākāakea guu,

19 ní o búsudeo, ma Dii Lua máme ma yáe bee ò Yelusaleúdeo ní Isaili búsudeo píi. Aa bleble yākāakea guu, mé aa imi yādima guu, asa wa ní búsuu ké yáiyai gbāamāné pò kò ní guu yáie.

20 An wéle gō bezio ũe, an búsuu i gō da wàuu, í dō ké mámēmaa Dii.

21 Dii yā'òmē à mē:

22 Gbēnazin né, yáasi pò wí ké Isaili búsuu guue bee de kpelewa ní? Wí me, àle gōo gá, ānabikēyā lé gbesuo.

23 Oné ma Dii Lua ma mē má yáasipi mide. Wa yáasipi ké Isaili búsuu bo. Oné bo, gōo kà kái ké yá pò ānabio è a gbesu píi.

24 Asa wa wépfungu eyā ge māsoké lenakasa Isailio bo.

25 Ma Dii má yā'o, mé yá pò má o a ké, a gōo gága bo. A swāgbāadeo, yá pò má ò á gōo, má ké. Ma Dii Lua máme má ò.

26 Dii yā'òmē à mē:

† 12:13 2Kia 25.7

27 Gbēnazīn né, ma! Isailio lé me wépfungu pò ní è yáá zia yáé, n ānabikεkeεa gbesuagoo zā.

28 Ayāmeto oné ma Dii Lua ma mē, ma yāpio kee a gēgē lo, yá pò má òpi gbe a su. Ma Dii Lua máme má ò.

13

Yá zōlea ānabi egeṇawa

1 Dii yā'òmee à mē:

2 Gbēnazīn né, ānabikεke Isaili ānabi pò aale ānabikεkeo yá musu. O ānabi pò aai nízia làasoo yā'oonε, aa swādo ma yái.

3 Ma Dii Lua ma mē, waiyoo ānabi soū pò aali yāe eo, anzia yá mé lé doaané.

4 Isailio, á ānabio de lán gbēgbona pò be beziauowae.

5 Aai gé zei gufooo guuo, aai bíi pò lia Isailiozi keke, ké Isailio e ze gbāa zī guu Dii pōkūmagoo.

6 An wépfungu'eaá pāe, an māsóá eee. Aai me Dii mé ò, kási máme ma ní zio, ò an wé lo do ní yái à gbesu.

7 Ké aa mē Dii mé ò, mé mi o sōo, wépfungu pā aa èo lò? Māsó aa kèo lò?

8 Ayāmeto ma Dii Lua ma mē, lá aa yāpā ò, aa wépfungu ee è, a yái má feleńo. Ma Dii Lua máme má ò.

9 Má otō ānabi egeṇa pò aai wépfungu'e mé aai māsokεowa. Aa ku ma gbé ledamadeo guuo, an tó ào ku Isailio buibokii taalauo, mé aa e ea ta Isaili búsuuo, lo dō ké māmema Dii Lua.

10 Aa ma gbé̄o sàsã, aa mè aafia ku, kási s̄o aafia kuo.* Ma gbé̄o ì bíibo, ò ãnabipio ì soolɛwà.

11 O soolenapiōne, bíipi a kwɛɛ. Dii a to lou bílibili ma ní gbɛo ní zàa'ian gbāao.

12 Tó bíipi kwè s̄o, wa ní la wà mɛ, soo pó aa lèwà ku mǎé?

13 Ayāmeto ma Dii Lua ma mè, má zàa'ian gbāa gbae ní p̄kūmao, ma p̄fē i to lou bílibili ma ní gbɛo p̄kaalea yái.

14 Má bíi pó aa soolèwàpi gboo mà daaie, a ēgbekpale i b̄o gupua. Tó bíipi kwè s̄o, gbé̄ pó kú wélepi guō kaaleɛ, ío d̄o ké māmema Dii.

15 Má p̄kūmab̄ob̄o bíipiwa ní gbé̄ pó soolèwàɔe, mí onɛ bíipi kuo, mé a soolenaɔ kuo,

16 Isaili ānabi pó aa ānabikekè Yelusaleũdeɔne, aa wépungu'èné aa mè aafia ku, kási s̄o aafia kuopio. Ma Dii Lua mǎmɛ má ò.

17 Mpi s̄o gbēnazin né, wēbiibii n bui nɔe ānabi pó aaí nízia láasoo yā'owa, ní ānabikekè ní yá musu

18 ñ mɛ: Ma Dii Lua ma mè, waiyoo á nɔe pó i eseba naminami à dada á ɔpɛɛwa. I s̄o z̄o baadeɛ a gbāa léu an nisina kūb̄o ũ. A ma gbé̄o nisinaɔ kúkū, ápio í b̄o aafiaa?

19 A ma òokpà ma gbé̄ōne pówena okū doo ge p̄ɛ kasō yái. I ɛeto ma gbé̄ pó aaí swáɛ ɛiɔne. A gbé̄ pó i kū aa gaō dède, mé a gbé̄ pó i kū aaō kuoō tò.

20 Ayāmeto ma Dii Lua ma mè, má za á eseba pó i gbēnazina kūò lán bāwa. Má esebapiō b̄o á owa, mí nisina pó a kù lán bāwapiō gbae.

* 13:10 Zel 6.14, 8.11

21 Má á sòpìo taitai, mí a gbéó bọle á ọ́zì. Aa de pọ́ pọ́ naa a ọ́zì ọ́ ọ́bo, ọ́bo dǔ ké mámẹ́maa Dii.

22 A gbẹ́maa pọ́ má ye ní pọ́ yao kádè á mọ́afiliguu. A gbẹ́váiọ gbà sọ, ọ́ aai bọ́ ní zé váiú aa níziá mísio.

23 Ayámẹto á e wépfungu ẹẹ ené ọ́bo, á e mäsokẹné ọ́bo. Má a gbéó bọ́ á ọ́zì, ọ́bo dǔ ké mámẹ́maa Dii.

14

Yázõlea táagbagbanaowa

1 Isaili gbẹ́zọ́ọ́ mọ́ ma kíi, aa zòle ma ae,

2 ọ́ Dii yá'òmẹe à mè:

3 Gbẹ́nazin né, gbéé beo tò táaọ yá ní sọ blè, an duuna pọ́ lé ní fupí mé lé ní gále. Aa yágbeaaa zé vía?

4 Yá'oné n me ma Dii Lua ma mè, tó Isailie tò táaọ a sọ blè, mé aà duuna pọ́ lé aà fupí mé lé aà gále, tó à mọ́ yágbeai áñabiwa, ma Dii máme má yázási adewa aà táaọ dasileu.

5 Maa má Isaili pọ́ aa gòmẹe zìlọ ọ́ ní táaọ yáiọ gbẹsi píi.

6 Ayámẹto o Isailiọne ma Dii Lua ma mè, aa nòselile aa miké ní táaọ ní ní yábèekeowa.

7 Tó Isailie ge bòmọ pọ́ kú ní guue tò táaọ a sọ blè, aà duuna pọ́ lé aà fu àle aà gálepi tò à kèa, tó à mọ́ áñabi lè aà yágbeaae, máme má yázásiwà mazía,

8 mí íbelese ní gbépio, mí aà ke seela pọ́ wa yáadao ọ́. Má aà bọ́ ma gbéó guue, ọ́bo dǔ ké mámẹ́maa Dii.

9 Tó áñabipi tò wà kónikèe, ọ́ à azía yá'ò, máme ma kónikèè. Má ọ́tówàe, mí aà bọ́ ma gbéó guu mà de.

10 Anabipi ní gbéé pọ̀ mọ̀ yāgbɛaiwàpio duuna doũɛ. An duuna a wi ní musu m̀piie,

11 ké Isailiɔ su zāmeɛ yáwa, aai gbāle ní duuna yá musu lɔo yáí, aai de ma gbéé ũ, mío de ní Lua ũ. Ma Dii máme má ò.

Gbēvāiɔ bɔ gbēmaaɔ sabaio

12 Dii yā'òmɛɛ à m̀è:

13 Gbēnazin né, tó b̀sudeɔ náaisaiyákè aa du-unakèmeɛ, mé mále ɔt̄má, mále ní k̀sũa míon̄z̄o, mále imina z̄imá, mé aale gaga ní ní p̄tuoo píi,

14 baa tó gbēon̄ àaɔɛ beɔ ku we, N̄ee ní Danielio ní Yobuo, aa f̄s gbēe misi ní gbēmaake yáio, mé i ke anzia mi bàasio. Ma Dii Lua máme má ò.

15 Tó má tó wàio p̄à b̀supia aa b̀supi néo s̀le píi, mé b̀supi ḡò bezia ũ, gbēe lé p̄aa lɔo wàio yáí,

16 ma Dii Lua ma m̀è, ní ma kuao tó gbēon̄ àaɔpio ku we, aa f̄s ní n̄ḡɔɔ ge ní n̄n̄ɔɔ misio, mé i ke anzia mi bàasio, b̀supi i ḡò bezia ũ.

17 Tó má tó wà f̀le b̀supiwa ní z̄io, ma m̀è wà p̄aa wà gbēnazinaɔ ní p̄tuoo d̀de,

18 ma Dii Lua ma m̀è, ní ma kuao tó gbēon̄ àaɔpio ku we, aa f̄s ní n̄ḡɔɔ ge ní n̄n̄ɔɔ misio, mé i ke anzia mi bàasio.

19 Tó ma gagyákà b̀supiu, ma p̄k̄mab̀b̀wà, ma a gbéé ní a p̄tuoo d̀de,

20 ma Dii Lua ma m̀è, ní ma kuao tó N̄ee ní Danielio ní Yobuo ku we, aa f̄s ní n̄ḡɔɔ ge ní n̄n̄ɔɔ misi ní gbēmaake yáio, mé i ke anzia mi bàasio.

21 Ma Dii Lua ma mèn, tó mále ìada Yelusaleũdeᵛwa ní yá mèn síiᵛe beeᵛ, zì ní iminao ní wàio ní gagyãᵛ, * mále ní dede ní ní pᵛtuᵛᵛ, a ke zài.

22 N beeo an gbé kᵛnaᵛ ḡᵛ, an neḡᵛeeᵛ ní ní nenᵛeeᵛ bᵛ. Tó aa bᵛ mᵛ á kᵛi, mé a ní dàa ní ní yákeᵛᵛ è, á nᵛse a níni vâi pᵛ má zì Yelusaleũwa yá musu ní ìa pᵛ má dàwàᵛ píi.

23 Tó a ní dàa ní ní yákeᵛᵛ è, á nᵛse a níni, asa áᵛ dᵛ ké yá pᵛ má kè Yelusaleũe píi, mi ke pãᵛ. Ma Dii Lua máme má ò.

15

Yelusaleũ leũa ní vᵛe yáao

1 Dii yã'òmee à mèn:

2 Gbēnazin né, vᵛeli líke de líᵛla yá?

3 Wí pᵛe ke ní a líᵛ yá? Wí kálo ke ní a líᵛ wà pᵛ loowàe?

4 Wí kátēu yàa ũe. Tó a vlá ní a mio tekù mé a guo té lè, wa fᵛ zíkèᵛe?

5 Gᵛᵛ pᵛ a léso, wà zīe kèᵛe, belenke gᵛᵛ pᵛ à té lè à ḡᵛ sín bēebeeᵛ?

6 Ayãmeto ma Dii Lua ma mèn, lá líᵛ guu vᵛeli má sè yàa ũ má kátēu, màa má ke Yelusaleũdeᵛne.

7 Tó ma feleᵛnᵛ, baa ké aa bᵛ téu, té mé a ea kúmá. Tó ma íbelesèᵛnᵛ, áᵛ dᵛ ké mámeᵛaa Dii.

8 Má tó an bᵛsu ḡᵛ bezia ũe, asa aa náaisaiyākèᵛmee. Ma Dii máme má ò.

16

Yelusaleũ leũa ní nᵛ náaisaio

1 Dii yã'òmee à mèn:

* 14:21 Zia 6.8

2 Gbēnazīn né, Yelusaleūdeᵛ yābēekεαᵛ káné ní ɔzī

3 ñ mε, ma Dii Lua máme ma yáε bee ò Yelusaleū musu ma mē: Kanaa bùsu n bᵛu, we wà n iu. N maeá Amᵛle buie, n daá Iti buie.*

4 Ké wà n i, wi n bi zᵛo, wi n zu'o wà gbābòneᵛ, wi n nana ní wisio wà zwāa fīmao.

5 Gbēe i n wēnagwa à yápiᵛ kènεᵛ. Wa n sósobi vīo, ɔ wà n vūaa sēu, asa ke wà n i, wa ye n gīyáio.

6 Ké mále gē, ɔ má è níε buumpa au guu. Gᵛᵛ pᵛ ní kú aupi guu, ma mē níyᵛ ke pᵛ úε!

7 Má tò n gbā lán líwa sēu, n zᵛokù n ke nᵛana ũ. N yᵛ bᵛòᵛ n ká pàε, kási niᵛ be puizie.

8 Ké ma εa mále dᵛnzi lᵛ, ma n gwa, ɔ má è n ka ké wà gē n yáu, ɔ ma a dábi lènla ma n puizi ùleᵛ. Ma legbène, ma mē ma bàa aᵛ kunnᵛε, ɔ n gᵛ ma pᵛ ũ. Ma Dii Lua máme má ò.

9 Ma n zu'ò ma n au wᵛloma, ɔ ma nísidᵛma.

10 Ma zwāa wεde yènε, ma ayo báa kyale kpànε, ma bàabaa tulu dīnε, ɔ ma siliki pᵛᵛgāu dànε.

11 Ma nᵛambleᵛᵛ fīma. Ma zāᵛ kàkanε, ma yābaa dànε.

12 Ma tāanadànε n níu, ma swáli booloᵛ dànε, ma kíafua gawide kpànε.

13 Maa ma zāblēma ní vuao ní ánusuo. N pᵛkasᵛ de bàabaa ní silikio ní zwāa wεdeo ũ, mé n pᵛblea de pēeti maa ní zᵛo ní nísio ũ. N kefenke gēagè, ɔ n zᵛokù n gᵛ nᵛε kía ũ.

14 N tobᵛ buio guu n kefenkepi yái, asa n kefenke bᵛlei nᵛambleᵛᵛ pᵛ má kènεᵛ yái. Ma Dii Lua máme má ò.

* 16:3 Daa 10.15-16

15 Ǿ n n kefenke náaikè, n gō káaluá ũ tó pó ní bò yáí, n káaluakà ní gbé pó lé gē weo, n gō ní pó ũ.

16 N n pɔkasaeo sè n zāblèò guleŝí pó ní bòowa, ò n káaluakà we. Yá bee taa maa, a kea zevio.

17 Ǿ n n vua ní ánusuo nɔambleo pó má kènepi keeo sè n táagōeo piò, ò n káaluakàńno.

18 N n pɔkasa wedeo sè ní dàné, ò n ma nísi kámá, n ma tulaletikáné téa.

19 Ble pó má kpáma n ble, pēeti ní zóo ní nísiopi ò ní kpámá sa pó a pó tékūa gí ɔ na ũ. Yá pó kèn we. Ma Dii Lua máme má ò.

20 N n negōeo ní n nenoe pó ní imanoo sè n sa'omá ble ũ. N káaluakaa i mɔmaoa?

21 N ma néo kòlokpa n sa pó wí a pó káteu à tékū òomá.

22 N yābēekeao ní n káaluakaapio guu píi n neblego yá i dɔnguo. Goo bee ní kú puizi, níle buumpa au guu.

23 Waiyoo! Waiyoo mpi! Ma Dii Lua ma mèn n yāvāikeapio gbea píi,

24 n táakpɔo dò n sa'okii bòbo gāae píiu.

25 N sa'okii bòbo zea miowa píi, ò n n kefenke òokpà, n n gbá wèaa gbé pó lé gēone píi, n si káaluakaau.

26 N káaluakà ní n Egipi† pó kú n sae gōe blesanao, n ma pɔ fēle n sia káaluakaapi yáí.

27 Ǿ ma otōma, ma n búsu lào, ma n kpa n zangude Filitē‡ pó n dàa vāi dīmáowa, aa ní pɔeã kèma.

28 N ea n káaluakà ní Asilio§ ɔ, asa nili káo. Baa n káaluakaánío gbea ni káo,

† 16:26 Isa 30.2 ‡ 16:27 2Lad 28.18 § 16:28 2Kia 16.7-8

29 ǝ n si káaluakaaú n Babeli bùsu laatanao. N beeo ni káo.

30 Ma Dii Lua ma mè: N ǝkpaa gēagē. Lá n yápio kè, n gǝ káaluá wisaide ũ.

31 N beeo ké n táakpɛo dòdò zea miowa píi, mé n sa'okii bòbo gāaɛo píi, n de lán káaluawao, asa n sakà ǝauɛ.

32 Nɔɛ gbāsikena, niɔ gǝ pāleɔ si n zǎ gbɛuɛ.

33 Wí pó kpá káaluawae, kási mpi míme ni pó kpá n gǝpɔɛowa, ni gbagusaedané, ké aa bɔ gupiiu aa mo káaluakanno yái.

34 N káaluakaa adoa n nɔɛ pāleɔɛ. Gbēe lí lu-anzio. Mmɛ ni flaboné, wili flabonɛo. N yá adoaɛ.

35 Ayāmeto káaluá, ma yāma!

36 Ma Dii Lua ma mè, n n ǝa dè, n nzia kpà n gǝpɔɛowa n káaluakaa guu, n taa pó má ye n gíyáio kūa, mé n n néo au kpámá.

37 Ayāmeto mále n gǝpɔɛe pó n yá kàngupio káaa, gǝ pó n yeńziɔ n gǝ pó n yeńziɔ píi. Má tó aa bɔ gupiiu, aai mo lélema, mí tó aa n puizi e nípii.

38 Má nɔɛ pó aai gbāsike mé aai gbēdeɔ taae wine n musue, mí gbēde pɔfē bɔbɔma, asa mili sí sàao.

39 Má n nané n ɔziɛ, aai n táakpɛo kwé, aai n sa'okiiɔ gboo, aai n pɔkasaɔ woloma, aai n nɔamblebɔɔ sima, aai n to puizi.

40 Aa dasi kāanzi, aai n pápa n gbɛo, aai n zǝzǝ n fēndao.

41 Aa tesɔ n kpéowa, aai n wetá nɔɛ dasiɔ wáa. Má n káaluakaa midɛ. Nyɔ e flabo n gǝpɔɛonɛ bo.

42 Ma pɔfē i kpále, asa mili sí sàa yá bee taa musuo. Ma nɔɛe i gbasa níni, ma pɔ a panzi bo.

43 Lá n negɔɔ yá i dɔnguo, ɔ n ma pɔ fɛlemɛɛ ní yápiɔ pii, má n yákea winɛ n musuɛ. Ma Dii Lua máme má ò. Ni gbāsíkɛa káfí n yābēɛkɛaɔ guu piió lé?

44 Yáasikɛnaɔ yáasikɛ n yá musu aa mɛ, pɔ pɔ bò sáda wéwa mé ì bɔ a né wéwa.

45 N n da pɔ ye a zá ní a néɔ gíyāio ɔlesè. Dàa dou ɔ ní ví ní n v̄i ní n dāuna pɔ aa ye ní záo ní ní néɔ gíyāio. N daá Iti buiɛ mé n maeá Amɔle buiɛ.

46 N v̄i Samali ku gugbāntoo oi ní a néɔ, mé n dāuna Sɔɔɔ ku gɛɔmidɔkíi oi ní a néɔ.

47 I kɛ n ní ɔlesè n ní yābēɛkɛaɔ kè yɔɔ no, n ɔ̀kpaa deńla n yákeaɔ guu piiɛ.

48 Ma Dii Lua ma mè ní ma kuaɔ n dāuna Sɔɔɔ ní aà néɔ i yá pɔ mpi ní n néɔ kè kɛo.

49 Vāi pɔ n dāuna Sɔɔɔ kèn kɛ: Aàpi ní a néɔ wala v̄i, asa aa kāa mé aa kálea dɔɔɔa yákelesai, kási aai dɔ taasideo ní wēnadeɔleo.

50 ɔ aa nízia sè lesi aa yá pɔ má ye a gíyāio kè, ɔ ma ní suumpà lá ní èwa.

51 Samali duuna i ka n duuna kɔkpaalɛwao. N yābēɛkè dasi de n v̄i ní n dāunaola, ɔ an yá kèmɛɛ sàɔ yābēɛ pɔ ní kè pii yái.

52 Nyɔɔ be ní n t́íioɛ, asa n duuna pɔ bēɛ de ní pɔa mé tò an pɔ sàɔmɛɛ. Aa sàɔma. Wí a n kūɛ, níyɔɔ be ní n t́íioɛ, asa ní tò n v̄i ní n dāunaɔ yá kèma sàɔɛ.

53 Má su ní Sɔɔɔ a pá ziu ní a néɔ ní Samalio b ní a néɔ ní mpio b,

54 kè n gɛɛ e gɔ kpa n wéi, wí i n kú yá pɔ ní kèɔ yái, an nòɛ i níni sa.

55 N dāuna Sɔɔɔ a su a pá ziu ní a néɔ, mé n v̄i Samali a su a pá ziu ní a néɔ, mé mpi níyɔ su n pá ziu

ń n n̄́.

⁵⁶⁻⁵⁷ E n vāik̄ea àò gé b̄oi gup̄uau n wala ḡo, ń ye wà n d̄auna S̄ōd̄ū tó ma ń léuo. Ēd̄ū w̄é̄lēo ń ń saedēo lé n láanikē sa s̄o, mé Filit̄ē w̄é̄lēo ń ń saedēo lé sakangu l̄o.

⁵⁸ N gb̄ās̄ik̄ea ń n yāb̄ē̄k̄eao a wi n musue. Ma Dii m̄ame má ò.

⁵⁹ Ma Dii Lua ma m̄e má ken̄e lá à k̄s̄inn̄ōwae, asa n sakà lé p̄o má gb̄ē̄neue, n ma bàakuann̄o yá gb̄o.

⁶⁰ N beeo ma bàakuann̄o n n̄eḡō yá a s̄am̄aguo, ma bàa a ea àò kunn̄o sae e ḡōpii.

⁶¹ Má n v̄īo ń n d̄aunāo kpama n n̄ēo ũ, baa ké mi a leḡb̄ē̄neo. Tó n ń sí, n yā̄k̄eao d̄ongu, i ken̄e wí ũ.

⁶² Ma bàa aò kunn̄o, n̄īo d̄o ké m̄am̄emaa Dii.

⁶³ Tó ma duuna p̄o ń k̄e yāa k̄ema p̄ii, duunapi yá a d̄ongu, i ken̄e wí ũ, n lé īo kpaaũa n tó íi yái. Ma Dii Lua m̄ame má ò.

17

Kúu m̄en̄ plāo ń v̄ē̄lio

¹ Dii yā'òm̄ēe à m̄e:

² Gb̄ē̄naz̄in̄ né, yā̄lē̄eũ Isailīone, ní yāasiken̄é

³ ñ m̄e, ma Dii Lua ma m̄e, kúu z̄ōe ku, aà ḡàs̄ia gb̄aa mé a ká gb̄aa, mé aà sula w̄ēs̄a p̄ae. A m̄ò Lib̄a b̄usuu à sede lí misona k̄u,

⁴ ō a z̄ō t̄àò laatan̄o b̄usuu, à ḡe p̄e taḡen̄ap̄īo w̄é̄lēu.

⁵ A b̄usupi v̄ē̄e bui s̄e l̄o, a p̄e swada sae bua lán swagbala líwa.

⁶ Věepi li kè lí ũ, à òtá yeeennɔ, ñ a gõnao yèele kúupi kíi oi, mé a zínao tà aà zíe. Màa à gõnao kèkè, a lá sîsi à gò vèeli ũ.

⁷ Kúu zõ pãle ku we, aà gãsía gbãa mé aà sula tîisi. Ǿ vèelipi zínao tà aà kíi oi za kaa pò a pèu, àle aà í nide, ñ a gõnao tà aà kíi.

⁸ A mɔ lè a pɛa tɔɔle maau swada saee, ké à ɔta, i nɛ'i vèeli gawide ũ.

⁹ Oné ma Dii Lua ma mɛ, a ke maan wee? Vèelipi a gé aee? Kúupi a gí a né woloio. A lípi bile à gao lé? A la bɔbɔ giigaga píie. I ke gõsagbãake ge dasike wà kèè wà bilɛo.

¹⁰ Tó wà èa pè, a li be? Tó gukpe íana kàka sùwà, a giigagao lé? A giigaga kaa pò à b̀̀leupiue.

¹¹ Ǿ Dii yã'òmee à mɛ:

¹² Bui swáyãmansaidepiɔ la, aa yápi midõoa? Oné Babeli kía mé gè Yelusaleũ, à a kía kũ ní aà iwao à tàrínɔ Babeli.

¹³ Ǿ à kíabuie d̄ile, à ledoukèaànɔ, a tò à legbèe a yá musu. A bùsupi d̄aanao sèle tàrínɔ lo,*

¹⁴ ké bùsupi e gõ kpee felesai yái. Ledou pò kíabui kèaànɔpi mé tò a ku.

¹⁵ Ǿ kíabuipi b̀̀ aà kpe, à zínao zì Egipi s̄ɔɔ ní zìḡɔ w̄elei dasi. Kípi a gé aee? Yápikena a b̄ɔe? A ledoupi gboo, i b̄ɔa?

¹⁶ Ma Dii Lua ma mɛ, ní ma kuao a ga kía pò à aà kpà kpalaupi m̄eewia Babelie, ké à sakà lé pò a gbèèu à ledou pò a kèaànɔ gbòo yái.

* **17:13** 2Kia 24.15-20

17 Tó wà b̀̀su kàlekale wéle bíi sae, mé wà gbà lesi da liai, ké wà e gbé dede dasi yáí, Falaõ ní a zĩgõ gbããõ ní a gbé bílaõ fõ d̄ãàle zĩpi guuo.

18 Asa kíabuipi sakà lé pò a gbèue, à ledoupi gbòo. Lá aa òdà k̄õ ou ledoupi musu, ò à yápiò kè píi, a b̄õõ.

19 Ayãmeto ma Dii Lua ma m̀̀, lá lé pò a gbè ní ma t̄õ ò à sakà, mé ledou pò a kè ní ma t̄õ ò a gbòo, ní ma kuaõ má tó a yá wí aà musue.

20 Má ba kpaè, i aà kú, mí taaãõ Babeli. We má yákpalekuaãõ náaisaiyã pò a kème yáí.

21 Wi aà zĩgõ pò lé bàaleaãõ dede ní fẽndao, mé wa ní gbé pò b̄õõ fáaa gupiiue, íõ d̄õ ké ma Dii máme má ò.

22 Ma Dii Lua ma m̀̀,
má se de lí lesi misona z̄õ ge pé.
Má a misona ḡõn b̄õb̄õ z̄õ,
mí ge pe gbèsi si z̄õ lesi musu.

23 Má pé Isaili gbèsi si lesi musue,
i ḡõnapa, i ne'i se de lí gawide ù,
bã bui píi i m̄õ ue e a láu,
aai pepe a ḡõnaõwa.†

24 Sèa lí píi i d̄õ ké ma Dii
mi to lí lesi enkũ,
mé mi to lí ena lesi kú.
Mi to lí isi giigaga,
mé mi to lí gii b̄õb̄õ.
Ma Dii máme má ò mé má kee.

18

Gbé pò duunakè mé a ga

† 17:23 Mat 13.32

1 Dii yā'òmεε à mè:

2 Bóyái á Isailiò ì yáasiε bee κε á bùsu yá musui?

I με:

Maeο vεεβε kùma blè,

ō néο swaa fénkpà.*

3 Ma Dii Lua ma mè, ní ma kuaο á yáasi bee κε á bùsuu lο,

4 Gwa, gbépiiá ma póε. Maeο ní néο píi, yá douε. Gbé pò duunakè mé a ga.

5 Gbēmaa pò lé yāmaake a zéwa yá gwa.

6 Ili gé pòblei táαο kùεο,

ìli wémalε Isailiò diipiòzio.

Ili a gbédee nο wελεο,

ìli wúλε ní nοεο gοο pò a οkūao.

7 Ili gbāamο gbēεεο,

ì gbé pò a fía sea tòοma οααèε.

Ili pò símáo,

ì nοandεna gba blε,

ì pò na gbé pò kú búzi.

8 Ili οa sēané à a igbao,

ìli ài zōο wελεο,

ì azía bο yāváiue,

ì yágōgōné a zéwa.

9 Iο ma οtondòkii gwa,

ìο ma ikoyáο kūa,

ìο zikεwà ní náaiο.

Ma Dii Lua ma mè,

gbé bee mé maa, αο kuε.†

10 Tó gbēmaapi né vái ì sō bε? I gbēδε, ge ì yápio κε a gbédeeε.

* 18:2 Zel 31.29 † 18:9 Lev 18.5

11 Baa ké aàpi i a kee keo,
 népi ì pòble t́aa kùe,
 ì a gbédee nò wεεε,
 12 ì gbāamò taasideone ní wēnadeo,
 ì pò símá,
 ìli tòoma pò á kŭa soaanéo,
 ì wémale t́aaazi, ì yābēeke,
 13 ì ɔa sēané à a igba,
 ì ài z̄o wεεε.

Gbé bee taa aò kua? Aawo, aò kuo. A ga yābēe pò a kè pí yáíe. Aà taae a wi aázia musue.

14 Tó né vāipi ne'í, ɔ aà né duuna pò a mae lé keo è, mé i a kee keo s̄ be?

15 ìli pòble t́aa kùeo,
 ìli wémale Isailio diipiozio,
 ìli a gbédee nò wεεεo,
 16 ìli gbāamò gbēeεo,
 ìli tòoma gbεao,
 ìli pò símáo,
 ì nòandena gba ble,
 ì pò na gbé pò kú búuzi,
 17 ì azia bò yāvāiu,
 ìli ɔa sēané à a igbao,
 ìli ài z̄o wεεεo,
 ì ma ikoyāo kŭa,
 ì ma ɔtondoki gwa.

A ga a mae duuna yáio, aò kue.

18 Aà mae a ga azia duuna yáíe, asa à gbéó b́o'í m̄i, à a gbēdo pò síwà, à yá pò maaò kè a gbéó guue.

19 Ǿ i me: Bóyāi maepi tàae lí wí a né musuo ni? Lá népi yāmaakè a zéwa, à ma ɔtonɔkii gwà ní laaio, aɔ kue.

20 Gbé pɔ duunakè mé a ga. Mae tàae a wi a né musuo, né tàae a wi a mae musuo.‡ Gbēmaa maakεáá aázia yáε, mé gbēvāi vāikεáá aázia yáε.

21 Tó gbēvāi mikè a duunaɔwa sɔ, mé à ma ɔtonɔkii gwà, àle yāmaake a zéwa, a gao, aɔ kue.

22 Wa aà tàae pɔ a kèpiɔ kee dao, aɔ ku yāmaa pɔ á kèpi yáíε.

23 Ma Dii Lua ma mē, vāikεna gaa í kamagu nεe? Tó à mikè a yākeɔwa, aɔ kue, bee mé í kamagu.

24 Tó gbēmaa mikè a maakεawa, àle duunakε, àle yābēε pɔ gbēvāi íɔ keɔ ke, aɔ kue? Wa yāmaa pɔ a kèpiɔ kee dao. A ga a náaisaikε ní duuna pɔ a kèɔ yáíε.

25 A Isailiɔ i me ma yākeɔ dɔɔ vío. A swákpa sa. Ma yākeɔ dɔɔ vío ló? Ge á yākeɔ mé dɔɔ vío kai!

26 Tó gbēmaa mikè a maakεawa, àle duunakε, a yáí a gai. A ga duuna pɔ a kèpi yáíε.

27 Tó gbēvāi mikè a vāikεawa, àle yāmaake a zéwa sɔ, a azia misie.

28 Tó à tàae pɔ a kèɔ è mé à mikèwà pii, a gao, aɔ kue.

29 A Isailiɔ sɔ i me ma yākeɔ dɔɔ vío. A Isailiɔ, ma yākeɔ dɔɔ vío ló? Ge á yākeɔ mé dɔɔ vío kai!

30 A yáí má yákpaleke ní á Isailiɔ, baade a yākeɔwa. Ma Dii Lua máme má ò. A nòselile à mikè á tàaeɔwa pii, ké á duuna su á ásookeo yáí.

‡ 18:20 Iko 24:16

31 Isailio, à ɔzɔ á tàaeɔzi píi, í á sɔ́ ń á nɔ́sɔ́nao kɛkɛ dafu. Bóyáí ále ázia kpa gaii?

32 Ma Dii Lua ma mɛ̀, gbɛ̀e gaa lí kamaguo. A nòselilɛ̀, í e àò ku.

19

Wɛ̀nalesia Isaili kɛ̀aɔnɛ̀

1 Wɛ̀nale si Isaili kɛ̀aɔ yá musu

2 ñ mɛ̀:

A daá nòɔmusu dae fá!

A wùle nòɔmusu saɔ zānguo,

à a né gwà nòɔmusu èwaasoɔ guu.

3 A a né do gwà,

ɔ̀ à kè nòɔmusu sà bɔ̀bɔ̀ ũ.

A pótaitaia dàda,

ɔ̀ à gò gbɛ̀nazɔ́nsona ũ.

4 Ké buio aà bao mà,

aa eyò̀è, ɔ̀ à zù epɛ̀u.

Aa bakàè a níu,

aa tàaàno Egipi bùsuu.*

5 Ké nòɔmusu dapi è tãmaa a nɛ̀,

yá pɔ̀ aà wé doi mé mɛ̀de we,

ɔ̀ à èa à a né do ðile bɔ̀,

à kè nòɔmusu sà bɔ̀bɔ̀ ũ.

6 A bèbe ní nòɔmusu saɔ

nòɔmusu sà bɔ̀bɔ̀ ũ.

A pótaitaia dàda,

ɔ̀ à gò gbɛ̀nazɔ́nsona ũ.

7 A ní kibɛ̀o wíwi, à ní wéleɔ̀ dàaí.

Sɔ̀ kè bùsupideɔ̀gu

nòɔmusupi pūnaama yáí.

8 ɔ̀ buio bò bùsu pɔ̀ liaaio guu,

* 19:4 2Kia 23.33-34

aa m̀ò léleiwà.

Aa baikpàè,

ō à zù ε πό aa ỳε guu.

⁹ Wà bakàè a níu,

wà wáa tà wà aà d̀àu,

ō wà tàaàno Babeli kíaε.†

We wà aà d̀àu kpéu,

ké wasu aà pūnaa ma

Isaili bùsu gbèsiṣiṣo s̀òou lo yái.

¹⁰ A da de lán v̄eliwa á kaau.

Wa aà pè swa saε,

ō à gōnao kèkè,

ō swa saepi tò à ne'í.

¹¹ A gōnapiṣo gbāa kà

wà kía gopana kèò.

Lípi lesí, à gbà z̀ò luawa,

a gbàa ní a gōn dasipiṣo tò w̄li kuawào.

¹² Ǿ wa bìle ní pof̄eo wa nè.

Gukpé íana tò à giigàga,

ō a néo wòlo.

A gōn gbãapiṣo giigàga,

ō té kùwà.

¹³ Tiasa a p̄ea gbáauε

t̄oε gii isaideu.

¹⁴ A gōn do tesè à kù a néowa.

A gōna pó a gbāa kà wà kí gopana kèò kuwà lo.

Wēna yáε, w̄li sí le ũ.

20

Isailiṣa swáyamansaideone

† 19:9 2Kia 24.15

1 Taa ní Isailiò zìzòò ù wè̀ soplade guu, a mò sòode gòò kwide zí, an gbèzòòeò mò yāgbèai Diiwa. Aa zòle ma aε,

2 Ɔ Dii yā'òmεε à mè:

3 Gbēnazin né, yā'o Isaili gbèzòòpiòne ò mε, ma Dii Lua ma mè, aa mò yāgbèaia yà? N ma kuaò má we aa yāe gbεaao.

4 Nyò yákpalekeérinò lé? Gbēnazin né, níyò yákpalekeérinò lé? N ní deziò yābèεkeao oné

5 ò mε, ma Dii Lua ma mè, gòò pò ma Isailiò sè, ma legbè Yakòbu buipiòne, má tò aa ma dō Egipi. Ma legbèné ma mè Dii an Luan ma ù.

6 Gòò bee ma legbèné ma mè má ní bolε Egipi, mí géérinò bùsu pò má sèné,* zó ní vío diu, a maa de bùsuola pii guu.

7 Má òné an baade okpa pòbèε pò an wé blèzì, aasu nízia gbāle Egipi táao yá musuo. Máme máa Dii an Lua ù.

8 Ɔ aa bò ma kpε, aai we swāsè ma yáio. Aai okpa pòbèε pò ní wé blèzìo, aai Egipi táao to weo. Ɔ ma zεò mà pòkūmabòbómá, mí palamá ní pòfèò Egipi we.

9 Kási mi keo ma tó yái. Má ye mà a tó òokpa bui pò aa kú ní guuòneo, asa má tò Isailiò ma dō ní wáa, ké mà ní bolε Egipiε.

10 Ɔ ma ní bolε Egipi, ma géérinò guwaiwaiu.

11 Ma a ikoyāò kpámá, ma a yādileao dànέ, asa gbé pò kúa a wēni e a guuε.†

12 Ma kámabogòò yādànέ lò seela ù wá zānguo, ké aa e dō ké ma Dii ma ní sé ma gbéò ùε.‡

* 20:6 Bba 6.2-8 † 20:11 Lev 18.5 ‡ 20:12 Bba 31.13-17

13 ǃ Isailio b̀̀ ma kpe guwawaiu, aa ma ikoyã kũao. Aa gĩ ma yãdilea p̀́ tó gbé kũa, a wēni e a guuɔzi. Aa tò kámabogɔɔ p̀́ má dile gbãlè míomi, ẽ ma zed̀̀ mà a p̀́kũmabɔɔmá guwawaiu, mí ní t̀̀bɔz̃.

14 Ama mi keo ma tó yáí. Má ye mà a tó ̀̀kpa bui p̀́ ma b̀́ ní Isailio ní wáaɔneo.

15 Ma ɔ̀lèné guwawaiu l̀́ ma mà má géniɔ̀̀ b̀̀su p̀́ ma a legbèné ma mà má kpámá guuo. Vĩ ní z̃o di b̀̀supiue, a maa de b̀̀su píia. §

16 Aa gĩ ma yãdileaɔie, aa ma ikoyã kũao, mé aa tò kámabogɔɔ p̀́ má d̃lèné gbãlè, ké an s̃ó kú ní táaɔwa yáí.

17 N beeo ma ní wēnagwà, mi ní kaale guwawaiu mà ní bui midéo.

18 Má ò ní néɔne guwawaiu aasu ní maeɔ ɔ̀leseo, aasu ní yãkea keo, aasu gbãle ní táaɔ yá musuo.

19 Máme má Dii ní Lua ũ, aalio ma ikoyã kũa, aali swáse ma yãdileaɔi aao z̃ikewà.

20 Aali kámabogɔɔɔ dile ma p̀́ ũ seela ũ wá z̃anguo, aao d̃ó ké Dii ní Luan ma ũ.

21 ǃ an népio b̀̀ ma kpe, aa ma ikoyã kũao, aai swáse ma yãdilea p̀́ tó gbé kũa i wēni e a guuɔzi aa z̃ikewào, mé aa tò kámabogɔɔ gbãlè, ẽ ma zed̀̀ mà p̀́kũmabɔɔmá, mí palamá ní p̀́f̃eo guwawaiu,

22 ẽ ma ɔ̀ɔaa, mi keo ma tó yáí. Má ye ma tó ̀̀kpa bui p̀́ ma ní bóle Egipi ní wáaɔneo.

23 Ma ea ɔ̀lèné guwawaiu we l̀́, ma mà má ní f̃aa bui guue, mí ní f̃andaiada b̀̀su ní b̀̀suo,*

§ 20:15 Nao 14.26-30 * 20:23 Lev 26.33

24 asa aai ma yādileaᵋ mao, aa gi ma ikoyāᵋie, aa tò kámabogᵋᵋ gbālè, mé an maeᵋ taaᵋ ní wé blè.

25 Ǿ ma ní kpá yābēkeᵋᵋla ní yādileaᵋ pó wīli wēni e a guuᵋᵋ.

26 Má tò aa gò gbālea an sa'oa yá musu. Aa sa pó wī a pó káteu à tékū ò ní ní né séiaᵋ, ké via e ní kú, aai dō ké māmemaᵋ Dii.

27 Ayāmeto gbēnazīn né, yā'o Isailiᵋne n̄ me ma Dii Lua ma mē an deziᵋ dōemaᵋ yáe bee musu lᵋ, aa náaisaiyākēmēe.

28 Ké ma mōn̄no bùsu pó ma a legbèné guu, ké aa s̄is̄i lēsie ge lí yèlēe è, aa sa'ò we. Aa ma pᵋ fēlemēe ní gba pó aa dà weo ní pó tékūa gi na pó aa kèò ní v̄ēe pó aa èlèwàᵋ.

29 Ǿ ma ní lá ma mē gulesī pó aale géu weᵋ dea ni? Ǿ wī me gup̄iᵋne gules̄iᵋ e ní a gbāᵋ.

Yákpalekeᵋ ní Isailiᵋ

30 Ayāmeto o Isailiᵋne ma Dii Lua ma mē: A á deziᵋ zé se à gbāle taaᵋ yá musu à gō gbālea yā?

31 Tó a mᵋ sa'oimá mé a sa pó wī a pó káteu à tékū ò ní á néᵋ, áᵋ gbālea á taaᵋ yá musu e ní a tiaᵋe. Lá maaᵋ Isailiᵋ, má we à yāgbēaaᵋ. Ma Dii Lua ma mē, ní ma kuaᵋ má we à yāgbēaaᵋ.

32 Yá pó kú á n̄seu a zekēᵋ. I me áᵋ zᵋble líᵋne ní gbēᵋ lán buiᵋwae, lán dún̄ia gbéᵋwa.

33 Ma Dii Lua ma mē, ní ma kuaᵋ má a gās̄i poo, mí gbāamᵋé ní p̄kūmabᵋᵋawáᵋ.

34 Má a gās̄i poo mà á kāaa bui pó a fāaa ní guuᵋ guue, mí á bᵋle bùsu ní bùsuo ní ma gāsa gbāᵋ ní p̄kūmabᵋᵋawáᵋ.

³⁵ Má tó à gé buiò bùsuu gbáau, wá wé i ke síiò we, mí yákpalekéánò.

³⁶ Lá ma yákpalekè ní á deziò Egipi guwaiwaiu, màa má yákpalekéánò. Ma Dii Lua máme má ò.

³⁷ Mí tó à gē ma kaau, mí tó à ze ní ma bàakuaánò yáo.

³⁸ Má gbé pò aa tàaekèmēē aa bò ma kpēò bò á guuē. Baa ké ma ní bóle bùsu pò aa ku a guu, aa gē Isaili bùsuuo, íò dō ké māmēmaa Dii.

³⁹ A Isailiò, ma Dii Lua ma mē, lá á baade ye zòble a táaòne, à gé! Gbezã á ma yãma! A ma tó pò a kua adoa òòkpamēē ní á táaò ní á sa'oamáo lóo.

⁴⁰ Asa ma Dii Lua ma mē, Isailiò píi aa zòblemēē ma gbèsisí pò a kua adoa musuē, Isaili bùsu gbèsisí lesipi. We má ní síu. Wekii má sa'oa gbēawá ní á buapó káauò ní gba pò á mōomēēo.

⁴¹ Tó ma á káaa buiò guu, mé ma á bóle bùsu ní bùsu pò a fáaauò guu, má á sí sa pò a pò tékūa gí na ũ, mí tóbò á musu buiò wáa.

⁴² Tó ma suánò Isaili bùsu pò ma a legbè á deziòne guu, á dō sa ké māmēmaa Dii.

⁴³ Wekii á yākeoò ní á dàa pò tò a gō gbālea i dōágu, ò á gbasa àò ye ázia gíyáio vāi pò á kēò yái.

⁴⁴ Tó ma yākéé ma tóbòa yái, i ke á yāvāikēa ge á yá koleaò léu no, á Isailiò í dō sa ké māmēmaa Dii. Ma Dii Lua máme má ò.

21

Gēomidōkii oi té

¹ Dii yā'òmēē à mē:

² Gbēnazīn né, webiibii gɛɔmidɔkīiwa ñ yā'o'òè. Anabikeke Nεgeve būsū líkpepi yá musu,

³ ní oè àà ma yáma. Ma Dii Lua ma mē má tēsōwàè. Tēpi a kū a lí ísiɔ́ ní a lí giɔwa píi. Wa e a tēpi dεo. Tēpi a to gbépii oa siakū za gɛɔmidɔkīi oi e gugbāntoo oi.

⁴ Gbépii iɔ dō ma Dii máme ma tēpi sōwà, wa fō dεo.

⁵ Ǿ ma mē: A'a Dii Lua! Wàe o ma yá musu wà mē, yáasikena nolo?

Dii fēnda

⁶ Dii yā'òmεε à mē:

⁷ Gbēnazīn né, webiibii Yelusaleū oi ñ yā'o'o sa'okīiɔne. Anabikeke Isaili būsū yá musu,

⁸ ní oè ma Dii ma mē, má fεe ní būsūpideɔ. Má a fēnda wo a kpéu, mí a gbēmaaɔ ní a gbēvāiɔ dεdεð píi.

⁹ Lá máe a gbēmaaɔ ní a gbēvāiɔ dεdε píi, má a fēnda wo mà gbépii léð za gɛɔmidɔkīi oi e gugbāntoo oi.

¹⁰ Gbépii iɔ dō ké ma Dii ma a fēnda wò a kpéu, má sɔɔu ɔo.

¹¹ Gbēnazīn né, aauke! Aauke ní wáa ní èl'εleboao ní pɔsiao.

¹² Tó wà n la, bóyāi níe aaukeii, ní oné bao pó wa ma tia yáie. Sō a kē gbépiigu, an ɔɔ i gō dɔɔɔ, an ká i ga, an gbá iɔ lua. Yá lé pila, mé a keε. Ma Dii Lua máme má ò.

¹³ Dii yā'òmεε à mē:

¹⁴ Gbēnazīn né, ānabikeke ñ me ma Dii ma mē: Fēndaε! Fēndaε!

A lena, mé àe teke gēnegēne!

15 Wà a lekè gbēdedea yáie,
wa kèkè ké àò tekè lán loupilawae.

Wa pɔnake ní ma né gopanao yǎ?
Fēnda bàa kú ní go bee taaeo.

16 Wí fēnda kekè wàò kŭae,
wí a leke, wí kekè,
wà na gbēdenae a ɔzi.

17 Wii lé gbēnazin né,
ní waiyookené,
asa wa fele ma gbéowa
ní fēndapioe,
wa fele ní Isaili kíàò píie.
Wa ní dede ní fēndaoe
ní ma gbéò b.

A yáí tò ò nzi gbēgbē.

18 Wa ní gbāa le gwa fá!

Tó gopana pò fēnda bàa kuo su ku bo sǒ be?
Ma Dii Lua máme má ò.

19 Gbēnazin né, ānabikeke, ní ɔtaale.
To mà lélemá ní fēndao gēn pla ge àaǎ.
Fēnda pó a gbēdede dasidasie,
wa koezōnízi ní zipio,

20 sǒ i kéngu, gbé daside i fu.

Má tó gbēdedefēndapi àò ku
an wéle boleo guu píie.
Kúku, àle tekè lán loupilawa,
gbēdedea yáí wa kŭai.

21 Fēnda, le ɔplaa oi, gé zeei.

Gu pó n lé yèleu píi lé!

22 Mapi sǒ má ɔtaale, ma pò i wee.

Ma Dii máme má ò.

Babeli kía lélea Yelusaleŭwa seela

23 Dii yā'òmεε à mè:

24 Gbēnazīn né, iada lán zéwa mèn pla, Babeli kía i sé n̄ a fēndao. Zépiɔ bɔ̀ b̀usu doũ mípii. Seela péle zépiɔ daalekíi, i wéle pó zépi lé géu ɔ̀lɔ̀né.

25 Ado iada, fēnda i se ge léle Amɔ̀niɔ mεεwia Labawa. Ado iada, i se ge léle Yudaɔwa n̄ n̄ wéle bíide Yelusaleũo.

26 Babeli kía a ze zékpaau, gu pó zé mèn plapiɔ kèukɔ̀wa, i màsokε we. A yāla n̄ kaɔ, i yāgbεa taaɔwa, i pɔ̀ɔ pɔ̀a gwagwa.

27 Lí a Yelusaleũ sé, i gé bíigboobɔ̀ɔ̀ péle a bɔ̀leɔu, i b̀usu kaaai, i gbà lesiɔ da, i gbēdeɔyā dile, i zīgāale.

28 Yelusaleũdeɔ aao e lí pó a sèpiá εεε lé pó a gbēné yái. Ama a to aa n̄ tàae d̄ɔ, i n̄ kúkū.

29 Ayāmεto ma Dii Lua ma mè, lá á tò wà á vāikεa d̄ɔ, á tàaeɔ̀ b̀ò gupuaui mé á duuna p̄isi á yākeɔwa, lá á tò wa d̄ɔ̀ màa, wa ɔ̀pelewáε sa.

30 Mpi s̄ Isailiɔ kía vāi beεesaide, n̄ gɔ̀ɔ̀ pà, ía pó wàle dama kà a wáwa sa.

31 Ma Dii Lua ma mè wa aà tulu go, wi aà kíafua go. Yá a lile, wa gbé pó ì azia busa káfi, wi gbé pó ì azia káfi busa.

32 Bezia! Bezia! Má tó à ḡɔ̀ bezia ũε. A εa su a gbεuo e gbé pó àɔ̀ a v̄ia zé v̄i mó,* mí kpawá.

33 Gbēnazīn né, ānabikeke n̄ me, ma Dii Lua máme ma yáε bee ò Amɔ̀niɔ musu an yāz̄ɔ̀z̄ɔ̀a Isailiɔne yái.

Fēndaε! Fēndaε!

Wa wò gbēdeɔεa yáie,
àle teke à láa gbéɔ̀neε,

* 21:32 Daa 49.10

àlɛ pipi lán loupilɛawa.

³⁴ Wépfungu gii wàlɛ e ní yá musu, wàlɛ mào pā kené. Fēndapi sɔu mà à gbēvāipio mi zōzō. An gɔɔ pà, ía pó wàlɛ damá kà a wáwa sa.

³⁵ Aa ní fēnda sɔb a kpéu sa, mí yákpalekɛnɔ gu pó wà ní íu, b̀usu pó aa b̀u.

³⁶ Má p̀kũmabɔbɔmá ní téo, mí p̀bɔ ma níu, mí ní na gbé p̀sĩɔnɛ ní ɔzĩ, gbépio p̀kaalɛa d̄s.

³⁷ Aaɔ dɛ yàa ũ tée, wa ní au f̀andaiada ní b̀usu. An yá a dɔ gbēegu bɔ, asa ma Dii máme má ò.

22

Yelusalɛũdɛ duuna

¹ Dii yá'òmɛ à mè:

² Gbēnazin né, níyō yákpalekɛaànɔ lé? Nyō yákpalekɛ ní gbēden wélep̄ioo lé? N a yābēkɛaɔ oè

³ n̄ mɛ, ma Dii Lua ma mè: Wéle, n wɛtāgɔɔ kà gbé pó wà ní dɛdɛ n guu yáí. N gbālè t́aa pó n gbéɔpio yáí.

⁴ N gō t́aaede ũ n gbēdɛa yáí, n gbālè t́aa pó wa p̀bɔ yáí. N tò n wēni kulun kú, n gɔɔ pà. A yáí má tó buio n láanikɛ, má tó b̀usu píi gbéɔ n kɛ p̀ɔp̀ɔ.

⁵ Gbé pó kunnɔ káio ní gbé pó kunnɔ zāɔ n yáalɔ ké n t́ɔɔkpà, yá yà n guu yáí.

⁶ Isaili kíaɔ gwa, an baade lé gbāamɔ a gbédeɛ n guu, aalɛ ní dɛdɛ.

⁷ Gbēɔ ì saka ní de ní ní daogu n guu,* wĩ gbāamɔ b̀mɔɔnɛ n guu,† wĩ tonɛ pó gwana v̄ioɔ ní gyaa gbēandoɔ taiinke n guu.

* 22:7 Iko 5.16 † 22:7 Iko 24.17

⁸ N sakà ma pócɔu, n gɔɔ pócɔ má dīlε kámabogɔɔ ũ gbālè.‡

⁹ Kɔmalεdeɔ ku n guu, aa zè ní gbēdeɔ. N gbēɔ ì t́áa bleɔ ble gbèsísíɔ musu, ñ aal̄ ea gbāsíkε n guu.

¹⁰ N gbēɔ ì gbada ní mae nawa, n gbēɔ ì kusi nɔε pócɔkūaɔwa.

¹¹ N gbēɔ ì gbāsíkε ní ní gbédee nao, n gbēɔ ì wíyā kε aa gbada ní né nawa, n gbēɔ ì kusi ní dāe fèεεwa.Š

¹² Wí gbagusaesi n guu gbēdeɔ yáí,* wí ɔ'i símá, wí ài zɔɔ wεεlε,† wí kō b́óɔ'i mi. Ma yá sà̀nguε, ma Dii Lua máme má ò.

¹³ Má ɔtaale ɔvāi pócɔ wa è yáí ní gbé pócɔ wà ní dede n guuɔ yáo.

¹⁴ Tó málε yá gōgōnnɔ, n gbāa a ka n sō àɔ dilεaa? Ma Dii ma yā'ò mé má kεε.

¹⁵ Má n gbéɔ fāaa buiɔ guuε, má ní fándaiada bùsu ní bùsuo, mí ní gbāsíkεa midε.

¹⁶ Tó n gō sauluunnɔ buiɔnε, níyɔɔ dō ké māmεmaa Dii.

¹⁷ Dii yā'òmεε à mè:

¹⁸ Gbēnazín né, Isailiɔ gòmεε lán mò gbāsíwa, ampíi aa gò lán mɔgotē ge mɔpu ge mɔsi ge beɔma gbāsí pócɔ wa b̀lε muauwae. Aa demεε lán ánsusu gbāsíwae.

¹⁹ Ayámεto ma Dii Lua ma mè, lá á gbāsí ápii, má á naaa Yelusaleũε.

²⁰ Lá wí ánsusu ní mɔgotēo ní mɔsio ní beɔmao ní mɔpuo ka muau wà tékau e mɔpi b̀lε, màa má á naaa mà á ká wélepíu ní pɔfēo, mí á yó ní pɔkūmao.

‡ 22:8 Lev 19.30 Š 22:11 Lev 18.7-20 * 22:12 Bɔa 23.8 † 22:12 Iko 23.20

21 Má á naaaε, mí tesōwá ní pɔf̄εo, í yó wé̄lɛpi guu.

22 Lá wí ánuusu yɔ muau, màa á yó wé̄lɛpi guu, ío dō ké ma Dii máme ma pɔkūmabòbòwá.

23 Dii yā'òmεε à mè:

24 Gbēnazin né, o Yelusaleūpie, wi gbābo a būsueo, ɔ ma pɔf̄ε tò lou i mauo.

25 Àà kíao ku a guu lán nòomusu pó aa nòo le kù aale taitai, aale wiidòwàòwae. Aaìo gbēnazinao nisina só, aaìo ní àizεεo ní ní pó bεεεdeò naaa, ɔ aa tò gyaaò ligua a guu.

26 Àà sa'onao lé zike ma ikoyāwao, aaìo ma póo gbālee. Aali pó pó de ma pó ū dōkōε ní pó pó de ma pó ūooo. Aali pó gbālea ní pó gbālesaio dodoa kōε yāda gbéonεo.‡ Aaì wékpa ví kámabogòòzì tàaeε, ɔ ma tó io òòkpaa ní guu.

27 Àà kíao ku a guu lán àwalewana pó aa pó kù, aale kékékōεowa. Aaì gbēdeε ɔvái'ea yái.

28 Àà ānabio ì wépungu giio e, aaì māsò pāo ke, aale pó kúle ní yākeapiowa, ɔ aaì me lá má òn we, kási mi yāe o sōo.

29 Būsudeo ì gbāamòkōε, aaìo kō kpái'o. Aaì taasideo ní wēnadeo taiinke, aaì bòmoo wetā ní ní yá nao.

30 Ma gbēe wēele ní guu aà bíi kaso keke, io ze ma ae gufoou ào gi finini būsupi yá musu, ké másu būsupi kaaleo yái, ɔ mi eo.

31 Ayāmeto má pɔkūmabòbòmá, mí ní midε ní pɔf̄ēt̄εo. Má ní yākeao wíné ní musue. Ma Dii Lua máme má ò.

‡ 22:26 Lev 10.10

23

Yelusaleū ní Samalio dea lán nɔɛ gbāsíkɛnawa

¹ Dii yā'òmɛɛ à mè:

² Gbēnazín nɛ́, nɔɛɔ ku gbēɔn pla dadoudeɔ ũ,

³ ɔ aa káaluakà Egipi, aa de káaluao ũ za ní wéndiagɔɔɛ. Wekii wà ɔ biibiiu ní yóowa, wekii wà ɔmama ní nenonkeyóowa.

⁴ Vii tón ɔɔla, dāuna tón ɔɔliba. Aa gò ma nɔɔ ũ, ɔ aa negɔɔɛ ní nenɔɔɛ Ì'i. ɔɔla mé Samali ũ, ɔɔliba mé Yelusaleū ũ.

⁵ Kua ma pó ũ ɔɔla sí káaluakaau, à lùà a gɔpɔɔɛ Asilibzi.

⁶ Ampii bùsu dɔaanaɔɔɛ ní gbāadeɔ, èwaaso maa pó di sɔ́ kpe ní ula gàaluladeɔ daa.

⁷ A azia kpámá káaluao ũ, ampii Asili gbé bɛɛɛdeɔɔɛ. ɔ à gbāsíkè ní gbé pó à lùanzipiɔ táaɔ.

⁸ I káaluakaa pó á dàda Egipi too. We wà wùlewuleuaànɔ a wéndiagɔɔ, wà ɔ biibii aà nenonkeyóowa, wà ní pɔɛã kèaànɔ.

⁹ ɔ ma aà nà a gɔpɔɔɛpiɔɔɛ ní ɔzi, Asili pó à lùanzipiɔ.

¹⁰ Aa tò wà aà puizi è, aa aà negɔɔɛ ní aà nenɔɔɛ nàaa, ɔ aa aà dè ní fɛndaɔ. Ké aa ìadawà màa, ɔ à gò yāa ũ nɔɔɔɛ.

¹¹ Ké aà dāuna ɔɔliba è màa, ɔ à lùanzi a ɔ̀kpà deaàla, à káaluakà de a v̄ipila.

¹² A lùà Asilibzi ɔ se, an bùsu dɔaanaɔ ní ní gbāadeɔ, èwaaso maa pó di sɔ́ kpe ní ula wedeɔ daa mp̄ii.

¹³ Má è à gbāsíkè sɔ́, an pla mp̄ii aa zé doũ sèɛ.

14 Aà káaluakaa gè ae ɓ. A è wà gɔ̃ɔ taa kè gíwa ní pò t̃ao, Babiloni bùsudeɔne,

15 pɔ̃ɔ dɔ̃ɔa ní pi, aa tulu gb̃aaɔ didia, aa bò lán Babeli zīgɔ̃ kíaɔwa lán Babiloni bùsudeɔwa.

16 Ké à wes̃ɛ, ɔ̃ à lùañzi, ɔ̃ à gbé̃ z̃í ní sísi Babiloni bùsuu.

17 Babelideɔ mò aà kíi wúleiaànɔ, aa tò à gb̃as̃ikè an luaaaàzi guu. Ké aa tò à gb̃as̃ikè màa, ɔ̃ aà nis̃ina ye ní yáí ɓo.

18 Ké aà káaluakaa kpáɛa ví ɓo, mé aà puizi bò gupuau, ɔ̃ ma nis̃ina ye aà yáí ɓo, lá ma nis̃ina ye aà ṽi yáí ɓowa.

19 Aà káaluakaa Egipi a wéndiagɔ̃ yá d̃aaàgu, ɔ̃ à a káaluakaa k̃afi.

20 We à lùau a g̃ɔ̃pɔ̃seɔzi. An g̃ɔ̃ekeɓɔ de lán zàãin p̃ɔwa, aai í zu lán s̃ɔwa.

21 A a wéndiagɔ̃ d̃ɛ̃i beekè, gɔ̃ɔ pò wà ɔ̃ biibii aà ỹɔwa Egipi, mé wà ɔ̃màma aà nenɔnkeyɔ̃piɔwa.

22 Aỹameto ɔ̃liba, ma Dii Lua ma m̃è, má tékpa ní g̃ɔ̃pɔ̃se pò ní nis̃ina ye ní yáí ɓopiɔgu, má tó aa ɓo gupiiu, aa m̃o léɛma.

23 Babelideɔ ní Babiloni bùsudeɔ píi ní Pekodiɔ ní Soaɔ ní Koaɔ ní Asiliɔ ɓ. Ewaaso maaɔne, bùsu d̃baanaɔne ní gb̃aadeɔ m̃pii, zīgɔ̃ kíaɔ ní t̃odeɔ dia s̃ɔ̃ kpe.

24 Aa ɓo gugb̃ántoo oi aa m̃o léɛma ní g̃ɔ̃keɓɔ ní zikas̃ogo ní zugoɔ ní gb̃enazinaɔ dasidasi ní s̃engbaɔ̃ ní mò f̃uaɔ, aai koez̃nzi. Má n nané ní ɔ̃z̃i, aai yákpalekenno lá aai k̃ewa.

25 Ma p̃ɔ a f̃enziɛ, mí tó wà yáiyama ní p̃okūmao. Aa n ní ní n swáɔ goɛ, n gbé̃ pò g̃ɔ̃ i gaga z̃i guu. Aa

n negõeo ní n nenõeo naaa, n gbéé pò gòò i tékũ.

²⁶ Aa n pòkasaò woloma, aai n nõamblebòò séle.

²⁷ Má n dóe'ii midε ní n káaluakaa pò n nawà Egipio. Nyõ wesi yápiòle lóò, rýõ ea làasooke Egipi yáwao.

²⁸ Ma Dii Lua ma mè má n na n zangudeõne ní zõle, gbéé pò n nisina ye ní yáí lópiò.

²⁹ Aa zangu aa yákenε, aa n àizeeo séle píi, aai n to puizi wáiwai, n káaluakaa wisaiyá i bò gupuaú.

³⁰ N vâikεa ní n káaluakaaó mé mðone, ké n lua buiõzi n gbâsíké ní ní táaó yáí.

³¹ Ké n n vîi zé sè yáí, pòkũma í pò má kàkaè ò má kákanε.

³² Ma Dii Lua ma mè rýõ í pò má kàka n vîie mie.

N imibò yàasa mé a ε zà,
gbéé n láanike aa n yáalo
í zòò pò imibòpi ì si yáí.

³³ Ipi a n de, pòsia i danla,
gõa bezia ù wáiwai í pò n vîi Samali mipi yáí.

³⁴ Nyõ ípi mi píie wululu,
ní n imibòpi wíwi,
ní n yóò lili ní a kasoo.

Ma Dii Lua máme má ò.

³⁵ A yáí tò ma Dii Lua ma mè
lá pò ma yá sãngu, n ma kpa kpe,
rýõ n dóe'ii ní n káaluakaaó gbε'ee.

³⁶ ¶ Dii òmεε: Gbēnazin né, rýõ yákpaleke ní Dòlao ní Dòlibaoó lé? Bòbòhno ní ní yābēkεaó.

37 Asa aa gbāsíkè mé aa gbéó dèdè. Aa gbāsíkè táá yá musu, ɔ aa sa pó wí a pó kátèu à tékū òmá ní ní né pó aa ìmanɔ táapiɔ pɔblea ũ.

38 Aa yáé bee kèmèè lɔ, gɔɔ bee ɔ aa ma kpé gbālè, aa kámabogɔɔ pó má dīlèné òkpa.

39 Ké aa sa'ò ní tááwa ní ní néó, zí bee aa gè ma kpéú aa a gbālè. Yá pó aa kè ma kpéun we.

40 Baa se wí gbéó zí gɔɔ sísiiè zāzā aa mó. N zu'ò, níè ní dá, n kio kà, n n nɔamblebɔɔ dà.

41 N zòlè wúlekíi kèfenawa, póó kálea táabūnuwa n aè ní ma tulaletio ní ma nísio.

42 Bíla pó kú aà kíiɔ yā'o dɔ ní gbé pó bò gbáau aa mò. Aa zā dàè ní aà dāunao, aa fùla kèfenao kpàkpané.

43 ɔ ma làasookè ma mè: Nɔè pó yàa gbāsíkèa yáí de a gbèdoa mé lé si káaluakaa lɔa?

44 ɔ aa ge kèaàno lá wí ge ke ní káaluao. Màa aa ge kè ní dɔé'íidee beeɔ ɔɔla ní ɔɔlibao.

45 Gbēmaaɔ yákpalekèrínɔ, aai káaluakaa ní gbèdeao yá wíné ní musu, asa aa káaluakà aa gbéó dèdè.

46 Ma Dii Lua ma mè, to dasi mɔ léléimá, aai to gili gēngu, aai ní póɔ naaa.

47 Aa ní pápa ní gbèoe, aai ní zɔezɔè ní fēndao. Aa ní negɔɔ ní ní nènɔɔ dèdè, aai tèsɔ ní kpéowa.

48 Má dɔé'íi midè ní bùsuu, ké nɔɔ e aao laai ví, aasu dɔé'íi ke lánwao.

49 Nɔèpiɔ dɔé'íi a wí ní musue, aa ní duunakèa táá yá musu gb'e, aaiɔ dɔ ké māmèmaa Dii Lua.

24

Yelusaleũ læũa ní m̀ò oo t́ánkpakεao

¹ Wá kua ẓɪẓɔ ũ w̄ɛ̄ k̄εokwide, a m̄ɔ kwide ḡɔɔ kwide ẓí Dii yá'òm̄εε à m̀è:

² Gb̄ɛnaẓɪn né, ḡɔɔε bee dalau, asa gb̄ã Babeli kía koez̄ò Yelusaleũzi.*

³ Yá̄l̄εεũ ní bui swáýãmansaidepiɔ ñ oné ma Dii Lua ma m̀è:

A oo dit̄ε, í íkau,

⁴ í ǹòɔ kau,

ǹòɔ maaɔ, a gbá ní a ɔɔ,

í wá nísideɔ ka à pai.

⁵ Iɔ de kpàsa ǹòɔ maa ũ,

í yàaka oopi z̄íε,

í disa à ma oopi guu é̄l̄ε'el̄ε.

⁶ A yáí ma Dii Lua ma m̀è,

waiyoo gb̄ēden w̄é̄l̄ε,

oo p̄ɔ a gb̄ās̄í ḡí woloi pi!

A a ǹòɔpiɔ b̄ɔ̄l̄εu dodo píi,

kási ásu líkpa a yá musuo.

⁷ Aa gb̄é̄ɔ dè̄de w̄é̄l̄epi guu,

aa ní au b̀ò̄l̄ε gb̄ε̄ε̄nawa,

aai kó̄l̄ε t̄ɔ̄l̄εwa aa b̀usukàwào.

⁸ Má tò aupi g̀ò̄ gb̄ε̄ε̄napiwa,

ké wasu e p̄ɔ káwào yáí,

gb̄é̄ɔ p̄ɔ i pānzi, aai t̄ɔ̄simá.

⁹ A yáí ma Dii Lua ma m̀è,

Waiyoo gb̄ēden w̄é̄l̄ε!

Mapi, má yàakau z̄ɔ̄z̄ɔ s̄̄ε.

¹⁰ A yàakau, í té dau.

* 24:2 2Kia 25.1

A nòopi disa e a í ba,
a wápiò i tékū.

11 A oo giipi di tɛyɔ̄wa,
ké à mò e wāa kū táutāu,
a gbāsi i wolowà,
a kpe sia i láa.

12 Oopi tò wà fùwa,
a gbāsi zɔ̄ a gowà té guuo.

13 N gbāsi mé n dɔ̄e'íi ũ.
Nyɔ̄ zɛ̄ao e ma pɔ̄ gé weedò,
asa má wèele mà n gbāsi woloma,
kási n ye à wolomao.

14 Ma Dii ma yā'ò, yápi lé mó.
Má yápi kee, má gí keio,
má gbēe wegwao, má n̄selileo.
Má yákpalekeáno á yákeawae,
ma Dii Lua máme má ò.

Ezekieli na gaa

15 Dii yā'òmɛɛ à mè:

16 Gbēnazin né, má pó pó n wé blè sima kándo.
Nsu búbuapeo, nsu ɔ̄ɔbo, nsu to wé'í bɔ̄mao.

17 Aauke kílíkili, nsu n̄ aà ge ɔ̄ɔbo. Nyɔ̄ n fùa n̄ n
kyaleɔ̄ kpaa. Nsu pó kú n léwao. Nsu ge'ɔ̄ɔɔnaɔ̄ ble
bleo.

18 Ma yā'ò gbéɔ̄ne kɔ̄, a oosi ɔ̄ ma na gà. Ké gu d̄ò,
ɔ̄ má yá pó Dii òmɛɛ kè.

19 ɔ̄ aa ma la aa mè: Yá pó n̄le kee beɔ̄ de wá yá ũ
yá? N a bɔ̄lekewɛɛ.

20 ɔ̄ má wèamá ma mè: Dii yā'òmɛɛ à mè

21 mà o á Isailiᵇne á Dii Lua mè, ále a kpé gbāle, á zegikii pó i íanadāᵇ, í kéé maa, i a beεkepi, á neḡᵇeᵇ ní á nenᵇe pó a ní tó weᵇ gaga zǐ guue.

22 I ke lá má kèwa. A pó kú á léwao, á ge'ᵇᵇᵇnaᵇ ble bleo.

23 Aᵇ á fùᵇ ní á kyaleᵇ kpaa. A búbuapeᵇ, á ᵇᵇᵇ. A ibaba á duuna yáí, í aaukekᵇe.

24 Máᵇ deé seela ũ. Lá má kè píi, ápiᵇ sᵇ á kee, íᵇ dᵇ ké Dii mé Lua ũ.

25 Dii éa mè: Gbēnazín né, ḡᵇᵇ pó ma ní zegikii símá, an íandāᵇᵇ pó aai pᵇnakēᵇpi, pó pó ní wé blé an pó ᵇwàpi ní ní neḡᵇeᵇ ní ní nenᵇeᵇ,

26 gbé pó bᵇ zǐ bee a mᵇ n kǐi, i a bao kāne n swáwa.

27 Zǐ bee n léna a gole, ní yā'o ní gbé pó bᵇpio, n léna aᵇ naalea ᵇᵇ. Nyᵇᵇ dené seela ũ, aai dᵇ ké mámema Dii.

25

Anabikeke Amᵇniᵇ yá musu

(Zel 49.1-6, Eze 21.28-32, Amᵇ 1.13-15, Sof 2.8-11)

1 Dii yā'òmee à mè:

2 Gbēnazín né, webiibii Amᵇniᵇ kǐi oi, ní ānabikeke ní yá musu

3 ñ me: A Dii Lua yāma! Ma Dii Lua ma mè, ké wà ma kpé ᵇᵇkpà, wà Isaili bùsu kè bezia ũ, mé wà Yudaᵇ kùkù tāñᵇᵇ zǐzᵇᵇ ũ, lá a mè, ēhēe, tàale, tàale,

4 a yáí má á na gukpeᵇeᵇne ní ᵇzǐ. Aa bᵇokpakpa á guu, aai zwàakpeᵇᵇ ᵇᵇᵇ á zānguo, aai á libeᵇ ble, aai á vǐ mi.

5 Mí tó á meeᵇwia Laba ḡᵇ yionḡᵇᵇ kákii ũ, á bùsu i ḡᵇ sādādákii ũ, íᵇ dᵇ mámema Dii.

⁶ Asa ma Dii Lua ma m̀è, ké a ɔtaalè, a gbapàlè, a pɔnakè Isaili bùsu yá musu, a yá kpáí d̀ò á ǹsɛ guu,

⁷ a yáí má ɔt̄wá, mí tó buiɔ á p̄ɔɔ sélɛ. Má á ké buiɔwa, mí á bùsu midɛ. Má á d̄ɛɔnz̄ɔ, íɔ d̄ɔ ké mámɛmaa Dii.

Anabikɛkɛa Mɔabuɔ yá musu

(Isa 15.1-16.14, 25.10-12, Zel 48.1-47, Amɔ 2.1-3, Sof 2.8-11)

⁸ Ma Dii Lua ma m̀è, ké Mɔabuɔ ní Seideɔ m̀è, gwa, Yudaɔ g̀ò lán bui píiwa,

⁹ a yáí má ní w̄lɛ p̄ɔ kú gbɛpɔlɛuɔ bíibɔlɛɔ w̄ɛw̄ɛ, sɛa za ní bùsu lé w̄lɛ maaɛ beeɔwa: Bɛyɛsimɔ, Baali Mɛona ní Kiliataiũ.

¹⁰ Má ní kpá gukpedɛɔwaaɛ, aai ḡɔ ní p̄ɔ ũ ní Amɔniɔ, Amɔniɔ yá a d̄ɔ gb̄ɛgu lɔ.

¹¹ M̀aa má yákpalekɛ ní Mɔabuɔ, aai d̄ɔ ké mámɛmaa Dii.

Anabikɛkɛa Eɔɔũɔ yá musu

(Isa 34.5-17, 63.1-6, Zel 49.7-22, Eze 35.1-15, Amɔ 1.11-12, Abd 1-14, Mal 1.2-5)

¹² Ma Dii Lua ma m̀è, ké Eɔɔũɔ t̄ɔsɪ Yudaɔwa, tàae láasai aa k̀è we.

¹³ A yáí ma Dii Lua ma m̀è, má ɔt̄ɔ Eɔɔũɔwaaɛ, mí gb̄ɛnazina ní p̄ɔtuɔɔ míɔnz̄ɔ, mí tó an bùsu ḡɔ wáiwai. Wa gaga z̄í guu sɛa za Temani e à g̀è p̀è Dedāwaaɛ.

¹⁴ Ma gb̄é Isailiɔ t̄ɔsimɛɛ Eɔɔũɔwa. Aa yáke Eɔɔũɔne ma p̄ɔf̄ɛ ní ma p̄ɔkũmao léu, Eɔɔũɔ íɔ d̄ɔ sa ké mámɛ mále t̄ɔsimá. Ma Dii Lua mámɛ má ò.

Anabikekea Filitẽo yá musu

(Isa 14.29-31, Zel 47.1-7, Yoε 3.4-5, Amɔ 1.6-8, Sof 2.4-7, Zkl 9.5-7)

¹⁵ Ma Dii Lua ma m̀̀, k̀̀ Filitẽo sakà ní ibεε zioḡu, aa t̀̀simá maamaae,

¹⁶ a yáí ma Dii Lua ma m̀̀, má ɔt̃ Filitẽowaε, mí Keleti buipio m̀̀on̄z̄ɔ, mí ní gb̄́ k̄ini p̀́ kú ísialeɔ midε.

¹⁷ Má t̀̀simáε maamaa, mí ní wet̄á ní pof̄εo. Tó ma t̀̀simá, aaiɔ d̄́ k̀̀ m̀̀mεmaa Dii.

26*Anabikekea Tiideɔ yá musu*

(Isa 23.1-18, Yoε 3.4-5, Amɔ 1.9-10, Zkl 9.1-4, Mat 11.21-22)

¹ Wá kua z̄iz̄ɔɔ ũ w̄̀ε kuεdode m̀́ ḡɔɔ s̄́ia z̄́í Dii yá'òmεε à m̀̀:

² Gb̄́naz̄in né, Tiideɔ ò Yelusaleũ yá musu aa m̀̀: Eh̄ε, a da w̄́wiaε! Buiɔ z̄́ε w̄̀εw̄́εε. A ḡ̄́ bezia ũ, wa k̄ãε sa.

³ A yáí ma Dii Lua ma m̀̀, má felennɔε Tii, má tó buiɔ m̀́ l̄́l̄́l̄́l̄́l̄́l̄́l̄́ lán ísia ikooaɔwa.

⁴ Aa Tii bíí dúuz̄ɔ, aai a gugwak̄ii les̄̄ɔ ḡboo, mí a b̀̀suti waaε, i ḡ̄́ gb̄́εεena ũ.

⁵ I ḡ̄́ táaluf̄alek̄ii ũ ísia guu, asa ma Dii Lua máme má ò. Buiɔ w̄́l̄́epi p̀́ɔ s̄́l̄́ε,

⁶ wi a z̄́εwiadeɔ d̄́d̄́ε ní f̄̄ndao, aaiɔ d̄́ k̀̀ m̀̀mεmaa Dii.

⁷ Asa ma Dii Lua ma m̀̀, má tó Babeli kí Nebukanεza b̀́ ḡugb̄́antoo oi, k̄iaɔ k̄iapi i m̀́ l̄́l̄́ε Tiiwa ní s̄́ɔ ní z̄́ikas̄ḡḡo ní s̄́deɔ ní z̄́ḡ̄ɔ dasidasi.

8 A n z̄εwiadeo dede n̄ f̄endaο, i gbà lesiο da lianzi, i bùsu kále b̄ii sae, i a s̄engbaοo ae kpálema.

9 A n b̄ii gb̄εgb̄ε n̄ a b̄ii gboοbοο, i n gugwakii lesiο gboο n̄ a mοοο.

10 Aa s̄oo dasi ḡεaḡε, an luut̄ε i kunla. N b̄ii deede s̄odeo n̄ zugoo n̄ s̄ogoο k̄ofi yái, i ḡε n b̄ii b̄oλεu lá w̄i ḡε w̄éle p̄o wà a b̄ii gb̄oouwa.

11 Aa s̄oo ̄z̄z̄ n zεaοu, i n gb̄éο dede n̄ f̄endaο, n gb̄επεle gb̄aaο i kwé.

12 Aa n àizeεο naaa, aa n p̄oo séle. Aai n b̄ii gboο, aai n p̄oε̄ kp̄éο dúuz̄o, aai n gb̄eο n̄ n lío n̄ n bùsutio zu ísiau.

13 Má lesia midε n guu, wa mοοna'ο ma n guu bo.*

14 Má n ke gb̄εseεna ũε, ní ḡo táaluf̄álekii ũ. Wa εa n kále bau bo, asa ma Dii Lua máme má ò.

15 Ma Dii Lua má ò Tii yá musu, tó ísialedeο n kwεa k̄ofi mà, mé aa gb̄é p̄o k̄ε'iaο aaukεa mà, wàle gb̄éο dede n guu, aa kpakpanaga.

16 Isiale bùsu kíaο pila n̄ ḡinawa, aai n̄ gomusuo wolo, aai n̄ ula w̄èsádeο bο. Z̄s̄lea t̄oλε v̄ia a n̄ kú, n yá i dimá, aaiο lualua láasai.

17 Aa w̄ēnale si n yá musu aa menε:

W̄éle t̄ode p̄o ígb̄eο kuu,

n kaale fá!

Mpi n̄ n gb̄éο gb̄aa v̄i yāa ísiai,

n̄ t̄o v̄ia ísialedeο k̄u m̄pii.

18 N gboοa t̄o aa lualua n̄ v̄iao, gili ḡε ísia ḡūḡūnadeοgu n kwεḡoο.

* 26:13 Zia 18.22

19 Ma Dii Lua ma m̀̀, t́́ má t̀̀ n g̃õ bezia ũ, w̃́e ṕ́
 wa kuu ɓo ũ, t́́ má t̀̀ ísia d̀̀nla mé í z̃õpi k̀̀aama,
 20 má n kpa gb̃́ k̀̀aauɔ k̀̀i n gb̃́ ṕ́ aa s̃́ b̃́dauɔ. Má
 t́́ ñỹõ ku t̃̃ɔle ñɔnau we n gb̃́ ṕ́ s̃́ b̃́dauɔ bezia ṕ́
 a vuo ũ. Nỹõ su n k̀̀k̀i d̀̀ñiau la ɓo.
 21 Má t́́ ñ mid̃e ṽ́ĩe, ñỹõ ku ɓo. Wa n w̃ẽẽe, k̀̀asi
 wa n e ɓo. Ma Dii Lua má̃m̃e má ò.

27

W̃̃nak̃ea Tiĩe

1 Dii ỹá'òm̃ẽ à m̀̀:

2 Gb̃̃naz̃in né, w̃̃nale da ñ Tii ṕ́ k̀̀ ísiabuak̀̀i

3 í laata ñ bui dasi ṕ́ an b̀̀su ku ísialeɔ ñ m̃e:

Ma Dii Lua ma m̀̀,
 Tii, ni m̃e n kefenke b̀̀lei.

4 N de lán ǵ́wa ísia guo,
 n kalenaɔ t̀̀ n kefenke b̀̀lei.

5 N líb́́a Senii gb̃́ p̃́liɔne,
 mé n lip̃́ẽá Lib̃́a sede líe.

6 W̃́a n ǵ́lib̃̃ à ñ Basana gb̃́ñeliɔe,
 w̃́a n lip̃́ẽẽẽ k̀̀ ñ Sipi b̀̀su s̃́ lí ṕ́ w̃́a w̃esa swaa
 d̀̀dauɔe.

7 N zw̃́aã Egipi ṕ́le w̃̃s̃adee,
 a de n d̀̀lapoo ũ.

N zw̃́ak̃p̃e zw̃́aã zw̃́a b̀̀una
 ñ zw̃́a g̀̀alulade ṕ́ b̀̀ Elisa b̀̀suuɔne.

8 Sid̃deɔ ñ Aavadideɔ mé n gob̃̃naɔ ũ,
 nz̃́a gb̃́ g̃́ideɔ mé n ígb̃̃ɔ ũ.

9 Gebali g̃́ide z̃̃ɔ ku n guu
 n gufootatanaɔ ũ.
 Isia ǵ́o ñ ñ ígb̃̃ɔ ku n sae,
 ále laata s̃́nu.

10 Peesio ní Ludio ní Libiio
ku n zígṣṣo guu negṣṣnao ũ.
Aa ní sèngbaoo ní ní m̀ò fùao l̀òolooma,
aa tò n kefeũ kù.
11 Aavadi zígṣṣo kálea n bíiowa aa liai,
Gamadadeo ku n gugwakii lesiṣo guu.
Aa ní sèngbaoo l̀òoloo n bíiowa
aa tò n kefenke b̀òlei.

12 Taasisideo laatànnṣo sãnu n àizeε dasio yáí. Aa
fiab̀one ní ánusuo ní m̀osio ní m̀opuo ní beṣmao.

13 Gelekió ní Tubalió ní Mesekió laatànnṣo sãnu, aa
fiab̀one ní zṣṣo ní m̀ogotē p̀ṣṣo.

14 Tṣṣogaamao fiab̀one ní s̄́ zikenaṣo ní s̄́ zikanaṣo ní
s̄́baonaṣo.

15 Lodedeo laatànnṣo sãnu, bùsu dasideo mé n
laalunaṣo ũ, aa wesa swaa ní m̀oa lío kpàma.

16 Silió laatànnṣo sãnu n p̀ó dasio yáí, aa fiab̀one
ní tiik̀azio ní zwàa g̀aaluladeo ní zwàa wè̀sãdeo ní
b̀aabaao ní òsoo ní lubiio.

17 Yudaṣo ní Isailiṣo laatànnṣo sãnu, aa fiab̀one ní
p̀ówenao ní zṣṣo ní n̄isio ní lí'ṣo.

18 Damasideo laatànnṣo sãnu ní Elebṣo v̄̀εeo ní Zahaa
s̄́kão n p̀ó dasio ní n àizeεo yáí.

19 Dã buiṣo ní Geleki p̀ó kú Uzaliṣo n laa l̀ù ní m̀ò p̀ó
wa k̀asoo ní kasia g̀inanao ní kanε lí feeo.

20 Dedão laatànnṣo sãnu ní gaai zwãao.

21 Laalubuṣo ní Kedaa kíao laatànnṣo sãnu ní
s̄́nεb̀oṣo ní s̄́sakaṣo ní bleṣo.

22 Seba ní Laama laatanaṣo fiab̀one ní p̀ó g̀inana
maaṣo píi ní gbè beεedeṣo píi ní vuao.

23 Halanadeo ní Kanedeo ní Edeṣideo ní Seba
laatanaṣo laatànnṣo sãnu ní Asiliṣo ní Kilimadadeo.

24 Aa pɔkasa maao ní ulada búunao ní zwāa pɔ wà bà kèwàò ní pɔ wèsàde pɔ wí kpále kpéuo ní bà gbāao yíama n ελεu.

25 Taasisi gó'ílenao n laao sea, ní kãa, n tobò ísia guo maamaa.

26 Gobɔnao genno ikooa lesíò kíi, gukpe íana i n wíwi ísia guoguo.

27 N àizεεo ní n laao ní n pɔo píi kpále ísia guoguo n òokpagoo ní n bɔnao ní n ígběo

ní n gufootatanao ní n laatanao ní n zígɔo ní dasi pɔ kú n guuo.

28 Gɔsɔ a lualua ígbēpio wii yáí.

29 Gobɔnao bɔle ní góo guu mípii, gofinao ní ígběo píi aao zεa gɔsɔle.

30 Aa wiile n yá musu, aai búbuape wēnanno.

Aa búsu zu ní mia, aai gbeembo túfu guu.

31 Aa ní migbaa lé n yáí,

aai zwànkasao da.

Aa n óobò ní pɔsiao ní búbua pásíò.

32 Aa wēnale sine ní obbo,

aa wēnakene aa me:

Tii, wélee muaanno,

ɔ n ke kyó ísia guoguo?

33 Ké n laa yíaaò dàzeu ísiao,

bui daside kà n àizεε zɔo yáí.

N pɔo tò dúnia kíao kè odoe ũ.*

* 27:33 Zia 18.19

34 Isia n wiwi sa, n sɔɔle ísiu,
n pɔɔ ní n gbéɔ kpálennɔ mípii.

35 N yá ði ísialedeɔwa,
ɔ an ká sɪ, an oa ɔ̀ɔkpà.

36 Buiɔ laatanɔ lé lesuikεkεma,
n kaalea vāi, níyɔɔ ku bau ɔɔ.

28

Anabikekεa Tii kia yá musu

¹ Dii yá'òmεε à mè:

² Gbēnazin né, o Tii kíaε
ma Dii Lua ma mè:
Ké n nzia sè lesí yáí,
ni mε n kamawa,*
ní zɔ́lea ma kpalabaawa ísia guo.
Gbēnazinan n ũ, Lua no,
baa tó níle e n ɔ̀nɔ kàmawa.

³ N ɔ̀nɔ kà Danieliwaa?
Asiiyāe ulεanεoa?

⁴ N àizεε kàaanzi n ɔ̀nɔ ní n wεzεo yáí,
n vua ní ánusuo nɔ̀nɔaa n làasiu.

⁵ N tágea ɔ̀nɔ zɔɔ yáí n àizεε káfi
ɔ n nzia sè lesí àizεεpi yáí.

⁶ A yáí ma Dii Lua ma mè,
lá níle e n ɔ̀nɔ kàmawaε,

⁷ a yáí má tó bui zìlɔ́ léléma,
bui pó aali gbé wēnagwaɔɔ.
Aa fēnda wo n kefenke ní n ɔ̀nɔozi,
aa n gawi pípia ɔ̀ɔkpane.

⁸ Aa n kpa bεdau,
n gaa aɔ pásí ísia guo.

* 28:2 Isa 14.13, 2Tes 2.4

9 Nyõ e o gbé pò lé n deo wáa n kamawae?
Gbēnazinan n ũ gbépiõne, Lua no.

10 Gyafõde gaa nyõ ga a ũ bui ziloõ õzi,
asa ma yã'ò.

Ma Dii Lua máme má ò.

11 Dii yá èa dèdea à mè:

12 Gbēnazin né, wēnaleε bee da ní Tii kíao, ní mēè
ma Dii Lua ma mè:

Gbé wásawasa sāasain n ũ,
n õno pèema, n kefenke léso.

13 N kú ma swalu guu Edeni,†
gbè beede píi de n pōnanzi ũ:

Lubii, topaza, emelodi,
kisoliti, onisi, diamaa,
safii, tiikõazi ní yasepeo.

Vua wà gbè beedepiõ kùkùò zãblebõõ ũ.

Gõõ douĩ zĩ wà n ke ní pópìõ.

14 N de malaika gāsìade pò má dìle àõ ku ma kúki
ũ.

N kú ma gbèsìsì pò a kua adoa musu,
n táa'ò gbè beede tekeao guu.‡

15 Zaa wà n ke ní tàae ví n yákeauo,
e gõõ pò wà dõsaike èma.

16 N tágea zázã guu pásì pèema,
n duunakè, õ ma a gbèsìsì zõne.

Malaika gāsìade pò kú ma kúkiia,§
ma n ya n bõ gbè beede tekeao.

17 N nzia sè lesì n kefenke yáí,
n õno kè búí, õ ma n zu dúniau,*

† 28:13 Daa 2.8 ‡ 28:14 Zia 21.19-21 § 28:16 Daa 3.24 * 28:17
Isa 14.12, Zia 12.9

ma n ke pɔgwagwaa ũ kíaɔ ae.

¹⁸ N duun dasiɔ ní n tágea dɔɔsaiɔ yáí

n gbāsisaikε òkpà,

ō má tò té b̀ò n guu, à k̀uma,

ō n g̃ t́ufu ũ t̀ɔle

gbé́ ṕó lé n gwaɔ ae.

¹⁹ Yápi d̀i bui ṕó n d̃ɔwa píi,

n kaalea vái, níỹɔ ku bau lo.

Anabikεkeε Sid̃ yá musu

(Yoε 4.4-8, Zkl 9.1-2, Mat 11.21-22)

²⁰ Dii yá'òmεε à mè:

²¹ Gbēnazin né, wεbiibii Sid̃ oi, ní ānabikεkeε a yá musu

²² n̄ mε ma Dii Lua ma mè,

má fele ní Sid̃o saε,

wi ma kpela aà yáí.

Tó ma yákpalek̀eaànɔ,

mé ma t̀b̀ò aà yá musu,

wi d̃́ ké mámεmaa Dii.

²³ Má gagyā z̃iwàε,

au i bàale aà zεaɔu.

Wa liaaàzi, wi z̃ikaaànɔ,

gbé́ɔ i kwε aà guu gεɔ ũ,

aai d̃́ ké mámεmaa Dii.

²⁴ Bui ṕó liaa Isailiɔzi, aai sakaŋgupiɔ aao dené le ṕó i ní z̃́ à ní wāwā ũ lo, wiɔ d̃́ ké mámεmaa Dii Lua.

²⁵ Ma Dii Lua ma mè, tó ma Isailiɔ b̀òle bùsu ṕó aa fāaaaɔ guu ma ní k̃āaa, mé ma t̀b̀ò ní yá musu buiɔ wáa, aao ku bùsu ṕó má kpà ma z̀òblena Yakɔbuwau.

26 Tó ma yákpalekè ní bui pò liaarízi aa sakàngupio, Isailio io ku bùsupi guu dɔdɔa, aai kpɛdɔdɔu, aai vɛebuɔ keu, aai dɔ́ ké mámɛmaa Dii ní Lua.

29

Anabikekea Egipio yá musu

(Isa 19.1-25, Zel 46.2-26)

¹ Wá kua zizɔɔ ũ wɛ̀ kwide, a mo kwide gɔɔ kuɛplade zí Dii yá'òmɛɛ à mɛ̀:

² Gbɛnazin né, webiibii Egipio kí Falaɔɔwa, ní anabikekeɛ aà yá musu ní Egipi bùsuo.

³ Oè ñ mɛ ma Dii Lua ma mɛ̀:
Egipio kí Falaɔɔ, má felennɔ,
n kwāsa pò ní wúlea Niili ɔnaɔ guu,
ni mɛ Niiliá n pòɛ,
nímɛ n n pò kè nzɔlawá.

⁴ Má kokoɔ kanɛ n gbàou,
mí tó n swa kpɔɔ mo kpa n tɛɛɔwa.
Má n gáɛ mà n bɔ n swa'ɔnapio
ní n swa kpɔ pò kpà n tɛɛɔwaɔ sãnu,

⁵ mí n to gbáau,
mpi ní n swa kpɔpio píi.

N gè a gɔ́ wúle s̄s̄s̄ia,
gb̄ɛɛ a n wáɔ káaa à séleo.
Má n kpa wáio ní bāɔwa ní pɔblea ũɛ,

⁶ Egipio i dɔ́ ké mámɛmaa Dii.

N gɔ́ Isailioɛ fee lípana ũ yãa.*

⁷ Ké aa gbāa'èma aa n kũ,
n wiwi ní ɔu, ñ an gāu gbòo.
Ké aa s̄ɔkpàlenzi, n ɛ'ɛ,

* 29:6 Isa 36.6

ǝ an wó b̀̀̀ũ.

⁸ A yáí tò ma Dii Lua ma m̀̀̀
 má tó wà m̀̀̀ zíkainǹ̀̀,
 mí n gbé̀̀̀ ní n p̀̀̀tuoo míoǹ̀̀z̀̀̀.

⁹ Egipi a g̀̀̀ bezia gii ũe,
 a gbé̀̀̀ io d̀̀̀ ké m̀̀̀mema Dii.
 Ké n m̀̀̀ Niiliá n p̀̀̀e, m̀̀̀m e ní k̀̀̀,

¹⁰ a yáí tò má feleǹ̀̀ ní n swaoo.
 Má tó Egipi b̀̀̀su g̀̀̀ da ẁ̀̀uu
 bezia gii ũ za Midoli ní Asuão
 e à g̀̀̀ p̀̀̀e Etiopi b̀̀̀su z̀̀̀lewa.

¹¹ Gb̃nazina ge p̀̀̀tuoo gb̃e a p̀̀̀le weo,
 p̀̀̀e a p̀̀̀ao,
 gb̃e aoo ku weo e ẁ̀̀ bla.

¹² Má tó Egipi b̀̀̀su g̀̀̀ bezia ũ
 de b̀̀̀su p̀̀̀ ̀̀̀kpà yãaola,
 a ẁ̀̀leoo i g̀̀̀ beziaoo ũ
 de ẁ̀̀le p̀̀̀ wà ní dúuz̀̀̀ yãaola.
 Má Egipi b̀̀̀ fáaa buioo guue,
 má ní f̀̀̀ndaiada b̀̀̀su ní b̀̀̀suooe,
 an ẁ̀̀leoo i g̀̀̀ beziaoo ũ e ẁ̀̀ bla.

¹³ N beeo ma Dii Lua ma m̀̀̀, ẁ̀̀ blapi gb̃ea má
 Egipi b̀̀̀le bui p̀̀̀ aa fáaaoo guue, mí ní k̃aa,

¹⁴ mí suń̀̀̀ ní buib̀̀̀k̃ii Egipi b̀̀̀su g̃eomid̀̀̀k̃ii oi.
 Wek̃ii an kpala a g̀̀̀u kp̃e,

¹⁵ a g̀̀̀ kp̃e de kpala píia, aa e nízia se les̃i de buiola
 lo. Má ní laoe, aa e kible buiowa lo.

¹⁶ Aao de Isailio gb̃aa'ek̃ii ũ lo, Isailio i d̀̀̀ sa ní z̃ea ní
 Egipiá duunae, aaioo d̀̀̀ ké m̀̀̀mema Dii Lua.

17 Wá zɔblea wɛ̀ baasó n̄ plaode guu, a mɔ sɛ́ia gɔɔ sɛ́ia zǐ Dii yá'òmɛɛ à m̀è:

18 Gbɛ̀nazin̄ né, Babeli kí Nɛbukaneza n̄ a zǐgɔɔ zǐ gbāa kà n̄ Tiideɔ. Ɔ aso n̄ baade mikā n̄ n̄ gāuo wòlo, aàpi n̄ a zǐgɔpiɔ aai ài'e zǐ pɔ aa kà n̄ Tiideɔ yá musuo.

19 Ayámɛto ma Dii Lua ma m̀è, má Egipi na Babeli kí Nɛbukanezaɛ a ɔzǐɛ, i Egipipi àizɛɛɔ naaa, i a pɔɔ sɛ́le a zǐgɔpiɔnɛ n̄ asea ũ.

20 Ma Egipi kpàwà kɔai pɔ a kè asea ũɛ, asa máme aa zǐpi kámɛɛ. Ma Dii Lua máme má ò.

21 Gɔɔ bee má Isailiɔ gba gbāa, mí n̄ gba lé n̄ yá'o n̄ guu, aaiɔ dɔ́ ké mámɛmaa Dii.

30

Wɛ̀nakɛa Egipiɔnɛ

1 Dii yá'òmɛɛ à m̀è:

2 Gbɛ̀nazin̄ né, ānabikɛkɛ n̄ mɛ ma Dii Lua ma m̀è wiipe n̄ mɛ, agya! A gɔɔ kà!

3 Asa gɔɔpi kà kái,

Dii gɔɔpi káikù.

Guduuduu gɔɔɛ!

Buiɔ yá'egɔɔɛ!

4 Wa mɔ léle Egipiɔwa n̄ fɛ̀ndao, sɔ́ i kɛ Etiopiɔgu.

Tó wà gbéɔ̀ dèdɛ Egipi,

wa aà àizɛɛɔ sɛ́le,

wi aà gbāa'ekii gboo.

5 Etiopiɔ n̄ Putiɔ gagańɔ sānu zǐu n̄ Ludiɔ n̄ Laalubuɔ p̄ii n̄ Libiɔ n̄ būsude pɔ aa lɛdoúkèr̄nɔɔ.

- 6 Ma Dii ma m̀è
 gbé́ p̀ó ì Egipi gba gbã̀aò lélè,
 gbã̀a p̀ó Egipiò ì ìanadã̀ò k̀o a é.
 Wa gaga z̀í guu za Midoli e Asuã̀,
 ma Dii Lua má̀m̀e má̀ ò.
 7 An bù̀suò g̀õ bezia ù̀ de bù̀su píia,
 an wé́lè ò̀òkpaà aò de wé́lè píia.
 8 Tó ma tes̀ò Egipiwa,
 an d̀onlèdèò k̀e kélèkèlè nípiie,
 aaiò d̀ó k̀é má̀m̀e ma Dii.
 9 G̀oò bee má̀ z̀inaò gbae ní gó'ìlènaò,
 aai gili gè Etiopi p̀ó kálèa d̀òd̀oògu.
 S̀o a k̀éngu Egipi yã'eg̀oò.
 G̀oòpi lé m̀oè fá!
 10 Ma Dii Lua ma m̀è
 má̀ tó Babeli kí Nebukanèza
 Egipi z̀ìg̀õ dasiò míònz̀õ.
 11 Má̀ m̀oàànò ní aà z̀ìg̀õò,
 bui pã̀sipiò i Egipi dúuz̀õ.
 Aa ní f̀èndaò wo Egipiòzi,
 aai to bù̀su pa ní gèò.
 12 Má̀ tó a swaò í ba,
 mí bù̀supi na gbè̀vãipiòne ní z̀í.
 Má̀ tó bui z̀ìlòò bù̀supi ò̀òkpa
 ní p̀ó p̀ó kú a guuò.
 Ma Dii má̀m̀e má̀ ò.
 13 Ma Dii Lua ma m̀è
 má̀ tã̀aò midè,
 mí Mefisi dii pã̀piò míònz̀õ.
 Kíae aò ku Egipi l̀oò,
 má̀ tó vía Egipiò kú nípiie.
 14 Má̀ tó Egipi gèòmidòk̀ii oi g̀õ bezia ù̀e,

mí tēsō Zoāwa,
mí yákpaleke ní Tebesio.

¹⁵ Má pōkūmabōbō

Egipi wéle bíide Pelusiwa,
mí Tebesi gbé dasipio t̀l̀l̀z̀z̀.

¹⁶ Má tēsō Egipiwa,

Pelusi i luukpa,

wi Tebesi bíi gboo,

Mefisi i loo fáanɛ.

¹⁷ Eliopoli ní Bubasio èwaasoɔ gaga zí guue,

wi tá ní wélepideɔ z̀z̀z̀z̀ ũ.

¹⁸ Tó ma Egipio zuu bɔle gbéɔne,

má ní gbāa pó aai íanadāò k'ɛ.

Gu a si Tapanesi fáanɛ,

lou guduuduu i daa,

wi a z̀z̀ɛwiadeɔ kúkū z̀z̀z̀z̀ ũ,

wi táínɔ.

¹⁹ Màa má yákpaleke ní Egipio,

aaiɔ d̄s̄ ké mámɛmaa Dii.

²⁰ Wá kua z̀z̀z̀z̀ ũ wè kuɛdode, a mɔ séia gɔɔ soplade

z̀z̀ Dii yá'òmɛɛ à mè:

²¹ Gbēnazin né, ma Egipio kí Falaɔɔ gàsí è,

ō wi dɔ à gbàgbāo,

wi zwāa yewà à gbāakù,

ké à e fēnda kūo.

²² A yái tò ma Dii Lua ma mè

má ea fɛle ní Egipio kí Falaɔɔoɛ,

mí aà gàsí é'ɛ pla píi,

a gbāa ní a gyāeo,

fēnda i piliwà à léle.

²³ Má Egipiò fáaa buiò guu,
mí n' fándaiada bùsu n' bùsuo.

²⁴ Má Babeli kía gba gbãa,
mí a fènda naè a ɔzì,

mí Falaɔò gàsì é'ε,
i oi'oikε Babeli kíapi ae
lán gbé p'ó lé gawa.

²⁵ Ma Babeli kía gba gbãa,
Falaɔò ɔ i g'õ d'òlòlò.

Tó ma a fènda nà Babeli kíae a ɔzì,
mé a se d'ò Egipiò bùsua,
aaò d'õ sa ké mámεmaa Dii.

²⁶ Má Egipiò fáaa buiò guu,
mí n' fándaiada bùsu n' bùsuo,
aaìò d'õ ké mámεmaa Dii.

31

Egipi læuá n' sɛdɛ lío

¹ Wá kua zìz'òò ù w'è kuɛdode, a m'ò àa'òde g'òò s'èíá
zì Dii yá'òmεε à m'è:

² Gbènazìn né, o Egipiò kí Falaɔ'ɔe n' a zìg'õ dasiò n'
m'ε:

Démε muaanno z'òòkε yá musui?

³ Wà n læu'ũ n' Libã bùsu sɛdɛ lío.

A g'õna kefɛũ, ì ue kε líkpɛu.

A gbà læsí læsí,

a misona z'ò luawa.

⁴ M'òsɛ mé tò à gbàak'ù,

í p'ó kú t'òlɛu mé tò à gbà.

Ipi liaa a z'ínaci,

ípi k'ini iò ta s'èa lí p'áleò kíiε.

⁵ A yáí a gbàa dei lí k'iniola,

a gōndaɔ dasikū,
 mé a ɔneɔ gbãakū,
 à kè yèlɛlɛ í zōopi yáí.

⁶ Bã bui píi mò sakpedà a láu,
 sèanɔɔ bui píi mò né dà a gbáu,
 mé bui pɔ aa dasiɔ ku a uei m̄pii.

⁷ A zōɔke kefeũ a gōn gbãaɔ yáí,
 asa a zínɔɔ í zōò lèe.

⁸ Ma lu Edeni sedɛ líe i kawào,
 p̄ligōnae i ka a gōnawao,
 kpakpaa lí gōnda gèele sáa no.
 Ma lu líe kefeũ laaàwao.

⁹ Má tò a kefeũ ní gōna dasiɔ,
 ma lu Edeni lí píi àà gwea nidè.

¹⁰ A yáí tò ma Dii Lua ma mè, lá à gbãakū lesilɛsí,
 mé a misona zò luawa, ɔ à azía sè lesí a gbàa yáí.

¹¹ Bee yáí ma àà nà buiɔ swanae a ɔzĩ, ɔ a kèè àà
 v̄ikɛawa. Ma giaàzi,

¹² ɔ bui zìlo p̄s̄ipiɔ àà zò, aa àà tò gbèsis̄iɔ musu
 we. A gōnaɔ lèlɛ guzulɛɔu píi, a ɔneɔ w̄iwi bùsu
 swadɔɔu píi. ɔ dúnia bui píi b̄òlɛ àà uei, aa àà tò
 we.

¹³ Bã bui píi mò p̄p̄e a gɛwa, sèanɔɔ bui píi mò
 k̄limpa a gōnaɔwa.

¹⁴ Ayámɛto lí pɔ kú í sae a gbãakū lesilɛsí màa
 ɔo, a misona a zō luawa ɔo. Lí i'enaɛ gbàa a ka
 màa ɔo, asa amp̄ii a ga lán gb̄enazinawae, aai ta è
 zòlou t̄ɔlɛ n̄nau.

¹⁵ Ma Dii Lua ma mè, gɔɔ pɔ à tà bɛdau, má tò í
 pɔ kú t̄ɔlɛu w̄ɛnakèè, má tò a ío zòe, í zōopi ḡò kálɛa

gudoũ. Má tò gusia kùle Libã bùsuwa, ã sèa lío lá wòlo píi.

¹⁶ Ké ma aà zù bedau ní gbé pò aale tá è zòlou we, aà lélea kǒfi buio lùalua, ã Edeni lío nǒse nǐni tǒle nǒnau we, Libã lí maa kefena í'enapio.

¹⁷ Bui pò ledoukèaàno aa ku aà ueipio sǒ, buipio siaàno bedau, aa tà gbé pò gága zǐ guu kǐi.

¹⁸ N beee ní n zǒkero yá musu Edeni lí kpele mé kǎnwai? N beeo wa n zu tǒle nǒnau Edeni lípio kǐie. Nyǒ ku we ní gyafǒde ní gbé pò gága zǐ guu. Falaǒ ní a gbé yǎn we nípii. Ma Dii Lua máme má ò.

32

Wēnakēa Falaǒ

¹ Wá kua zǐzǒ ũ wè kuεplade, a mo kuεplade gǒo séia zǐ Dii yǎ'òmee à mè:

² Gbēnazǐn né, wēnale si Egipio kí Falaǒ yá musu n oè:

Ni ke lán nǒmusuwa buio guu,

ní de lán kwāsawa ío guue.

Ni kǒde n swaǒ guu,

ni a í ya ní n gbáǒ, ní ǐzǒwà.

³ Ma Dii Lua ma mè zǐgǒ dasio káaa, mí a bai kpane, aai n ga n bo ma táalu guu.

⁴ Mí n zu sǐu mà n to tǒle we,

bǎo i mo pepema nípii,

sèanǒbǒo i n ble aa kǎ nípii.

⁵ Má n báasi kále gbèsísíio musu, mí n guupǒo kóle guzuleǒ pai.

⁶ Má tó tǒle ga ní n au pò bǒleo,

a gbèsísìb le, i swaɔ pa.

⁷ Tó ma n de, má ɔku luabea,
má tó saanaɔ siakū.
Má tó lou kúle íatēwa,
mé mɔvua a gupu bo.

⁸ Luabe gupuakūnaɔ siakū píie,
má tó gu ke siii n būsuu.
Ma Dii Lua máme má ò.

⁹ Tó ma n kaalea baokpà buiɔne,
má tó gili gē gbé dasipiɔgu,
būsú pɔ́ n d̄soɔ gbéɔ.

¹⁰ Má tó n yá di dasiwa,
an kía ká i sí n yáí,
tó ma a fēnda màle n wé oi.
N lélea gɔɔ an baade a lualua láasai a wēni yáí.

¹¹ Asa ma Dii Lua ma mē,
Babeli kía a mɔ lélema z̄i guue.

¹² Má tó bui pāsí negōnaɔ
n z̄iḡɔ dasiɔ kwé n̄ n̄ fēndaɔ.
Aa Egipi z̄iasēa les̄i midē,
aai a z̄iḡɔ dasiɔ t̄ɔbz̄ɔ.

¹³ Má a zu pɔ́ kú í saeɔ míɔnz̄ɔ píie,
gbēnaz̄ina ge zu a ípi ya bo.

¹⁴ A gbea má tó a í d̄ɔɔ,
a swaɔ i táa'o lán nísiwa.
Ma Dii Lua máme má ò.

¹⁵ Tó ma Egipi kè bezia ũ,
mé ma a p̄ɔɔ p̄liwà píi,
tó ma gbé p̄ɔ́ kú weɔ d̄ede píi,
aaiɔ d̄ɔ́ ké mámemaa Dii.

¹⁶ Wēnale pɔ́ wa sièn we.
Buiɔ nenɔenaɔ mé aa si
Egipi n̄ a z̄iḡɔ dasiɔ yá musu.

Ma Dii Lua máme má ò.

17 Wá kua zìzɔɔ ũ wè kuεplade, a mo séia gɔɔ gẽode zí Dii yá'òmεε à mè:

18 Gbēnazin né, waiyooke Egipi zīgɔ dasiɔne, ní ní kpá tɔɔle nɔnau ní bui zɔɔɔ ní gbé pɔ aale tá è zòolouɔ.

19 Oné, an maa deńla yá? Aa ge wúle sánu ní gyafɔɔdeɔ.

20 Aa kwé gbé pɔ aa gà zí guuɔ guu. Fēnda woa. Wà Egipi ní a zīgɔ dasiɔ gáɔle tað.

21 Nεgɔn swana pɔ kú bedauɔ i o Egipi ní bui pɔ lɛdoukèaànɔɔ yá musu aa mè: Aa mò wúle ní wá gyafɔɔde pɔ wa gaga zí guuɔ.

22 Asili ku we ní a zīgɔɔ píi, aà gbé pɔ gága zí guupio miaɔ liaaàzi píi.

23 An miapio ku è zòolo pɔɔu, mé aà zīgɔpio lia aà miai. Gbé pɔ aa tò sɔ kè dúnia gbéɔgupio gága zí guu nípii.

24 Elaũ ku we. Aà zīgɔ dasi pɔ gága zí guuɔ lia aà miai. Gbé pɔ aa tò sɔ kè dúnia gbéɔgupio tà gyafɔɔdeɔ kii tɔɔle nɔnau. An gee gò kpá ní wéi ní gbé pɔ tà è zòolo guuɔ.

25 Wà wúlekii kèè geɔ guu, aà zīgɔ dasiɔ lia aà miai. Ampii gyafɔɔdeɔne, aa gà zí guu. Lá pɔ aa tò sɔ kè dúnia gbéɔgu, an gee gò kpá ní wéi ní gbé pɔ aa tà è zòolo guuɔ. Elaũ wúlea geɔ guu.

26 Mεsɛki ní Tubalio ku we. An zīgɔ dasiɔ lia ní miai. Ampii gyafɔɔdeɔne. Aa gà zí guu, ké aa tò sɔ kè dúnia gbéɔgu yáí.

27 Aa wúlea ní nεgɔn gyafɔɔde pɔ aa tà bedau ní ní zikabɔɔ. Wà ní fēndaɔ kàɔle ní mi zíe, wà ní sèngbaɔɔ

kùle ní gɛɔwa. Nɛgɔnapio tò sɔ kɛ̀ dúnia gbéɔgu.

²⁸ Mpi sɔ Falaɔ, nýɔɔ ku wíwia gyafɔdepiɔ guue. Nyɔ wúle ní gbé pɔ aa gà zɪ guupiɔe.

²⁹ Eɔũ ku we, à kíaɔ ní aà kíabuio. Baa ní ní nɛgɔnkeo aa kpagua ní gbé pɔ aa gà zɪ guuɔe, aa wúle ní gyafɔdeɔ ní gbé pɔ aale tá è zòolo guuɔe.

³⁰ Gugbántoo gukpe oi kíaɔ ku we nípii ní Sidɔdeɔ píi. Baa ké sɔ kɛ̀ gbéɔgu ní nɛgɔnke yáí, aa tà gɛo guu ní wíoe, aa wúlea gyafɔdeɔ ũ ní gbé pɔ aa gà zɪ guuɔe. An gɛe gò kpá ní wéi gbé pɔ aa tà è zòolo guuɔ ũ.

³¹ Falaɔ a wesinle, aà nòse i níni aàpi ní a zígɔ dasi pɔ aa gà zɪ guuɔ yá musu. Ma Dii Lua máme má ò.

³² Má tò sɔ kɛ̀ dúnia gbéɔgu Falaɔ ní a zígɔ dasio yáí, kási aa wúle gyafɔdeɔ guu ní gbé pɔ aa gà zɪ guuɔe. Ma Dii Lua máme má ò.

33

Dii Ezekieli dílea gugwana ũ

(Eze 3.16-21)

¹ Dii yá'òmɛe à mè:

² Gbēnazin né, o n gbéɔne n me, tó má tò zɪ fèle bùsuu mé bùsupideɔ gbé se díle gugwana ũ,

³ tó a è wàle mó ní zío a bùsuu, mé à kuupè gbéɔ gbaa laai yáí,

⁴ tó wà kuu'ɔ mà, tó wi laaidɔwàò, mé zɪ ní blé, anzia mi musue.

⁵ Lá aa kuu'ɔ mà, ɔ aai laaidɔwàò, aa nízia dèe. Tó aa laaidɔwà yã, dɔ aa nízia mísi.

⁶ Tó gugwana è wàle mó má ní zío, mé i kuupe à gbéɔ gbaò laaio, mé zɪ gbé blè, ade gà a duuna yáie, kási aà ga a wi gugwanapi musue.

7 Mpi s̄ gbēnazīn né, míme ma n dile gugwana ū Isailiōne. Tòò, swáse yá pó lé b̄o ma léuzi, ní ní gbaomεε laai.

8 Tó má ò vāikenae à gàε, mé ni ledawà aà a yākea too, vāikenapi a ga a duuna yái, kási aà ga a wi n musuε.

9 Tó n ledawà aà mikē a vāikeawa s̄o, mé i mikēwào, ade a ga a duuna yáie, mpi s̄o n nzia m̄isiε.

10 Gbēnazīn né, yá pó Isailiō lé o oné ñ me, wá duuna ní wá tàaeò tòwá, ò àle wá ibaba. Kpelewa wá ke wàò kui?

11 Oné ma Dii Lua ma mē, ní ma kuaò vāikena gaa lí kamaguo. Má ye vāikena mikē a vāikeawaε, ké à e àò ku. Á Isailiō, à n̄selilε à mikē á vāikeawa. Bóyái á ázia dei?

12 Gbēnazīn né, o n gbé̄one ñ me, tó gbēmaa vāikè, aà maakεa a aà b̄o. Tó gbēvái mikè a vāikeawa s̄o, a aà kpaguao. Tó gbēmaa duunakè, a e àò ku a gbēmaake yáio.

13 Tó má ò gbēmaae àò kuε, mé àle a gbēmaake náaike, à gè lé duunakε, aà maakεa kee àò òmagu bo. A ga duuna pó a kè yáie.

14 Tó má ò vāikenae à gàε, mé à mikè a duunawa, àle yāmaake a zéwa,

15 tó à tòoma pó a s̄i s̄aané ní pó pó a s̄imáo, ále ma òtonòk̄ii pó ì wēni iné gwa, mé ìli vāikeo, a gao, àò kuε.

16 Duuna pó a kè kee àò òmaguo. Ké à yāmaakè a zéwa yái, àò kuε.

17 Kási n gbé̄o ì me, ma yākea maao. Ge an yākea mé maao kai!

18 Tó gběmaa a yāmaakea tò mé àlε duunake, a ga a yáíε.

19 Tó gběvái a vāikea tò, ̄ àlε yāmaake a zéwa, aɔ ku a yáíε.

20 I me ma yāke maao, kási má yákpalεke ní a baadeo a yākeawaε.

Ziblea Yelusaleūwa

21 Wá zɔblea wè kuεplade guu, a mɔ kwide gɔɔ sɔode zí, gběε pīlimá Yelusaleū à mò a òmεε à mè: Wà wá mεεwia dè.*

22 E gbépi àɔ gé mɔí a oosi, Dii gbāa dèdεa, ̄ à ma léna gòlε. Ké a gu dɔ gɔεpi mò, ma léna gòlεa, ma lé kpaaua bo.

23 Ǿ Dii yā'òmεε à mè:

24 Gběnazín né, gbé pɔ kú Isaili bùsu wélepi ziauo yā'oa ma aa mè, Ablahaū mé ado yāa, kási ̄mεε bùsuε bee ví. Azaiasa an gbé pɔ aa dasi, aa gɔ bùsupi víɔ.

25 A yáí tò, oné ma Dii Lua ma mè, lá aai nò kòlokpasai só, aai wémale táaɔzi, mé aai gbědε, a maa aɔ bùsupi vía?

26 Lá aa zè ní fěndao, aai yābēεke, mé an baade í gbāsike ní a gbédee nao, a maa aɔ bùsupi vía?

27 Oné ma Dii Lua ma mè, ní ma kuaɔ wa beziadepiɔ kwé ní fěndaoε, mí z̄εwiadeɔ kpa wàɔwa aa ní só, sēgbādeɔ ní gbè'edeɔ i gaga ní gagyāo.

28 Má tó bùsupi gɔ da yàaa f̄ɔɔ, an íandāa ní gbāa yá musu a midε, i gɔ f̄ɔɔ. Gběε a Isaili bùsupi baa ví bo.

* **33:21** 2Kia 25.3-10, Zel 39.2-8

29 Tó ma ní bùsu tò da yàaa fṣṣo, aao dṣ ké māmema Dii.

30 Mpi sṣ gbēnazin né, n gbéó lé n yá'o kpé gṣ sae ní kpeleo, aale okṣe aale me wà mo yá pṣ lé bo ma léu ma.

31 Ma gbéó ì mo n kíi, aai zṣle n ae, aai swákpa n yái, kási ìli kenéo. Aa yemazi ní léo, ṣ an sṣ ì ta ṣvāiwa.

32 N dené gbé pṣ ì yenzi le sí ní bo nao ní pṣleadṣo ũ. Aai swáse n yái, kási ìli kenéo.

33 Tó yápi mṣ, kási yápi a moe sṣ, aaiṣ dṣ sa ké ānabi kú ní guu.

34

Dii Isailio dānao lelea ní a sṣo suabaao

1 Dii yá'òmee à mè:

2 Gbēnazin né, ānabikeke Isailio dānao yá musu. Anabikeke, ní oné ma Dii Lua ma mè, waiyoo á Isailio dāna pṣ ále laaido áziawo! Sṣo ṣ wṣ laaidomáo lò?

3 I wāgase só, i sākā pṣkasaṣo da, i sṣ mekpaaṣo de à só, kási ìli laaidomáo.

4 I ní yṣesaideṣo gba gbāao, i eseke a gyāeṣneo. A pṣ pṣ an gbá eao i ní gbá donéo, i ea su ní pṣ pṣ aale sāsāo, i gé pṣ pṣ vūaaṣo weleio. A gbāablémá pāṣipāṣie.

5 Aa fāaa, ké aa dāna vṣo yái, ṣ aa gṣ wai píie pṣblea ũ.*

* 34:5 Nao 27.17, 1Kia 22.17, Mat 9.36

6 Ma sãw zã zéwa, aa liaaliaa gbèsisí píi ní sísí lesí pío musu. Aa fãaa dúniau píi, gbêe i ní wεελεο, gbêe i kpáleκεńzio.

7 A yáí tò á sãdãnaο, à swáσε ma yáí.

8 Ma Dii Lua ma m̀è, ní ma kuaο lá ma sãw g̀ò pó pó wí ní síο ũ, aa g̀ò wàio poblea ũ, mé an dãna pó má dilεpio i ní wεελεο, aai laaidοmáo, sema nízia yá,

9 a yáí tò á sãdãnaο, à swáσε ma yáí.

10 Ma Dii Lua ma m̀è má feλεάνο, má a sãw b̀ole á οzi, mí á b̀ole sãdãu, ké ásu e laaidο áziawa bo yáí. Má a sãw bo á léziε, aao de á poblea ũ bo.

11 Asa ma Dii Lua ma m̀è, máme má kpáleκε ma sãwzi màο οlińzi sa.

12 Lá sãdãna í οlia a kpásai g̀oο pó a ku a sã pó kpáleao guu, màa má οlia ma sãwzi, má ní b̀ole gu pó aa fãaaу guduuduу g̀oο.

13 Má ní kãaa bùsu ní bùsuo, mí ní b̀ole buio guu, mí suńno ní bùsuu. Má ní dádãκε Isaili gbèsisio polεu ní a swadοοο ní gu pó wa ku bùsupiuo píi.

14 Má ní dádãκε dádãκεki maau, Isaili gbèsisí lesio aao de ní kúki ũ. We aa οli níziaw, aa poble dádãκεki s̀eb̀ob̀odeu Isaili gbèsisio polεu.

15 Ma Dii Lua ma m̀è, má a sãpio dá, mí tó aa οli níziaw.

16 Má a pó pó vūaaaο ní pó pó kpáleao wεελε suò, mí eseke a pó pó k̀é'iaone, mí ní ỳεεsaideο gba gbãa, mí ní dádãκε a zéwa. Kási má a mekpaa sà gbãao dedεε.

17 Apio ma sãw, ma Dii Lua ma m̀è, máme má yág̀g̀é, mí g̀g̀ sãsakaοο ní blesanaone.

18 Isailio dānao, poblea dādākekii maau i mówáo, ñ a ñzòné a kīniwaa? I dōdōa mia i mówáo, ñ a gēu á yánéa?

19 Pó pó a ñzòwà ñ ma são blea? I pó a gēu á yà ñ ma são mia?

20 A yáí ma Dii Lua mále oé, má yágōgō á gbé pó á mekpaaó n̄ á gbé pó á fēfēaone.

21 I gāsazō yēēsaideone, i kóbamalen̄zi e a n̄ yá n̄ kpá zā kpe.

22 Má a são suaba, aao de pó pó wī n̄ sío ũ loo, mí yágōgōné.

23 Má sādāna dilené mēndo ma zòblena Davidi bui ũ. Aao de n̄ dāna ũ, a laaidōmá, i n̄ gwa.†

24 Mámē ma Dii máo de n̄ Lua ũ, mé ma zòblena Davidi bui aao de n̄ Kía ũ.‡ Ma Dii mámē má ò.

25 Ma bàa aao kúrino, mí wàio midē n̄ būsuu. Aao ku gbáau, aao i lákpeu dōdōa.

26 Má tó ápio n̄ būsuu pó lia ma gbèsisio gō èfāai pó ũ. Má tó lou lí mané a gōowa. Má èfāai gbaené lán louwa.

27 Sēsao lío ne'i, tōle a bleke, aao kú n̄ būsuu dōdōa. Tó ma n̄ mōgala pòloné n̄ noe, mé ma n̄ bó gbé pó aale zòblenēo zī, aao dō ké mámēmaa Dii.

28 Aao de buio poblea ũ loo, wàio n̄ só loo. Aao ku dōdōae, gbēe a to sō kēngu loo.

29 Má tōle maa táae de kpámáe. Nōana a kené sàabu we loo. Aao de pó s̄s̄sa ũ buione loo.

30 Isailio i dō ké ma Dii n̄ Lua má kúrino, mé ma gbéon n̄ ũ. Ma Dii Lua mámē má ò.

31 Ma gbéon á ũ, ma kpása s̄on á ũ, mé má de á Lua ũ. Ma Dii Lua mámē má ò.

† 34:23 Zia 7.17 ‡ 34:24 Eze 37.24

35

Asi'oa Edũyá musu

(Isa 34.5-17, 63.1-6, Mal 1.2-5)

¹ Dii yá'òmεε à mè:

² Gbēnazin né, wēbiibii Sei gbewa, ní ānabikεεε a yá musu,

³ ní o būsūpideɔne ñ mε: Ma Dii Lua ma mè má fεléáncɔ, má ɔtɔle á būsūwa, i gɔ da yàaa fɔɔɔ.

⁴ Má tó á wéleɔ gɔ beziac ũε, á būsū i gɔ da yàaa, íɔ dɔ́ ké māmεmaa Dii.

⁵ Lá a íbelesè ní Isailiɔ za zi, mé a ní kpámá wà ní dεde ní fēndao an taasikεgɔɔ, an ía gbεzā daama guu,

⁶ a yáí tò ma Dii Lua ma mè, ní ma kuaó má á kpá gbēdenacɔwa aa péléázi. Lá á za gbēdeauo, gbēdenacɔ péléáziε.

⁷ Má Sei gbε yaa à gɔ́ fɔɔɔ, gbēε a a baa ví lo.

⁸ Má tó gεɔ li á gbèsísíɔa, gbé́ pó wà ní dεde zí guuɔ gε a gɔ́ káleá á sísíɔ musu, á guzuleɔ guu ní á swadɔɔɔ.

⁹ Má tó á būsū gɔ́ da yàaaε e gɔɔpii, á wéleɔ gɔ́ beziac ũε, íɔ dɔ́ ké māmεmaa Dii.

¹⁰ Lá a mè bui mēn plapiɔ ní ní būsūɔ gɔ́ á pó ũε, baa ní ma kua weo,

¹¹ a yáí ma Dii Lua ma mè, ní ma kuaó má kéé á pɔfēañzi ní á wεɔbanεo ní á zaánguo léuε. Tó mále yákpalekéáncɔ sɔ́, má tó aa ma dɔ́,

¹² ápiɔ í dɔ́ ké ma Dii ma dónncɔyā pó á ò Isaili gbèsísíɔ musu mà, a mè à gɔ́ da yàaa, íɔ ble sa.

¹³ A lε'èa, a yāpā òmεε má mà.

14 Ma Dii Lua ma m̀, tó dúnia lé p̀nakε píi, má tó á bùsu g̃ da yàaaε.

15 Lá a p̀nakè g̃ p̀ Isaili bùsu g̃ da yàaa, màa má kεé s̃. Sei gbέ n̄ É̀d̀ũ̀ bùsu píio a g̃ da yàaa, ío d̃ kέ m̀mεmaa Dii.

36

Isaili εa g̃a n̄ bùsu v̄

1 Mpi s̃ gb̄nazin̄ n̄, ānabikεkε Isaili gb̀s̄s̄īo yá musu, ní oné aa ma yāma.

2 Ma Dii Lua ma m̀, lá á ibεὲ m̀, ēh̄ε, guleſi zipīo g̃ n̄ p̀ ũε,

3 ānabikεkε a yái n̄ mε, ma Dii Lua ma m̀, lá buīo liaázi, aa á yaa a g̃ n̄ p̀ ũ, mé á t́ íi g̃ d̃ gb̄́pii léu,

4 a yái t̀ Isaili gb̀s̄s̄īo n̄ swad̄̄̄o n̄ guzulὲo n̄ gu p̀ wa kè yáiyaīo n̄ bezia p̀ bui p̀ liaīo l̄l̄εwà aa á láanikè̄o,

5 ma Dii Lua mále oé, ma àsi b̄̀ὲ ò buīo n̄ É̀d̀ũ̀o píi yá musu n̄ p̀f̄ὲ p̄s̄īo, asa aa ma bùsu kè n̄ p̀ ũ n̄ yaal̄o n̄ sakaamagūo, kέ aa dád̄̄̄k̄k̄īo eu.

6 A yái t̀ ānabikεkε Isaili bùsu yá musu, ní o gb̀s̄s̄īo n̄ s̄s̄īo n̄ swad̄̄̄o n̄ guzulὲo, ma Dii Lua ma m̀ mále yá'o n̄ p̀f̄ὲ p̄s̄īo, asa buīo á kέ p̀ s̄́s̄̄o ũε.

7 A yái t̀ ma Dii Lua ma m̀, ma òl̄ε bui p̀ liaázīo n̄, ma m̀ aa g̃ p̀ s̄́s̄̄o ũ s̄ε.

8 A Isaili gb̀s̄s̄īo s̄́ á g̃n̄apa, á n̄'i ma gb̄́ Isailīo n̄, asa an sua kà k̄i.

9 Mámε má á wεgwa, mi zεán̄o, wi á sa pa wà p̀t̄wá.

10 Má tó gbé pọ kú á guu kó. Gbépio mé Isaili bui píi ũ. Aa z̄le á wéle guu, aai ea á bezia vu.

11 Má tó á gbēnazina ní á potuo kó, aai ne'i aa dasikū. Ma gbé kále á guu lán yāawa, ío dō ké mámema Dii.

12 Má tó gbé bebe á guu ma gbé Isaili ũ, aai gō á ví e gōpii. A tó an néo kesai bo.

13 Ma Dii Lua ma mē, lá wí oé i gbé mómo, i tó á gbé néo aao kesai,

14 a yáí tò á gbé mómo bo, á tó á gbé néo kesai bo. Ma Dii Lua máme má ò.

15 Má we buie á s̄s̄ à ma bo. Bùsu pāle deo á láanike bo, buie a á fu bo. Ma Dii Lua máme má ò.

16 Dii yá èa dèdea à mē:

17 Gbēnazin né, ké Isaili kú ní bùsuu, aa a gbālè ní yākea ní ní dàao yáí. An yākea gbāsimee lán noe zawae.*

18 O ma a pókūma bōbōmá, ké aa gbé dède ní bùsuu, mé aa a gbālè ní ní táao yáí.

19 Ma ní fāaa buio guu, ma ní fándaiadà bùsu ní bùsuo. Ma íadámá ní yākea ní ní dàao yáí.

20 Gu pọ aa tau buio guu píi, aa tò ma tó pọ a kua adoa òkpà we, asa wa ò ní yá musu wà mē: Dii gbēon ke, kási aa lèkōwa aà bùsuue.

21 O ma ze gi ma tó na yá musu, ma tó pọ Isaili tò a òkpà gu pọ aa tau buio guupi.

22 A yáí tò, o Isailione ma Dii Lua ma mē, i ke á Isaili yáí mále bee keio, ma tó pọ a kua adoa, á tò a òkpà gu pọ a tau buio guu yáíe.

* 36:17 Lev 15.19

23 Má a tó gbia pọ́ á tò a òkpà buiọ guu kuaadoake ọ́lọ́nẹ́. Ma Dii Lua ma m̀, tó ma tọ̀bò á musu an waa, aaiọ d̄s kẹ́ mámm̄maa Dii.

24 Má á k̄āaa buiọ guu, má á bọ̀ b̀su ní b̀suo, mí suáno á b̀suu.

25 Má í wásawasa fáfáwá, í ḡo wásawasa. Má gb̄ab̄oé táaọ ní á gb̄ālea píio yá musu.

26 Má á gba s̀o dafu, mí nisina dafu daágu. Má á s̄o pọ́ de lán gbewa b̄oé, mí s̄o pọ́ de báasi ũ daé.

27 Má a Nisina daágu, mí tó à ma ọ́tondọ́k̄ii gwa, ío ma ikoyāo k̄ūa ní laaio.

28 Aọ ku b̀su pọ́ má kpà á deziọwa guu. Aọ de ma gb̄éọ ũ, mío de á Lua ũ.†

29 Má á d̄s̄a, kẹ́ ásu gb̄āleo. Má pọ́wena sísi à k̄óé, má noana káágu ọ́o.

30 Má tó á lí pọ́ w̄i a be bleo ní á buapọ́o k̄s̄, kẹ́ wí su á kú buiọ ae noana yá musu ọ́o yáí.

31 Tó á yāwáikea ní á dàaọ d̀águ, aọ ye ázia ḡiyāio á duuna ní á yāb̄ēkeao yáí.

32 Ma Dii Lua ma m̀, ào d̄s̄ i ke á Isailio yáí mále bee keio. A to wí á kú, á ḡee i ḡo kpá á w̄éi á yākeapi yáí.

33 Ma Dii Lua ma m̀, tó ma á duuna k̄éwá, má á kále á w̄éleo guu, í á beziapio vu.

34 B̀su pọ́ da yàaa a ḡo bugbe ũ. Gb̄é pọ́ lé á b̀su baa w̄io e f̄ioo ọ́o.

35 Aa me b̀sue bee da yàaa yāae, ọ́ à ḡo lán Edeni swaluwa sa. W̄élee beeo ḡo beziao ũ yāae, wa kwè wa kẹ́ yáiyai, ọ́ aa ḡo w̄éle bíide gb̄ēnazindeo ũ sa.

† 36:28 Eze 11.19-20, Yoé 3.1-2, Zkl 12.10, Zln 2.16-21

36 Bui pò gò liaaázio i dõ ké ma Dii ma ea wéle pò kwèò kàlekale, ma bùsu pò gò da yàaa kèkè. Ma Dii máme má ò mé má kèè sõ.

37 Ma Dii Lua ma mè má tó Isailio yáe bee gbèaa lo, mí kené. Má tó aa kó lán sãowa,

38 lán sã wai pò wí mòmèè Yelusaleũ dikpègowa. Má tó gbènazina ní wéle ziaò pa dasidasi màa, aaiò dõ ké mámeèma Dii.

37

Gewa giò nònòaa guzulèu

1 Dii gbãa kua, ò aà Nisina ma se gè ma dile guzulèu, gèwaò nònòaaau.

2 A liaaliaamanò ní guu, ò ma wáò è dasidasi guzulèu, aa giigàga maamaae.

3 A ma la à mè: Gbènazin né, gèwapio vue? Má wèwà: Dii Lua, míme ní dõ.

4 **U**a òmèè: Anabikèkè gèwa giipione, ní oné aa ma yãma.

5 Ma Dii Lua má ò gèwapione: A ma! Má tó ían wèñide gèágu, í vu.

6 Ma kíò nanawá, mí báasi fifiwá, mí báa naázi. Má tó ían wèñide gèágu à vu, íò dõ ké mámeèma Dii.

7 **U**ma ãnabikèkè lá a òmèèwa. Ké mále ãnabikèpi kè, ma kófi mà wòòwòòwòòwòò, ò wáò pèpekõwa.

8 Ké ma gugwà, ò má è kíò ní báasio nànamá, ò báa nànzí, kási aa ían wèñide vío.

9 A èa òmèè: Anabikèkè íanae. Gbènazin né, ãnabikèkè, ní o íanae ma Dii Lua ma mè aà bò dúnia gola síiòu, aà gbé pò wà ní dèdèpio pa.

10 Ǿ ma ānabikεkè lá a òmεεwa. Iana ní pá, aa vù, ǿ aa fèlε sì zīgǿ dasidasio ũ.*

11 Ǿ a òmεε: Gbēnazīn né, Isailio pii mé gεwapio ũ. Aale me wá wáo puakù, tāmaa wá né, wa gǿ pó kaaleao ũε.

12 A yáí tò ānabikεke, ní oné ma Dii Lua ma mē, ma gbéǿ, má á miao wēwē mà á bǿleu, mí suáno á bǿsuu.

13 Tó ma á miao wēwē, mé ma á bǿleu, áo dǿ ké māmεmaa Dii.

14 Má a Nisīna daágu, í vu. Má á kále á bǿsuu, ío dǿ ké ma Dii má ò ǿ má kè. Ma Dii māmε má ò.

Isailio kua gudou ní Kia mēndoo

15 Dii yā'òmεε à mē:

16 Gbēnazīn né, go se n lákēwà n me, Yudaο ní ní gbé Isailio póε. Gò pāle se b, ní lákēwà n me, Yosefu póε, Eflaiū buio ní ní gbé Isailio pii póε.

17 Gopio nakōwa aa gǿ gò mēndo ũ n ǿzī.

18 Tó n gbéǿ n la aa mē, níyǿ gopio yá bǿlekenéo lé,

19 ní oné ma Dii Lua ma mē, mále Yosefu go pó de Eflaiū buio ní ní gbé Isailio pó ũ se na Yudaο gowaε, mí tó aa gǿ gò mēndo ũ ma ǿzī.

20 Go pó ní lakēwàò dǿné aa e,

21 ní oné ma Dii Lua ma mē, má Isailio bǿ gu pó aa tàu buio guu, má ní kāaa za gupiiu, mí suáno ní bǿsuu.

22 Má tó aa gǿ bui mēndo ũ ní bǿsu gbèsisidepiue, mé aao kía vī mēndoε. Aao de bui leε plaο ũ bǿ, mé an kpala aο kpaalea leε pla bǿ.

* 37:10 Zia 11.11

23 Aa nízia gbãle ní táaɔ bo ge yá pɔ má zauɔ ge tàae pãleɔ. Má ní dʒa, ké aasu pɔɔbozãke aa duunake bo yáí. Má gbãbɔné, aaiɔ de ma gbéɔ ũ, míɔ de ní Lua ũ.

24 Ma zòblena Davidi bui a kiblemá.† An dāna aɔ mēndoe,‡ aaiɔ ma ikoyã kũa, aaiɔ ma ɔtondɔkii gwa ní laaiɔ.

25 Aaɔ ku bùsu pɔ má kpà ma zòblena Yakɔbuwau, bùsu pɔ an deziɔ kuu yāa. Ampii ní ní néɔ ní ní tɔŋnaɔ aaɔ ku a guu gɔɔpiiɛ, mé ma zòblena Davidi bui aɔ de ní kía ũe gɔɔpii.

26 Ma bàa aɔ kúrnɔ gɔɔpiiɛ. Má ní zedɔ, mí ní kʒ, mé ma kúkii aɔ kú ní guu gɔɔpiiɛ.

27 Ma zɔlekii aɔ kú ní guue, mé máɔ de ní Lua ũe, aaiɔ de ma gbéɔ ũ.§

28 Tó ma kúkii kú ní guu gɔɔpii, buiɔ dʒ ké ma Dii ma Isailiɔ díle ma gbéɔ ũ.

38

Anabikekeɛa Gɔgu yá musu

1 Dii yá'òmee à mè:

2 Gbēnazin né, webiibii Gɔgu* pɔ de Meseke ní Tubali buiɔ kía ũ Magɔgu bùsuuwa, ní ānabikekeɛa aà yá musu.

3 Oè ma Dii Lua ma mè: Má felennɔ Gɔgu, Meseke ní Tubali† buiɔ kía.

4 Má n lé liaa, má kokoaa ka n gyaɔwai, mí bɔnnɔ ní n zīgɔɔ pii ní n sʒ ní n sɔde pɔ an gʒkebo paiɔ ní bila pɔ sēngbao néna ní a zɔɔo kũa, ampíi aale ní fēnda máleɔ.

† 37:24 Eze 34.24 ‡ 37:24 Zaa 10.16 § 37:27 2Kln 6.16, Zia 21.3

* 38:2 Zia 20.8 † 38:3 Daa 10.2

5 Pɛɛsiɔ ní Etiopiɔ ní Libiiɔ kunnɔ, baade ní a sèngbaoo ní a mò fùao.

6 Gomeɛ zìgɔɔ píi kú we lo ní Tɔgaama‡ pó kú gugbāntoo títiu zìgɔɔ. Bui dasipiɔ kunnɔ.

7 Sɔuke maamaa, mpi ní bíla pó kàaanzipio, ní dɔaané.

8 Wèè dasi gbɛa má yákpalekennɔ. Gɔɔgbɛzāzī nýɔ si Isaili būsuu. Bùsupideɔ b̀ zì yáu, aa b̀ buiɔ guu dasi, aa kàaa ní bùsu gbèsisíde pó g̀ za zi wáiwai guu. Ma ní bóle buiɔ guu, ɔ aa ku dɔɔɔa mípii.

9 Nýɔ si ní būsuu lán zàa'ianawa, lán lou fɛlea pó dàguawa, mpi ní n zìgɔɔ ní bui dasi pó kunnɔ.

10 Ma Dii Lua ma m̀, gɔɔ bee yá a gē n s̄u, ní làasoo vāi ke,

11 ní me nýɔ ge si bùsu pó kálea bíisai guu, ní léle a gbé pó kú dɔɔɔa kílikiliɔwa. Aa bíi ge bóle ge zékakabo gbāae vío.

12 Nýɔ me nýɔ ní p̀ɔɔ naaa ǹ ní ble, ní ɛa ɔt̄ɔ bezia pó wa vù depiɔwa, gbé pó b̀ buiɔ guu, aa kàaa dúnia guoguo ní n p̀tuɔɔ ní n àizɛɛ pó diɔ.

13 Seba ní Dedá bùsudeɔ ní Taasisi tagɛnaɔ ní n kíao onɛ: N m̀ p̀ɔɔ síimá yà? N bílapi kàaa, ké aa ánsusu ní vuao ní p̀tuɔɔ ní àizɛɛ ní p̀ɔɔɔɔ naaa taɔ dasidasi yà?

14 A yái tò gbēnazin né, ānabikeke, ní o Gɔgue ma Dii Lua ma m̀, gɔɔ bee, tó ma gbé Isailiɔ kálea dɔɔɔa, ɔ nýɔ dazɛuo lò?

15 Nýɔ bo n bùsu gugbāntoo títipiu, mpi ní bui pó kunnɔ dasidasio, ío dia s̄́ kpe ápii. A dasi a ke zài zìgɔ waiwaiɔ ũ.

‡ 38:6 Daa 10.2-3

16 A mọ́ léléi ma gbé Isailiᵇwa lán lou felea pọ́ ị daguawa. Gọgu, gọᵇgbeszāzī má mónnᵇ, ní lélé ma bụsuwa, ké bui píi e ma kuaadoake dᵇ gọᵇ pọ́ má tᵇᵇ n musu ní wáa.

17 Ma Dii Lua ma mè, mme n gbé pọ́ ma aà yāda yāa ma zᵇblena Isaili ānabionᵇ aa ò ũo lò? Gọᵇ bee aa ānabikekè a wē dasikù, aa mè nyó lélé má.

18 Ma Dii Lua ma mè, gọᵇ bee, tó Gọgu lèle Isaili bụsuwa, má fele ní pᵇᵇa ma níuo.

19 Pᵇfē pāsī ní kyāwāao guu ma mè, tᵇᵇle lualuaa zᵇᵇ aᵇ ku Isaili bụsuu gọᵇ bee.

20 Kpᵇᵇ ní bāᵇ ní sēanᵇᵇᵇ ní pᵇtaa'onkuawaᵇ píi ní gbé pọ́ kú dúnia guuᵇ píi aa lualua ma ae. Gbèsisᵇᵇ gboo, yātᵇᵇ kwé, bīiᵇ lélé píi.

21 Ma Dii Lua ma mè má yá pọ́ ị to vīa ní kú píi gbae Gọgu ní a gbéᵇwa. An baade a fēnda ka a gbéé.

22 Má íadamá ní gagyāo. Má lou bilibili ní loughᵇᵇo ní íatᵇgbᵇ tedeo kaaàgu ní aà zīgᵇᵇ ní bui dasi pọ́ kuaànᵇᵇ.

23 Maa má a zᵇᵇke ní ma kuaadoakeᵇ oᵇᵇ buionᵇᵇ dasi, mí bᵇmá, aai dᵇ ké māmema Dii.

39

Ziblea Gọguwa

1 Gbēnazin né, ānabikeke Gọgu yá musu ñ me ma Dii Lua ma mè: Má fele nnᵇ Gọgu, Meseki ní Tubalio kía.

2 Má n lé liaa, má n ga za gugbāntoo títiu mà mᵇnnᵇ, mí n gbae Isaili gbèsisᵇᵇwa,

3 mí n sá lé mà bᵇ n ɔzeu, mí n kaᵇ bᵇle n ɔplaau aa kwé.

⁴ Nyõ kpagua Isaili gbèsisìb musu, mpi ní n zìgõó ní bui pò m̀ǹǹǹǹǹ p̀íi. Má á kpá bã ǹòòblena bui p̀íiwa ní wàib p̀oblea ùe.

⁵ Ma Dii Lua ma m̀è á kwé s̀eue, asa máme má ò.

⁶ Má té gbae Magõgu b̀usuwa ní gbé pò kále d̀òd̀òa ísia baaleò, aai dõ ké m̀m̀m̀maa Dii.

⁷ Má tó ma gbé Isailiò ma tó kuaadoake dõ. Má tó wà ma tó pò a kua adoapi òòkpa l̀ò, buiò i dõ ké máme má Dii Isailiò Lua pò a kua adoa ù.

⁸ Ma Dii Lua ma m̀è, yápi a m̀ó mé a ke. Gõõ pò má òpin we.

⁹ Isaili wéledeò b̀òle zikabòò séle yàa ù, aai tékaò, s̀engbao néna ní a zõòò p̀íi ní sáò ní kaò ní goò ní s̀ònaò. Aaò tékaò e wè sopla.

¹⁰ Aa gé yàawei s̀eu l̀ò. Aa lizõ lákpueu l̀ò, asa aa gõkeòpìò séle yàa ùe. Aa gbé pò m̀ò ní p̀òò siimáò p̀òò séle, aa gbé pò m̀ò ní p̀òò naaaiò p̀òò naaa. Ma Dii Lua máme má ò.

¹¹ Gõõ bee má gu pò wa Gõgu ní a gbéò v̀iu òlòné Isaili b̀usu tagenaò guzulue Isida Wiside oi. Gõgu ní a gbé bílaò vía we a zezõ tagenaòne, wi tókpa guzulèpiè Gõgu Zìgõò.

¹² Isailiò ní v̀i e m̀ò sopla gbábòò ní b̀usue yáí.

¹³ Ma Dii Lua ma m̀è, b̀usudeò ní v̀i nípii, aaiò kpelaa ma t̀òbògòò.

¹⁴ Wa gbéò dile aaò b̀usu kee e gbábòòè yáí. M̀ò soplapi gbèa aa gé kpálekèi ge pò kú v̀isaibzi. Gbèeò líò kpálekèi, gbèeò lí gõ wao v̀i.

¹⁵ Tó aale gé kpálekèi màa, tó gbé b̀ò ge wawa, aali lípèe we seela ù, gèv̀inaò i m̀ò séle ge v̀i Gõgu Wai guzulue.

16 Wélɛɔ ku we, wí me Bíla. Màa aa gbãbo b̀̀supiɛ.

17 Gb̃nazín né, ma Dii Lua ma m̀̀, o b̃a bui píiɛ ní w̃aio píi aa k̃aa gupiiu, aai mo s̃anu sa z̃o p̃o mále oné guu Isaili gb̃̀s̃is̃io musu, aa ño ble aa au mi.

18 Aa ñg̃nao ble, aa dúnia kíao au mi, lá aa dené s̃asakaoo ní s̃añb̃ob̃o ní blesanao ní g̃aao ũwae. Ampii aao dené lán Basana b̀̀su p̃o m̃kpaawae.

19 Sa p̃o mále oné guu, aa a nísi gb̃̃ aa k̃e'la'la, aai a au mi, io ní de.

20 Ma Dii Lua ma m̀̀, blesa p̃o mále kené guu aa s̃o ble aa ká ní ní dikp̃enaoo ní ñg̃nao ní z̃ikan bui píio.*

21 Má t̃ob̃o buio guu, aai o p̃o má t̃ómá e ní'la p̃o má damáo.

22 S̃ea za goo bee Isailio d̃o ké m̃am̃ema Dii ní Lua,

23 buio i d̃o ké Isailio g̃o z̃iz̃o ũ ỹaa ní duuna ní ní b̃oa ma k̃p̃eo yáíɛ. A yáí ma b̃o ní k̃p̃e, ma ní ná ní ib̃eɔne ní z̃i, ũ w̃a ní kwé z̃i guu.

24 Ma ỹak̃ené an gb̃̃lea ní ní t̃aew̃a, ma a wé g̃a má z̃uné.

25 Aỹam̃eto ma Dii Lua ma m̀̀, ma p̃of̃e p̃ási a fele ma t̃o p̃o a kua adoa yá musu, mí Yak̃obu buio b̃o z̃iz̃okeu mà suíno, mí Isailipio w̃enagwa píi.

26 Tó aa k̃alea ní b̀̀suo d̃o d̃o, mé gb̃̃e yá lé ní víak̃u b̃o, an g̃e p̃o g̃o k̃p̃a ní wéi ní ní b̃oa ma k̃p̃e yáo a d̃oíngu b̃o.

27 Tó ma ní k̃aa buio guu, mé ma ní bóle ní ib̃eɔ b̀̀su ní b̀̀suo, má suíno, mí t̃ob̃o ní musu bui dasideo w̃aa,

* 39:20 Zia 19.17-18

28 aai dɔ́ ké mámɛmaa Dii ní Lua. Baa ké ma ɔ̀z̀rízi buiɔ́ guu z̀z̀ɔ̀ɔ̀ ũ, má ní bɔ́le we mà ní k̄aa ní bùsuue. An gb̄ēe a ḡo weo.

29 Má a wé gá zu Isailipioṅe ɔ̀o, asa má a Nisina pisimáε. † Ma Dii Lua máme má ò.

40

Lua ua dafu yá

(1Kia 6.1-38, 2Lad 3.1-9)

1 Wá kua z̀z̀ɔ̀ɔ̀ ũ w̄è baasɔ́ode daalea gɔ̀ɔ̀ kwide z̄í, wá m̄εw̄ia wia w̄è ḡeṅ m̄endosaide guu, gɔ̀ɔ̀ bee ɔ̀ Dii gb̄aa m̀ò, à ḡemanɔ́ we.

2 Wépfungu'ea guu Lua ḡemanɔ́ Isaili bùsuu, à ma da gb̄èsisí z̄ɔ̀ lesí musu.* Kp̄éɔ́ ku gb̄epi ḡeom̄idok̄ii p̄oleu lán w̄élewa.

3 A ḡemanɔ́ we, ɔ̀ ma ḡōe è, aà m̄ε de lán m̄ogot̄ewa. A z̄ea bíib̄oleu, mé a bapuna ní fee p̄oȳɔ̀ɔ̀ k̄ūa. †

4 ɔ̀ ḡōepi òm̄εε: Gb̄ēnaz̄in né, gwa ní w̄éɔ́, ma ní swáɔ́, ní laaid̄o p̄ó p̄ó mále ɔ̀ɔ̀n̄ewa píi, asa a yáí wà m̀inn̄o la. Yá p̄ó níle e píi dau ñ siu Isailioṅe.

Gukpe oi bíib̄ole

5 Má è bíi liaa Lua uai. Ḡōepi fee p̄oȳɔ̀ɔ̀ k̄ūa, a gb̄aa ḡàs̄isuu sooloe. Ḡàs̄isuu p̄ó wàle a yá'opi de ḡàs̄isuu doa ɔ̀la doε. A bíi ȳò ní feepio, a ḡeele le do, a lesí le do.

6 A ḡè bíib̄ole p̄ó a lé ɔ̀ɔ̀a gukpe oi k̄íi, à d̄ēde a d̄ēdek̄iwa, ɔ̀ à ɔ̀lepi bèe ȳò ní feepio, a yàasa le do.

† 39:29 Eze 11.19, 36.26-27, 37.14 * 40:2 Zia 21.10 † 40:3 Zia 11.1, 21.15

⁷ Bìibòlédṣanaṵ kpɛa gbàa lɛ do, a yàasa lɛ do, mé gí pɔ́ kú kpɛaṵ zānguo yàasa gàsísuu sɔo. Bòlɛpi bilandaa pɔ́ bɔaa ní Lua kpéó bèe lɛ do.

⁸ Ǿ à bòlɛpi bilandaa pɔ́ bɔaa ní Lua kpéó yò ní feepio,

⁹ à kè gàsísuu swaaṵ, a lé gíṵ sṵ gàsísuu plapla. Bòlɛpi bilandaa bɔaa ní Lua kpéó.

¹⁰ Gukpɛ Bòlɛpi kpɛaṵ ví kpɛla ní kpɛleo àaṵ'aaṵ. Kpɛapiṵ gbàa ní a yàasao sáaɛ, a suunaṵ doũɛ kpɛla ní kpɛleo.

¹¹ A bòlɛpi lé yò ní feepio, a yàasa gàsísuu kwi, a gbàa sṵ kuɛ'aaṵ.

¹² Bìibòlédṣana kpɛapiṵ ku kpɛla ní kpɛleo, a yàasa ní a gbàao gàsísuu soolosooolo, mé gí ku kpɛapiṵ kpɛlɛ, a lɛsí gàsísuu do.

¹³ Ǿ à bòlɛpi yàasa yò za kpɛa musu kpɛla e kpɛa musu kpɛle, à kè gàsísuu baasɔo.

¹⁴ A ba yò bilandaapiwa à liai, à kè gàsísuu bàaaṵ.

¹⁵ Za bòlɛpi léwa e a bilandaa léwa gàsísuu blakwiɛ.

¹⁶ Kpɛaṵ ní suunaṵ ní bilandaao fɛnɛnti ví à liai, a bàasi oi lé yaasaũ, a guu oi tuuuũ. A suunaṵ daminali gṵinaṵ ví.

Lua ua sɛ́ia

¹⁷ A ma sɛ gèmanṵ ua sɛ́ia guu. Má è kpéne mèn baakwiṵ dɔdɔkṵwa gbɛ pɔ́ kpáɛawa à liai.

¹⁸ Gbɛkpɛlɛapi pɛ bòlɛpiṵ saalowa, mé à kpàaí ní bòlɛpiṵ gbàa léo. Gbɛ pɔ́ kpáɛa, a gu ɛɛna pón we.

19 ɔ à ua séia yàasa yè bɔa za bɔle séia léwa a guu oi e à gèdò ua plaade bɔle léwa bàasi oi. Gukpe oi pò kè gàsísuu basɔo ní gugbāntoo oi pòo lɔ.

Gugbāntoo oi bíibɔle

20 ɔ à ua plaade bíibɔle pò kú gugbāntoo oi gbàa ní a yàasao yè.

21 A kpɛaɔ àaɔ'aaɔ kpɛla ní kpɛleo ní a suunaɔ ní a bilandaaò kè doũ ní bɔle séia pòe. A gbàa gàsísuu blakwi, a yàasa sɔ baasɔo.

22 A fenentio ní a bilandaaò ní a daminali gɔinaɔ doũ ní gukpe oi bɔle pòe. A dedekii gbápepekii soplae, mé a bilandaapi ku a lé kpele.

23 Ua plaade bɔle lé bɔaa ní gugbāntoo oi bɔle léoe lán gukpe pòwa. Sea bɔlepi léwa e ua plaade bɔle léwa gàsísuu basɔoe.

Geomidokii oi bíibɔle

24 ɔ à ma se gèmanɔ geomidokii oi, ɔ ma geomidokii oi bɔle è. A a lé gɔo ní a bilandaaò yè, à kè doũ ní a kɔni pòe.

25 Bɔlepi ní a bilandaaò fenentio liai lá a kɔniwae. A gbàa gàsísuu blakwie, a yàasa sɔ baasɔo.

26 A dedekii gbápepekii soplae, mé a bilandaa ku a lé kpele. Daminali gɔinaɔ ku a lé gɔowa kpɛla ní kpɛleo.

27 Ua plaade geomidokii oi bɔle ví. Sea bɔlepi léwa e geomidokii oi bɔle léwa gàsísuu basɔoe.

Ua plaade bíibɔleɔ

28 ɔ à ma se gèmanɔ ua plaade bɔle pò kú geomidokii oi guu e ua plaadepiu. ɔ à bɔlepi yè, à kè doũ ní a kɔniɔe.

29 A kpεαο ní a suunaο ní a bilandaaο doũε. Bɔlɛpi ní a bilandaaο fɛnɛntiο ví liaai. A gbàa gàsísuu blakwi, a yàasa baasοο.

30 Ua plaade bilandaaο sáasaaε, an gbàa gàsísuu baasοςοο, a yàasa s̄ s̄ςςοο.

31 An bilandaapiο ku ua s̄íia oi. Daminali ḡsina ku an lé ḡɔwa, an dedek̄i gbápɛɛɛk̄iις swaāswaāε.

32 Ǿ à ma sɛ ḡɛmanο ua plaadeu gukpɛ oi. Ké a yò, à kè doũε.

33 A kpεαο ní a suunaο ní a bilandaaο doũε, mé bɔlɛpi ní a bilandaaο fɛnɛntiο ví liaai. A gbàa gàsísuu blakwiε, a yàasa s̄ baasοο.

34 A bilandaa ku ua s̄íia oi. Daminali ḡsinaο ku a lé ḡɔwa kpɛla ní kpɛleo. A dedek̄i gbápɛɛɛk̄iις ví swaā.

35 Ǿ à ma sɛ ḡɛmanο ua s̄íiapi gugb̄antoo oi bɔlɛu. Doũε ní a k̄iniο.

36 M̄aa ní a kpεαο ní a suunaο ní a bilandaaο. A fɛnɛntiο ví liaai. A gbàa gàsísuu blakwiε, a yàasa s̄ baasοο.

37 A bilandaa ku ua s̄íia oi. Daminali ḡsinaο ku a lé ḡɔwa kpɛla ní kpɛleo, a dedek̄i gbápɛɛɛk̄i swaāε.

Sa'obɔ kp̄é ní a táabūnu

38 Kp̄éne kú bɔlɛ bilandaa saε. Wek̄i w̄i idau sa p̄ó w̄i a p̄ó kátɛu à tékū obɔɔwa.

39 Táabūnuο ku bilandaaο guu kpɛla ní kpɛleo m̄èn plapla. Wek̄i w̄i sa p̄ó w̄i a p̄ó kátɛu à tékū obɔο ní duun awakpabɔο ní tàae flabobɔο kòlokpakpau.

40 Gugb̄antoo oi bɔlɛ bilandaa bàasi oi, táabūnuο ku a dedek̄i ɔplai ní zɛɛio m̄èn plapla.

41 Maa táabūnu kále bọlepi ọplaai ní zεεio mèn síĩsiiiṣ, apii kè swaaṣ. Weki wí sa'onṣṣ kòlokpakpau.

42 Gbè táabūnu mèn síiṣ ku we ọ sa pọ wí a pọ káteu à tékū pọ ũ. A gbàa gàsísuu do ní kinioε, a yàasa ọ màaε, a lesí gàsísuu do. Táabūnupi musu wí sa'onṣṣ kekeboṣ káleu.

43 Mò kòolo lé mèn pla pọ an gbàa kà ọtā dodoṣ loolooa kpépiu à líaai. Táabūnupiṣ ṣ wí sa'onṣṣ báasi kálewà.

Sa'onṣṣ kpé

44 Kpé mèn pla ku ua plaadeu. Ado ku gugbāntoo oi bọle saε, a lé εlea γεomidṣkiiwa. Ado ku γεomidṣkii oi bọle saε, a lé εlea gugbāntoowa.

45 Ọ gbépi òmεε: Kpé pọ a lé εlea γεomidṣkiiwapiá sa'ona pọ Lua kpé zí de ní yá ũṣ pọε.

46 Kpé pọ a lé εlea gugbāntoowapiá sa'ona pọ sa'okii de ní yá ũṣ pọε. Sa'onapiá Levii bui Zadoki buiṣnε. Ampio mé aai ṣṣ Diizi wà aà gbagba.

47 A uapi yò, a gbàa ní a yàasao sáasaaε gàsísuu basṣobasṣo. Lua kpé kpεεε ṣ sa'okiipi kuu.

Lua kpé

48 A ma se gèmanṣ Lua kpé bilandaau, ṣ à a gbapeleo yò, a gèele kè gàsísuu sósṣoε. A lé yàasa gàsísuu gēo m̀̀ndosai, mé a lé gíṣ gèele kè gàsísuu àaṣ'aaṣ kpela ní kpeleo.

49 Bilandaapi gbàa kè gàsísuu baoε, a yàasa ṣṣ kuεdo. A dedekii gbápepekii kwie, gbapelepio ku a lé gípio saε kpela ní kpeleo.

41

¹ ɔ à ma se gèmanɔ Lua kpéu a kpéle, ɔ à a lé gɔ̀ yò, a yàasa gàsɔ̀suu soolosooloε ɔplaaí n̄ zεεio.

² A lé yàasa gàsɔ̀suu kwie, a lé gɔ̀ yàasa sɔ̀ gàsɔ̀suu sósɔ̀oε. Kpélepi gbàa gàsɔ̀suu blaε, a yàasa sɔ̀ bao.

³ A gè kpεa, ɔ à a lé lipelεo yò, a yàasa gàsɔ̀suu plapla. A lépi yàasa gàsɔ̀suu sooloε, a lé gɔ̀ yàasa soplapla.

⁴ Kpéapi gbàa n̄ a yàasao gàsɔ̀suu baobaoε. ɔ a òmεε: Luakukii zálalan ke.

⁵ ɔ à Lua kpé gí yò, a yàasa gàsɔ̀suu sooloε, mé kpéne pò liaa Lua kpéi ɔplaaí n̄ zεεio n̄ a kpεo yàasa gàsɔ̀suu síiɔε.

⁶ Kpénepiɔ didikɔa leε àaɔ, a zíle baakwi, a guo baakwi, a musu baakwi. Lua kpé gbε pò kú musuɔ yàasa késáa zílepɔɔi, kpénepiɔ zadaa yáí, ké wasu Lua kpépi gí f̄so yáí.

⁷ Maa kpéne pò liaa Lua kpéi didiakɔapi musu yàasa de a zíle. A deɔkii ví e a musupɔε.

⁸ Má è wà gbε kpàle, a lesí gàsɔ̀suu sooloε, ɔ wà gbàsa Lua kpépi dɔ̀wà.

⁹ Lua kpé kpéneɔ bàasi oi gí gèele gàsɔ̀suu sɔ̀oε. Gu pò da Lua kpé

¹⁰ n̄ sa'onao kpéɔ zānguo yàasa gàsɔ̀suu baoε.

¹¹ Kpénepiɔ lé mèn pla mé bò uawa, mendo gugbāntoo oi, mendo gεomidɔ̀kii oi. Gbekpalea pò liaai yàasa gàsɔ̀suu sɔ̀oε.

¹² Be'ae oi kpé pò a lé elea Lua kpépiwa yàasa gàsɔ̀suu bàakwiε, a gbàa sɔ̀ basiiɔ̀kwí. A gí gèele pii gàsɔ̀suu sɔ̀oε.

13 Ǿ à Lua kpé yò. A gbàa gàsísuu basooe, mé kpé pò kú a be'ae oi ní ua pò kú zānguoo gàsísuu basooe ló.

14 Ua pò kú Lua kpé kpεεε gukpe oi gàsísuu basooe ló.

15 Ǿ à kpé pò kú Lua kpé kpe oi, a lé eiea Lua kpé uawa yò ní a gèkíi pò kú kpela ní kpeleoo sānu, a gbàa gàsísuu basooe ló.

Lua kpé kpεεε ní luakukíio ní a bilandaa

16 ní a bèeó ní a fεnenti tuuunaó, wà lí kpàwà a guu píi kpékpe za zíle e fεnentió kíi.

17-18 Wà malaika gàsíadeó ní daminaliό gōinakè Lua kpépi lé musu, mé wa kè wà lía kpépi guu gíoi, luakukíi ní a kpεεleo píi. Daminali kú malaikapió zānguo mēndodo. Malaikapió oa plapla,

19 a oa pò de gbēnazína pówa ae dōa daminaliwa kpela, a pò de nòomusu pówa ae dōa daminaliwa kpεε. Wà kè kpé guu gíwa wà líai píi

20 za zíle e musu ní kpépi lé musuo.

21 Lua kpépi lé yàasa ní a lesíó sáae.

Pò kú luakukíi kpεεε oi

22 lán sa'okíi pò wa kè ní líowa. A lesí gàsísuu àaó, a gbàa ní a yàasao gàsísuu plapla. A golaó ní a zebóó ní a saaloóá líe. Ǿ gbépi òmεε: Táabūnu pò kú Dii aεn ke.

23 Lua kpé kpεεε ní luakukíi kpεεleo gba pò ì koo kpaaū ví.

24 Kpεεlepíó gbaó plaplaε, mé ì liasāizō.

25 Wà malaika gàsíadeó ní daminaliό gōinakè kpεεε gbapiówa lá wa kè gíwawa, mé wà bilandaa saa kè ní lío.

26 Lua kpé bilandaa gí fɛnɛnti tuuunaɔ ví, mé wà daminali gɔinaɔ kè fɛnɛntipɔ lɛɔwa ɔplaaí n̄ zɛɛio. Lua kpépi kpéneɔ saa ví lɔ.

42

Sa'onaɔ kpé

1 ɔ à ma sɛ gèmanɔ gugbāntoo oi e ua sɛ́iau e kpé pɔ́ kpaafi n̄ ua plaadeo bɔaa n̄ kpé pɔ́ kú gugbāntoo oio.

2 Kpépi gbàa gàsɛsuu basooɛ, a yàasa blakwi, a lé eɛa gugbāntoowa.

3 Ua plaade ku kpépi n̄ Lua kpéɔ zānguo, a yàasa gàsɛsuu baoɛ. Kpépi kpaafi n̄ ua sɛ́ia gbɛ pɔ́ kpáɛaoɛ. Kpé didikɔa lɛɛ àaɔ kpaafi n̄ Lua kpé kpéneɔ.

4 Gɛkii ku kpénepiɔ zānguo, a yàasa gàsɛsuu kwi, a gbàa basoo. Kpépi lé eɛa gugbāntoowa.

5 Kpéne pɔ́ kú musu yàasa i ka kpéne pɔ́ kú zíɛ n̄ guoowao, gɛkii pɔ́ kú we yáí.

6 Musu kpénepiɔ gbapeɛɛɔ ví lán ua pɔ́wao. A yáí kpénepiɔ gu kɛ́sãa kpéne pɔ́ kú zíɛ n̄ guooɔzi.

7 Bii kú kpépi kpeɛɛ ua sɛ́ia oi, à pài e gàsɛsuu blakwi.

8 Asa ua sɛ́ia oi kpépi gbàa gàsɛsuu blakwiɛ. Lua kpé oi sɔ́ gàsɛsuu basoo.

9 Kpénepiɔ gɛkii kú zíɛ gukpe oi. A lépi eɛa ua sɛ́iawa.

10 Kpéneɔ nana bíiwa Lua kpé gɛɔmidɔkii oi lɔ, bɔaa n̄ kpé pɔ́ kú gɛɔmidɔkii oio.

11 Gēkii ku kpénepiɔ zānguo lán kpéne pɔ aa ku gugbāntoo oiɔ pɔwa. A gbāa ní a yàasao sáae. Gugbāntoo oi kpénepiɔ gēkii ní ní zɔɔo ní ní léo sáa

12 ní geɔmidɔkii pɔɔe. Zé pɔ wí gēu ku gēkii miwa bíi sae gukpe oi lán gugbāntoo oi pɔwa.

13 ɔ gbépi òmɛɛ: Gugbāntoo oi kpéneɔ ní geɔmidɔkii oi kpéne pɔ kpaaia ní ua plaadeɔ kua adoaɛ. Wekii sa'ona pɔ aai sɔ Diizio lí Dii pɔɔ bleu. Wekii aali Dii pɔɔ káleeu, pɔwenti ní duun awakpabɔɔ ní tàae fiabobɔɔ, ké gupi kua adoa yáí.

14 Tó sa'onaɔ gēu, aasuli bɔ gu pɔ a kua adoapiu aa gē ua séiauo, sema aa ní pɔkasa pɔ aai zíkɛɔɔ tò we gia, asa pɔpiɔ kua adoaɛ. E aao gé bɔi gbéɔwa, aali pɔkasa líle.

15 Ké à Lua kpé ua plaade yɔ̀ a làa, à ma se b̀òmanɔ ní bɔle pɔ kú gukpe oi léo, ɔ a yɔ̀ à líai.

16 Gukpe bíi gàsísuu òaa pla ní basɔoɔe.

17 Gugbāntoo bíi gàsísuu òaa pla ní basɔoɔe bɔ.

18 Geɔmidɔkii bíi gàsísuu òaa pla ní basɔoɔe bɔ.

19 ɔ à gè be'ae bíi yɔ̀, à kè gàsísuu òaa pla ní basɔoɔ bɔ.

20 Maa à a bíi yɔ̀ à líai kpe síiɔ píi. A yàasa ní a gbāao gàsísuu òaa pla ní basɔoɔe píi. Bíipi pɔ pɔ de Lua pɔ ũ kèkɔwa ní pɔ pɔ de Lua pɔ ũoo.

43

Dii gawi sua a kpéu

1 ɔ à ma se gèmanɔ gukpe oi bɔleu.

² Má è Isailiò Lua gawi b̀ò gukpe oi, aà l̀òò de lán iz̀òòsuka k̀òfiwa,* mé aà gawipi t̀òòle p̀ù.

³ Wé̀pungu p̀ó má èpi b̀ò lán wé̀pungu p̀ó má è g̀òò p̀ó Lua m̀ò wá m̀eewia kaaleiwaε, lán wé̀pungu p̀ó má è Kebaa saε, ò ma wule ma gbεeuwaε.

⁴ Dii gawi g̀è gukpe oi b̀òlepiu e aà kpéu.

⁵ Lua Nisina ma se gèmanò ua plaadeu, ò má è Dii gawi aà kpé pà.

⁶ G̀òpi zεa ma saε, ò má mà wàle yā'omεε za kpépiu

⁷ wà m̀è: Gbēnazin né, ma kpalabaa kpáleklin ke, ma gbadib̀on ke. Máò ku Isailiò guu laε e g̀òòpii. Isailiò ní ní kíaò ma t̀ó p̀ó a kua adoa ò̀òkpa ní ní gbáleao ní ní kíaò gεò bau l̀òò.

⁸ Kíapiò uakpà wa nàna ma uawaε, aa kped̀ò wa nàna ma kpéwa, bíi mé g̀ò daa wá zānguo. Aa ma t̀ó p̀ó a kua adoa ò̀òkpà ní yābεε p̀ó aa k̀èò, ò ma ní m̀ionz̀ò ní p̀ofεò.

⁹ Aa ní gbáleapi t̀ó, aai ní kía gεpiò kēa, m̀io kú ní guu sa g̀òòpii.

¹⁰ Gbēnazin né, ma ua yá b̀òòleke Isailiòne, aai làasooke a kpaawa, an gεε i g̀ò kpá ní wéi ní duuna yái.

¹¹ T̀ó an gεε g̀ò kpá ní wéi yá p̀ó aa k̀èò yái, ma ua taa b̀òòlekené, a kpaá ní a b̀òk̀iò ní a g̀èk̀iò ní a iadaaò ní a ikoyāò ní a yādileao. N a b̀òòlekené, ní ké láu ní wáa, ké aao a iadaaò k̀iia, aai zike a yādileao wa.

¹² Ma kpe ikoyān we. T̀òòle p̀ó liaai gb̀èsisi musuá ma p̀óε, a kua adoa píie. Ma kpé ikoyān we.

* 43:2 Zia 1.15

Sa'okii yá
(Boa 27.1-2, 2Lad 4.1)

¹³ Lá wà sa'okii yòn ke: Gàsísuu pò wàle a yá'opi de gàsísuu doa òla doε. Wà εyò wa lía sa'okii pizi, a yàasa ní a zão gàsísuu dodo, mé pò pò wa bò wa líai òtã doε. Sa'okii pi lesín ke:

¹⁴ Daalea ε pò kú tóεu e a swá nénawa gàsísuu plaε, a swá pi yàasa gàsísuu doε. Za a swá nénapiwa e a zõwa gàsísuu síiõε, a yàasa sõ gàsísuu do.

¹⁵ A kina pò kú musu lesí gàsísuu síiõε, mé a kóba mèn síiõ kpa musu.

¹⁶ Kínapi gbãa ní a yàasao sáaε, gàsísuu kuεplapla.

¹⁷ Swá zõpi kíi sa'okii gbãa ní a yàasao sáaε, gàsísuu gẽo m̀ndosaisaiε. Swá pò líai zíε yàasa òtã doε, mé ε pò líai yàasa gàsísuu do.

¹⁸ Ɔ a òmεε: Gbēnazin né, Dii Lua m̀: Tó wa sa'okii pi bò, ké wà e sa pò wí a pò káεu à tékū owà, wi au éléwà, a yádileαn ke:

¹⁹ Levii bui sa'ona pò aa de Zadoki bui ũ mé aa s̄mazi ma gbagbai. Gáaena kpámá duun awakpabõ ũ,

²⁰ ní a au dã máma sa'okii kóba m̀n síiõwa ní a swá zõ gola m̀n síiõ ní pò pò wa bò wa líai pi, ní gbãbõè, i gõ ma pò ũ.

²¹ Gáaena duun awakpabõ pi se gεð gu pò wa díεu ma ua, ní tesõwà à tékū,

²² a gõ plaade ní sa'o ní blesan sãasaio duun awakpabõ ũ, wi gbãbõð sa'okiiε, lá wa kè ní gáaenaowa.

²³ Tó n gbāb̀̀è ní làa, gáaena sãasai ní sãsakao sãasaio

²⁴ se m̀̀omεε, sa'onao i wisi fáfãwà, aai ma gbagbaò sa p̀̀ó wĩ a p̀̀ó káteu à tékũ ũ.

²⁵ E g̀̀o sopla nilio blesana kpa duun awakpabo ũ lá gu lé do ní gáaena sãasaio ní sãsakao sãasaio.

²⁶ G̀̀o soplapi guu aali gbābo sa'okliε, i g̀̀o ma p̀̀ó ũ, aai na zĩwa.

²⁷ G̀̀o piob gbea, g̀̀o swaaõde zĩ sa'onao lí sa p̀̀ó wĩ a p̀̀ó káteu à tékũo o sa'oklipiwa gbéõne ní sáaukpasao, ma p̀̀o i kemá na.

44

Gukpe oi boleá kí p̀̀e

¹ Ǿ à ma se à èa gèmano ua séia bole p̀̀ó kú gukpe oi kpeεε, a zé taa.

² Ǿ Dii òmεε: Wa boλεε bee zé tó taaε, wasu wẽo. Gbẽε su gẽuo, àò taaε, asa ma Dii Isailio Lua ma gẽuε.

³ Kí mé a zõλε boλεpiu, i p̀̀obleu ma wáa. Aali gẽ, ili bo ní boλεpi bilandaa zéo.

Bui zĩloe suli gẽ Lua uao

⁴ Ǿ à ma se gèmano gugbãntoo oi boλεu e Dii kpé kpeεε. Ké ma gugwà, õ má è Dii gawi aà kpé pà, õ ma wule ma gbεεu.

⁵ Ǿ Dii òmεε: Gbẽnazĩn né, swákpa yá p̀̀ó máλε onε ma kpé yádileao ní a ikoyão musu ma. Gbé p̀̀ó lé gẽo ní gbé p̀̀ó lé boò tãasika.

⁶ O Isaili swáyãmansaideõne ma Dii Lua ma mè an yãbẽεkeao mò le.

7 Aa gè ma ua ní bui zìlo gyafɔɔde pɔ an sɔ pípiaoɔ, ɔ aa ma kpé gbálèdò gɔɔ pɔ wàlɛ nísí ní auo kpaa ma blɛ ũ. An yābɛɛkea pāleɔ bàasi, lá aa ma bàakuaɔnɔ yá gbòon we.

8 Aai laaidò ma kpé zìwao, aa zìpi tò dāɔnɛɛ.

9 Ma Dii Lua ma mè, bui zìlo gyafɔɔde pɔ an sɔ pípiaoɔ suli gɛ ma uao, baa bui zìlo pɔ kú Isailio guuɔ.

Levii bui suli sa'oo

10 Levii bui pɔ aa pòɔɔzākèmɛɛ gɔɔ pɔ Isailio sásāa, aa zà ma yáwa, aa té ní táaɔziɔ ní duuna gbɛ'e.

11 Aali zìkɛ ma ua, aalio wéte a bɔleɔ yái. Aali ma ua zì kɛ, aai sa pɔ wí a pɔ káteu à tékũò kòlokpakpa ní sa'obɔ pɔ gbéɔ ì mɔòò, aai zìkené.

12 N beeo lá aa sa'ò Isailionɛ ní táaɔwa, aa tò aa zà yáwa aa duunakè, a yái ma Dii Lua ma ɔlèlɛné ma mè aa ní duuna gbɛ'e.

13 Aasuli sɔmazi ma gbagbaio. Aasuli ɔkã ma pɔ ge ma blɛwao, an gɛɛ ì gɔ kpá ní wéi an yābɛɛkeao yái.

14 N beeo má a ua yá ní zì pɔ wí kɛ weo píi nané ní ɔzìɛ.

Yādilea sa'onanɛ

15 Ké Isailio pòɔɔzākèmɛɛ, Levii bui sa'ona pɔ aa de Zadoki bui ũ laaidò ma ua zìwa. Ampio mé aa sɔmazi aao zìkɛmɛɛ. Aao zɛ ma aɛ, aai ma gbagba ní nísio ní auo. Ma Dii Lua máme má ò.

16 Ampio mé aali gɛ ma kúkíi, aai sɔ ma táabūnui, aai ma gbagba, aai zìkɛmɛɛ.

17 Tó aa gè ua plaade bọ́lẹ́ dou, aali bàabaa pọ́kasa da. Aasuli zíkẹ́ ua plaade bọ́lẹ́ guu ge Lua kpé kpeelee ní pọ́kǎ pọ́kasao daao.

18 Aaliọ́ bàabaa fùà kpaa, aaiọ́ bàabaa sòlo gese yeyea. Aasuli pọ́ pọ́ a tó í simá yeo.

19 Tó aa bọ́ lé gé gbé́ọ́ kǐi ua séiaú, aali ní pọ́kasa pọ́ aai zíkẹ́ọ́ bọ́ gǐa, aai kále ma ua kpénẹ́ọ́ dou, aai a pǎle da, ké an pọ́kasapiọ́ su na gbé́ọ́wa à ìadamáo yáí.

20 Aasuli migbaa léo.* Aasuli tó ní mikǎ dadańla sọ́, aali lao.

21 Sa'onao suli vẹ́emi wà gè ua plaadeuo.†

22 Aasuli gyaa ge nọ́ pọ́ wà gǐi seọ́, sema Isaili nọ́ léso ge an sa'on dee gyaa.‡

23 Aali pọ́ pọ́ de ma pọ́ ũ dǎakǎe ní pọ́ pọ́ de ma pọ́ ũoọ́ dada ma gbé́ọ́ne. Maa lọ́ ní pọ́ gbǎ́lea ní a gbǎ́lesaio dǎakǎeo.§

24 Tó sòle sù fẹ́le, sa'onao mé aali a yágǎgǎ, aai yákpaleke lá má dǐlewa. Aaliọ́ dikpe pọ́ má dǐleọ́ ikoyáọ́ ní a yǎdileao kǔa, aai kámabogọ́ dǐle adoa.

25 Sa'ona suli sọ́ gẹ́i à gbǎ́leo, ǎma tó aà mae ge aà da ge aà né ge aà vǐi ge aà dǎuna ge aà dǎe pọ́ i zǎkẹ́oẹ, ọ́ a zẹ́vǐ à gbǎ́le aà yáí.*

26 Aà gbǎ́bọ́a aziae gbẹ́a aali kámabo e gọ́ọ́ soplá.

27 Gọ́ọ́ pọ́ à gè sa'oi ma kpé ua plaadeu, aali sa'o ní duun awakpabọ́. Ma Dii Lua máme má ò.

28 Máme má ní túbi ũ. Wasuli ní baa da tọ́le kpaaleuo, máme má ní baa ũ.†

* 44:20 Lev 21.5 † 44:21 Lev 10.9 ‡ 44:22 Lev 21.7, 13-14

§ 44:23 Lev 10.10 * 44:25 Lev 21.1-4 † 44:28 Nao 18.20

29 Aali pówenti ní duun awakpabɔɔ ní tàae fiabobɔɔ ble. Pó pów wa kpàa ní a míbaɔ Isaili bùsuuɔ mé aɔ de ní pów ũ.

30 Isailiɔ buapó káauɔ ní ní gba sɛíiɔ píi aɔ de sa'onɔɔ pów ũe. Aali ní pówena káau tí kpá sa'onɔɔwa, mí báaada ní uau.‡

31 Sa'onɔɔ suli pów kòlokpasai ge pów pów wài dè nòɔ soo, bá ge nòɔ kpele buin nò.§

45

Bùsu kpaalea

1 Tó a gbèlà bùsu kpaalea yá musu, à Dii baa kpawà. A gbàa gàsísuu òasɔɔɔ leɛ baasɔɔ (25.000), a yàasa leɛ òasɔɔɔ leɛ baɔ (20.000). Tòlèpiá Dii pów.

2 Tòlè iɔ ku a guu Dii ua pów ũ. A gbàa ní a yàasao iɔ sáa gàsísuu òaa pla ní basɔɔɔ (500), wi gu to dai, a yàasa iɔ gàsísuu blakwi.

3 Dii tòlèpi kpe do iɔ de aà ua ní aà kúkíio pów ũ. A gbàa gàsísuu òasɔɔɔ leɛ baasɔɔ (25.000), a yàasa òasɔɔɔ leɛ kwi (10.000).

4 Tòlèpiá Dii pów. Sa'ona pów aai zíkè Dii ua, aai s̄aazi aà gbagbaiɔ mé aɔ ví, aai bekpau, Dii ua iɔ ku we b.

5 Tòlèpi kpedo gbàa iɔ gàsísuu òasɔɔɔ leɛ baasɔɔ (25.000), a yàasa òasɔɔɔ leɛ kwi (10.000). Levii bui pów aai zíkè Dii uaɔ mé aɔ ví. An wéleɔ iɔ ku we.

‡ 44:30 Nao 18.8-19 § 44:31 Lev 22.8

⁶ A tɔɔɔlɛ pɔ́ dǎ Dii pɔ́i dile mɛɛwɪa kálɛkɪi ũ, a gbàa gàsɪsuu òaasɔɔɔo lɛɛ baasɔɔ (25.000), a yàasa òaasɔɔɔo lɛɛ sɔɔ (5.000). Isailiɔ pɔ́n we nípii.

⁷ Kí tɔɔɔlɛ ìɔ da Dii tɔɔɔlɛi ní mɛɛwɪa tɔɔɔlɛo kpɛla ní kpɛleo za bɛ'ae e gukpɛ. A lɛɔ ìɔ pɛakɔ́wa ní pɔ́ pɔ́ Isaili buiɔ aa a kpaalɛsɛo za bɛ'ae e gukpɛ.

⁸ Tɔɔɔlɛpi ìɔ dɛ aà pɔ́ ũ Isaili bùsuu. Kíá pɔ́ má kpá a gbãamɔ ma gbéɔ́nɛ lɔo, aa to Isailiɔ tɔɔɔlɛ kpaalɛ e ní buiwa.

⁹ Dii Lua mɛ: Isaili kíáɔ, bee mɔ̀wá. A á pǎsɪkɛa ní á gbãamɔa gbéɔ́nɛo tó, ìɔ yãmaake a zéwa. Asu tɔɔɔlɛ si ma gbéɔ́wa lɔo. Ma Dii Lua máme má ò.

¹⁰ A tó á kiloo ní á zaas ní á nísiyɔ̀bɔɔ aas ku a zéwa.*

¹¹ Pówɛna pɔ́yɔ̀bɔɔ ní nísi pɔ́yɔ̀bɔɔ líɔ sáa. Apii ìɔ litili baobao.

¹² Anusu do ìɔ gela bao. Mina do ìɔ á́nusu ɔwatɛ bàáɔ.

¹³ Gba pɔ́ àli damɛɛn kɛ: Pówɛna litili òaa do guu àli ma gba litili àaɔ.

¹⁴ Nísi litili òaa do guu àli ma gba litili pla.

¹⁵ Isaili bùsu sã mɛ̀n òaa do guu àli ma gba mɛ̀ndo. Gbapi ìɔ dɛ pówɛnti gba ní sa pɔ́ wɪ a pɔ́ kátɛu à tékũɔ ní sáaukpasasɔ ũ gbéɔ́ duunakɛama yáí. Ma Dii Lua máme má ò.

¹⁶ Isaili bùsudeɔ píi lí gbapiɔ kãaakãaa ní kíáɛ.

¹⁷ Sa pɔ́ wɪ a pɔ́ kátɛu à tékũɔ ní pówɛnti gbas ní vɛɛ pɔ́ wɪ éle dikpɛgɔɔɔ ìɔ dɛ kí yá ũ, mɔ dafu dikpɛgɔɔɔ ní kámabogɔɔɔ ní dikpɛ pɔ́ má díle Isailiɔnɛo píi. Ōme ali duun awakpabɔɔ kpá ní pówɛntio ní sa pɔ́ wɪ a

* **45:10** Lev 19.36

pó káteu à tékũ ní sáaukpasao Isailio duunakẽama yáí.

Dikpe

(Boa 12.1-20, Lev 23.33-43)

18 Ma Dii Lua ma m̀è: M̀o s̀éia g̀oo s̀éia z̀í àli g̀áaena s̀aasai s̀é, í gb̀ab̀òd ma k̀úkié.

19 Sa'ona lí duun awakpab̀opi au d̀ã, i máma ma kpé kpéle gbapeleowa ní sa'ok̀i lé gola síiõ ní ua plaade bole gbapele.

20 Ali yá doupi ke m̀o g̀oo soplade z̀í gbé́ pó z̀ãma ní lé aa duunakèò ní gbé́ pó aa kè d̀õsaiõne, í gb̀ab̀òd ma kpé.

21 M̀o s̀éia g̀oo g̀ẽo m̀endosaide z̀í àli Gẽamusu dikpeke e g̀oo soplá. G̀oo bee àli k̀ãa só.

22 G̀oo bee kí mé ali g̀áae kpa duun awakpab̀o ù api ní a b̀ùsudeo pó ù.

23 Dikpepi guu alio sa pó wí a pó káteu à tékũ oa lá gu lé d̀o e g̀oo soplá ní g̀áae m̀en sopláplá ní s̀asakao s̀aasai m̀en sopláplá ní blesanao m̀endodo duun awakpab̀o ù.

24 Aáli p̀ówenti kpá g̀áae ní s̀asakao miwa koko dodo ní nísio litili àaõ'aaõ.

25 M̀o soplade g̀oo g̀ẽo m̀endosaide dikpe z̀í aàlio kpa màa lá gu lé d̀o e g̀oo soplá duun awakpab̀o ní sa pó wí a pó káteu à tékũ ob̀o ù ní a p̀ówentio ní a nísio.

46

Yá pó kí ali ke dikpeg̀ooz̀i

1 Dii Lua mè: Wàli ua plaade bọle pọ a lé elea gukpewa gba to taae e gọọ soolo pọ wí zíkẹwọ ge pao, wili wē kámabogọọzị ní mọ dafu dikpẹgọọzịo.

2 Kí ali bọ ua séiaue, i gē ní bọlepi bilandao, i ze bọlepi gbapeleo sae. Sa'onao lí sa pọ wí a pọ káteu à tékū oè ní sáaukpasaọ, ili kúle bọlepi bèewa, i gbasa bọ. Wàli bọlepi gbatao e oosi.

3 Bùsudeọ lí kúle Dii e bọlepi kpẹele kámabogọọọ ní mọ dafu dikpẹgọọọ.

4 Kámabogọọzị kí lí mọ ní sānebọbọ sāsaiọ mèn soolo ní sāsakao sāsaiọ mèndo sa pọ wí a pọ káteu à tékū obọọ ũ.

5 Aàli pọwenti kpá ní sāsakao koko do, sānebọbọ sọ lá a yeiwaε. Pọwenti koko do nísi aliọ litili àaεε.

6 Mọ dafu dikpẹgọọ aàli mọ ní gáaenao ní sānebọbọ mèn soolo ní sāsakao. A kee su àọ sāa vıo.

7 Aàli pọwenti kpá ní zupio koko do ní sāsakao koko do, sānebọbọ sọ lá a yeiwaε. Pọwenti koko do nísi aliọ litili àaεε.

8 Kí lí gē, ili bọ ní bọle bilandaa zé doupio.

9 Tó bùsudeọ mò kúle Dii e dikpẹgọọzị, gbé pọ gè ní gugbāntoo oi bọleo lí bọ ní gẹmidọkii oi bọleo, gbé pọ gè ní gẹmidọkii oi bọleo lí bọ ní gugbāntoo oi bọleo. Asu ea bọ ní bọle pọ à gèuoo, sema aà bọ ní a ae oi bọleo.

10 Kí líọ kúńńọ we. Tó gbéọ lé gē, aàli gē. Tó aale bọle, ili bọ.

11 Dikpẹgọọọ ní kámabogọọọ zị zu ge sāsakao miwa pọwenti gba líọ koko dodo, sānebọbọ sọ lá wa yeiwaε. Pọwen koko do nísi aliọ litili àaεε.

12 Tó kí mò ní gbao Dii e, sa pọ wí a pọ káteu à tékū ge sáaukpasaọn nò, wàli gukpε oi bọle gba wēè, ili

kpá lá ì ke kámabogɔɔzɪwa. Tó à b̀̀, wi gbata àà kpe.

¹³ Wàliɔ sa p̀́ wí a p̀́ káteu à tékũ o Diiwa ní sã wẽdona sãasaio lá gu lé d̀́ kɔɔ ní kɔɔɔ

¹⁴ ní p̀́wentiɔ litili àaã ní nísio litili do p̀́wenti m̀̀sekea yáí. Wàliɔ p̀́wentiɔ kpa Diiwa lá gu lé d̀́ gɔɔpiie.

¹⁵ Wàliɔ sa p̀́ wí a p̀́ káteu à tékũ o ní sãneboɔ kɔɔ ní kɔɔɔ lá gu lé d̀́ ní p̀́wentiɔ ní nísio màa.

¹⁶ Dii Lua mè: Tó kí a n̄́ do gbà a t̀̀le saalo, àà népi buio mé aali a túbi sé.

¹⁷ Kási tó à a z̀̀blenaɔ do gbà a t̀̀le saalo, alio de z̀̀blenapi p̀́ ùe e g̃õa w̃́e ù w̃́, * i ea g̃õ kípi p̀́ ù. Àà n̄́ mé aali a túbi sé n̄́t̃̃e.

¹⁸ Kí suli gb̃̃e t̀̀le síwàò, mé asuli ní yáwàò. Àà z̃̃a t̀̀le ò ali kpá a n̄́wa túbi ù, ké ma gb̃̃e su go a t̀̀lewao yáí.

¹⁹ Ǿ g̃õpi ma se g̀̀manaɔ sa'onã kpéne p̀́ kú b̀̀le sae léu, a lé eia gugb̃̃antoowa. A gu ò̀̀m̃̃e kpépi be'ae oi,

²⁰ ò a ò̀̀m̃̃e: Gupiu ò sa'onã lí tàae fiabobɔɔ ní duun awakpabɔɔ f̀̀uk̃̃e, aali p̀́wenti kàa k̃̃e, ké aasu geò ua séiau aa kã gb̃̃́wa aa ìadamáò yáí.

²¹ Ǿ à èa ma se s̀̀manaɔ ua séiau, à bèb̃̃emaɔ uapi gola síiɔu. Má uanaeɔ è a golapiu.

²² A gola ní golao uanapiɔ gb̃̃a g̃̃s̃̃isuu blablae, a yàasa baakwikwi. Uana m̃̃en síiɔpi doũe.

²³ Wà g̃̃b̀̀ ìia uanapiɔzi mé wà k̃̃inaɔ p̀̀lepele ìiai z̃̃íle.

²⁴ Ǿ g̃õpi ò̀̀m̃̃e: Blekek̃̃iɔn ke. La Dii ua z̃̃ikenaɔ lí sa'onɔ f̀̀uk̃̃e gb̃̃́ne.

* **46:17** Lev 25.10

47

Swa pɔ́ ɪ̀ bɔ́ Dii kpéu

¹ A èa ma se gèmanɔ́ Dii kpé kpele, ɔ́ má è í lé bɔ́ kpépi bèe zíe* gɛɔmidɔ́kíi oi, àle gě sa'okíi gɛɔmidɔ́kíi oi, àle tá gukpe oi, asa Dii kpé lé elea gukpewaɛ.

² A ma se b̀lemanɔ́ ní gugbāntoo oi b̀leo, ɔ́ à d̀manɔ́ bíizi e gukpe oi b̀leu, ɔ́ má è ípi lé bàale b̀lepi sae gɛɔmidɔ́kíi oi.

³ Gõpi gè gukpe oi, a bà pɔ́yɔ́bɔ́ kúa. A ba ỳò g̀s̀s̀suu òaa sɔ́o léu, ɔ́ à ma se b̀umanɔ́ íwa, ípi wá kú wá kèsewoũ léu.

⁴ A ba ỳò g̀s̀s̀suu òaa sɔ́o léu b̀, ɔ́ à ma se b̀umanɔ́, í wá kú wá koso léu. A ba ỳò g̀s̀s̀suu òaa sɔ́o léu b̀, ɔ́ à ma se b̀umanɔ́, í wá kú wápi léu.

⁵ A ba ỳò g̀s̀s̀suu òaa sɔ́o léu b̀, ɔ́ í g̀ò da swa pɔ́ má f̃ buawào ũ, asa ípi dàgua wa f̃ g̃eu b̀o, sema wà kpáa'owà bàasio.

⁶ Ǿ à ma la à mè: Gbēnazin né, n bee èó? Ǿ à èa lé buamanɔ́ s̃s̃s̃a.

⁷ Ké ma bua, ma lí è kpa swa baala ní baaleo, an dasi kè zài.

⁸ Ǿ a òmɛɛ: Ipi lé tá gukpe oi e Yuudē guzulɛuɛ, i ká Isida Wisidewa. Tó à kàwà, ísidapi í i maakū.

⁹ Gu pɔ́ ípi bàalè tàu píi, pɔ́ bèeɔ iɔ́ ke píi ỳeỹɔ́ɛ. Kpɔ́ɔ iɔ́ ku we dasidasi, asa gu pɔ́ ípi gè kàu píi, a maakūɛ. Gu pɔ́ swapi tàu píi, pɔ́ pɔ́ kú weɔ píi aao b̃éɛɛ.

* 47:1 Zkl 14.8, Zaa 7.38, Zia 22.1

¹⁰ Kpòwɛnaɔ zεzε ísidapi gεεwa. Táalufálεkíiɔ ku za ɛngedi e ɛnegelaiũ. Kpò buiɔ lé ví weo lán ísia kpɔɔwa.

¹¹ N beeo dānaɔ n̄ biao í a maakũo, aa gɔ màaε wisi'ekii ũ.

¹² Lí pó wí a bε ble bui píi a bɔle swapi baale n̄ a baalao. An kee láe a giigagao, mé an bε aɔ láaa vío. Lípiɔ aao n̄'i mo n̄ moε, asa í pó lípiɔ lé e lé bɔ luakukiiε. Lípiɔ beɔá pɔbleaε, mé a láɔá gbéɔ gbágbābɔε.†

Bùsu zɔlɔ

¹³ Dii Lua mè: A Isaili bui kuεplaɔ, lá á bùsu kpaalen ke. Yosefu buiɔ kpaalese mèn pla,

¹⁴ í kpaalené sáasaa. Bùsue bee a gɔ á pó ũε, asa ma legbè ma mè má kpá á deziɔwaε.

¹⁵ A bùsu zɔlɛn ke: Bɔa za ísia zɔɔi gugbāntoo oi a dɔ ɛteloni zéi e Amata bɔlei, i gé Zedada

¹⁶ n̄ Belotao n̄ Siblaiũ pó kú Damasi bùsu n̄ Amata bùsuo léu, i gé e à gε pε Azaatikɔ, Haulani bùsu léwa.

¹⁷ Bùsu lépi a daale ísiawaε, i gé Azaa'enana, Damasi bùsu léu. Amata bùsu lé iɔ ku gugbāntoo oi. A bùsu lé gugbāntoo oin we.

¹⁸ Gukpε oi á bùsu lé a gé Haulani n̄ Damasio zānguoε, i pā Yuudēi Galada bùsu n̄ Isaili bùsuo zānguo, i gε pε Isida Wisidewa e Tamaa. A bùsu lé gukpε oin we.

¹⁹ Gεɔmidɔkii oi bɔa Tamaa a gé e Meliba Kadési íkii, i pā Egipi zé swai e ísia zɔɔi. A bùsu lé gεɔmidɔkii oin we.

† 47:12 Zia 22.2

20 Be'ae oi ísia z̄ɔ́ mé aɔ de á b̄usu z̄ɔ́le ũ e gu p̄ó b̄ɔaa n̄ Amata b̄ɔleɔ. A b̄usu lé be'ae oin we.

21 A b̄usupi kpaalek̄ɔe á Isailiɔ á buiwa.

22 A b̄usupi kpaale n̄ gbelaao n̄ b̄òmɔ p̄ó ne'í á guuɔ s̄anu. A n̄ dile á Isaili b̄usudeɔ ũ, í n̄ da á Isaili buiɔ kpaale guu.

23 A Isaili bui p̄ó b̄òmɔ ku a guu, we á aà dau kpaaleu. Ma Dii Lua máme má ò.

48

Isaili b̄usu kpaalea

1 Buip̄iɔn ke baade n̄ a t̄ɔ́. Sea gugb̄ántoo oi Dã buiɔ a lee do sé. An b̄usu a p̄ã Etoni z̄éi e Amata b̄ɔlei. Azaa'enana n̄ Damasi b̄usu lé p̄ó kú gugb̄ántoo oi Amata b̄usu saeo mé n̄ b̄usu lé ũ gukpe oi.

2 Asee buiɔ i a lee do sé. An b̄usu iɔ naa Dã buiɔ b̄usuwa za gukpe e be'ae.

3 Nefatali buiɔ i a lee do sé, iɔ naa Asee buiɔ p̄ówa.

4 Manase buiɔ i a lee do sé, iɔ naa Nefatali buiɔ p̄ówa.

5 Eflaiũ buiɔ i a lee do sé, iɔ naa Manase buiɔ p̄ówa.

6 Lubeni buiɔ i a lee do sé, iɔ naa Eflaiũ buiɔ p̄ówa.

7 Yuda buiɔ i lee do sé, iɔ naa Lubeni buiɔ p̄ówa.

8 B̄usu p̄ó á kpá Diiwa aɔ naa Yudaɔ b̄usuwaɔ za gukpe e be'ae. B̄usupi yàasa iɔ ḡàs̄isuu òaas̄ɔɔo lee baas̄ɔɔo (25.000), a gb̄aa iɔ s̄aa n̄ buiɔ p̄ó za gukpe e be'ae. Dii kúkii iɔ ku guoguo.

9 B̄usu p̄ó á kpá Diiwapi gb̄aa iɔ ḡàs̄isuu òaas̄ɔɔo lee baas̄ɔɔo (25.000), a yàasa lee kwi (10.000).

10 Dii t̄ɔ́lepi aɔ de sa'onaa p̄ó ũe. Gugb̄ántoo oi ḡàs̄isuu òaas̄ɔɔo lee baas̄ɔɔo (25.000), be'ae oi lee kwi

(10.000), gukpe oi lee kwi (10.000), gɛɔmidɔkɪi oi lee baasɔɔ (25.000). Dii kúkɪi aɔ ku guoguoɛ.

¹¹ Zadoki bui sa'ona pɔ wà ní díɛ Dii gbàgbana ũ pón we. Ké Isailiɔ zà yáwa, Zadoki buiɔ zɪ pɔ Dii dànɛ kè, aai zā aà yáwa lá Levii buiɔ kèwao.

¹² Wa Dii tɔɔɛ kɪnɪpi kpámá, a kua iɔ adoa, sa'onao tɔɔɛpi iɔ naa Levii buiɔ bùsuwa.

¹³ Levii buiɔ bùsu iɔ naa sa'onao bùsuwa. A gbàa iɔ gàsɪsuu òaasɔɔɔ lee baasɔɔ (25.000), a yàasa lee kwi (10.000).

¹⁴ Aasuli yáao, aasuli a leũkpakɛo, aasuli kpá gbɛpàlɛwao. An bùsupi deńla, ké Dii pɔɛ yáí.

¹⁵ Tɔɔɛ pɔ a gɔ yàasa iɔ gàsɪsuu òaasɔɔɔ lee sɔɔ (5.000), a gbàa lee baasɔɔ (25.000). Mɛɛwiadeɔ pón we, aa bekpau, aai pɔɔ dádāu. Mɛɛwiapi iɔ ku guoguo,

¹⁶ a gbàa ní a yàasao iɔ sáa. A gola ní golao iɔ gàsɪsuu òaasɔɔɔ lee síiɔ ní òaa pla ní basɔɔo (4.500).

¹⁷ Dádákɛkɪi iɔ liaai, a yàasa gàsɪsuu òaa do ní blakwio (250).

¹⁸ Bùsu pɔ gɔ iɔ naa Dii tɔɔɛwa gukpe oi gàsɪsuu òaasɔɔɔ lee kwi (10.000), be'ae oi lee kwi (10.000) e a gbàa léu. Tɔɔɛpi ble iɔ de wéɛpi zíkɛnaɔ pɔblea ũ.

¹⁹ Isaili bui pɪi guu ɔ mɛɛwia buakɛnapiɔ bɔu.

²⁰ A Dii tɔɔɛ li gudoũ ní mɛɛwia pɔɔ, a gbàa ní a yàasao iɔ sáa gàsɪsuu òaasɔɔɔ lee baasɔɔ (25.000).

²¹ Sɛa tɔɔɛ pɔ de Dii pɔ ũ ní mɛɛwia pɔowa e à gè pè á bùsu zɔlɛwa kpɛla ní kpɛleo iɔ de kí pɔ ũ. Tɔɔɛ pɔ kú gukpe oi ní be'ae oio gbàa iɔ gàsɪsuu òaasɔɔɔ lee baasɔɔ (25.000). Kí tɔɔɛpi iɔ naa tɔɔɛ pɔ á buiɔ a

kpaalekewa. Dii tɔle pɔ aà kpé aɔ ku a guuɔ iɔ ku kí tɔleɔ zānguɔ.

²² Levii buiɔ tɔle ní mɛɛwia tɔleɔ iɔ ku kí tɔleɔ zānguɔ. Kí tɔleɔ iɔ ku Yudaɔ tɔle ní Běyāmeɛ buiɔ tɔleɔ zānguɔ.

²³ Bui kíniɔ pón ke: Běyāmeɛ buiɔ i a lee do se za gukpe e be'ae.

²⁴ Simeɔ buiɔ i a lee do sé, iɔ naa Běyāmeɛ buiɔ pɔwa.

²⁵ Isakaa buiɔ i a lee do sé, iɔ naa Simeɔ buiɔ pɔwa.

²⁶ Zabulɔni buiɔ i a lee do sé, iɔ naa Isakaa buiɔ pɔwa.

²⁷ Gada buiɔ i a lee do sé, iɔ naa Zabulɔni buiɔ pɔwa.

²⁸ Bɔa Tamaa Gada buiɔ tɔle lé pɔ kú geɔmidɔkii oi a gé Meliba Kadesi íkiiɛ, i pā Egipi zé swai e ísia zɔɔi.

²⁹ Bùsu pɔ á a kpaaleke Isaili buiɔne ní gbelaanon we. An baan we. Dii Lua mé ò.

Mɛɛwia bɔleɔ

³⁰⁻³¹ Mɛɛwiapi bɔleɔn ke: Wa Isaili buiɔ tókpa bɔlepiɔne. * Gugnāntoo oi bñi gbàa gāsɔsuu òaasɔɔo lee síiɔ ní òaa pla ní basɔoo (4.500). A bɔleɔ àaɔɛ, Lubeni bɔle, Yuda bɔle ní Levii bɔleɔ.

³² Gukpe oi bñi gbàa gāsɔsuu òaasɔɔo ní òaa pla ní basɔoo. A bɔleɔ àaɔɛ, Yosefu bɔle, Běyāmeɛ bɔle ní Dā bɔleɔ.

³³ Geɔmidɔkii oi bñi gāsɔsuu òaasɔɔo lee síiɔ ní òaa pla ní basɔoo. A bɔle àaɔɛ, Simeɔ bɔle, Isakaa bɔle ní Zabulɔni bɔleɔ.

* **48:30-31** Zia 21.12-13

³⁴ Bε'ae oi bíi gàsísuu àasɔsɔo lee síiṣ ní àaa pla ní basɔoo. A bɔle àaṣe lo, Gada bɔle, Asee bɔle ní Nefatali bɔleo.

³⁵ Bíi pó liaipi gàsísuu àasɔsɔo lee bao plasaie (18.000). Za gɔɔ bee wa me mεεwiapie, Diikuwe.

Bibeli Luayátaalá
The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin
and Nigeria

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

cxix

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9